

...a p[ro]fessione tenet. et absq[ue] p[er]iculo reddendi se in-
terduz onerosum plato suo: vel alicui seu aliquib[us]
fratru[um] suoz. p[ro]pter sollicitudines et modos singla-
res: q[ui] interdū h[ab]ent illi q[ui] essent ad plura q[ua]m alij ob-
ligati. Preterea t[ame]n altitudinis ē religionis votū
q[uo]d oia alia in ip[s]m p[ro]mutari p[oss]unt. et id eccl[esi]a p[ro]side-
rans hui[us] voti altitudinē et h[um]ane nature infirmi-
tatem voluit an[te] dei voto religionis nullū votū
posse sup[er]addi. p[ro]pter p[er]iculū t[ra]nsgressio[n]is vit[er]aduz
q[ui] etiā de c[on]iura p[ro]sentire vident[ur] q[uo]d vota q[ui] fecit h[ab]e-
at sui p[ro]fessionem in religione: q[ui] p[ro]lat[us] ip[s]m recipi-
ens i[gn]orant[er] p[ro]t postq[ui] sibi votū fuerit reuocare. q[uo]d
p[ro]bat p[er] hoc: q[uo]d religiosus p[ro]f[ess]us sub p[ro]lato: q[ui] vxor
sub vxor[is] h[ab]it vxor reuocat vota vxoris. vt dicit[ur] s. g.
zē. Idem tenet th[om]as. sc[ilicet] sc[ilicet] d. q. lxxviii. vbi cōdu-
dit q[uo]d nullū votū religiosi est firmū: nisi de p[ro]fessu
p[ro]lati. Per rōnem p[ro]māz s. positam p[ro]fatarā ta-
men a Ricar.

*Quia p[ro]fessionē religio-
nis p[ro]hibet q[ui] p[ro]fessionē
religionis adō g[ra]t[is]
q[ui] nō manet cad[ere] p[ro]
multis ad obsequiū
voti q[ui] p[ro]lati vita
czat q[uo]d vo[ta] q[ui] ip[s]i in
voti religio[n]is a p[ro]fessu
vot[is] p[ro]fessionis.
s[ecundum] thomas*

Qu[er]it[ur] q[uo]dlibet votū p[ro]mutari possit in votū reli-
gionis: R[es]p[on]d[etur] s[ecundum] Ricar. vbi s[ed] q[uo]d volens facere p[ro]fessio-
nem in religione: si actuali vel habitualiter vult
remanere obligat[us] ad vota q[ui] in seculo fecerat: non
p[ro]mutat in votū religionis: t[ame]n postq[ui] hoc deueit
ad noticiam p[ro]lati: poterit ip[s]m ab illis votis absol-
uere: marie si i[gn]orabat ip[s]m ligatū esse illis t[em]p[or]e p[ro]fessio-
nis. Si aut[em] actuali: vel habitualiter intēdit am-
plius illis votis nō teneri: h[ab]et soli voto religio[n]is sue
ab illis absolutū p[ro] religionis votū: p[ro]pter voti reli-
gionis altitudinē et p[ro]fectū. extra de voto. c. scri-
pture. et de pe. di. j. mensurā. s. his auct[orit]atib[us]. vbi d[icitur]
nō est necessaria certa satisfactio p[ro]fessionis: totū vi-
te t[em]p[or]is obedientie impendit suo p[ro]ditori. bec Ricar.

Qu[er]it[ur] clericus possit vouere: R[es]p[on]d[etur] s[ecundum] Inno. et
Panor. in. d. c. scripture. q[uo]d clericus nō p[ro]t vouere
votū p[ro]fessionis sine p[ro]fessu ep[iscop]i: h[ab]et votū p[ro]fessionis
vel abstinentie sic. ad hoc. c. duo sunt. xix. q. ij. Vo-
tū t[ame]n vltimariuz sine l[ic]entia p[ro]lati emittit[ur] p[ro]t. extra
eo. ex multa. s. pe. z. fi. z. c. fi.

Quid aut[em] de abbate: Dic[itur] q[uo]d sine p[ro]fessu ep[iscop]i vel
supioris votū p[ro]fessionis diuturne emittit[ur] nō p[ro]t
xviii. q. ij. abbas.

Qu[er]it[ur] aut[em] p[ro]lati regulares possint emittē votuz p[ro]
succursu terre sancte sine l[ic]entia sui supioris. Panor.
in. c. fi. extra. c. diē. q[uo]d q[ui] sit passagiū gnāle ex dispo-
sitōe p[ro]fessionis: q[uo]d t[ame]n dari v[er]o l[ic]entia p[ro]lati cū di-
p[ro]fessu terre sancte. h[ab]et hoc cessatē nō putat q[uo]d p[ro]lat[us] ma-
xime regularis possit se ad hoc obligare sine p[ro]fessu
supioris: q[uo]d ep[iscop]us hoc facit nō p[ro]t. vt p[ro]bat in. c. ma-
gne. extra. e. In religiosis v[er]o simplici putat etiā
hoc nō licē sine l[ic]entia supioris: q[uo]d nullū volūtātē ha-
bent. et i papā nō p[ro]t religiosus p[ro]moueri sine l[ic]entia
abbat[is]. vt no. glo. i. c. q[ui] sit. xviii. q. ij. Et diē ibi gl.
q[uo]d si monach[us] fact[us] ē papa inuito abbate. et ip[s]emet
p[ro]p[er]at se redire: q[uo]d cū teneat de alijs iusticiā facere
multo fort[is] de seip[s]o. bec gl. Quidā t[ame]n hoc nō ap-
probāt: q[uo]d electio et p[ro]firmatio in papā absoluit mo-
nachū a iugo monastice p[ro]fessionis. xviii. q. j. ca. j.
Cum g[er] elect[us] in papā: in ip[s]a electōe p[ro]firmatōe re-
cipiat: p[ro]t q[uo]d redire non d[icitur]. Et p[ro]dictis t[ame]n habes: q[uo]d
nō eodez vinculo stringit[ur] abbas suo supioris: sicut
monachus suo abbati. Infert etiā panor. q[uo]d oculuz

monachale nō est antefere dū vtilitatis eccl[esi]astice
cis. p[ro] hoc. c. l. d. regula. vbi p[ro]p[ter] sollicitudo: labor
et doctrina p[ro]ferunt silētio: p[ro]t p[ro]latōi. et quieti. q[ui] v[er]o
litas publica p[ro]fere d[icitur] est p[ro]uata. Et hoc v[er]uz f[er]mā
No. q[ui] p[ro]uata includit sub publica. abs secus. et
hoc intelligit q[ui] p[ro]fona p[ro]uata habuit electionē. h[ab]et
supior debet p[ro]ferre publicā. l. p[ro]uata nō includat
sub publica: vt in. c. bone. el. j. de po. pla.

Notum. iij. De voto cōiugū. An
v[er]o alter p[ro]iugū possit vouere q[uo]d nō
petet debitū: R[es]p[on]d[etur] s[ecundum] Ricar. cōiter fm doc. q[uo]d licet de hoc vide
s. Impedimentū. xj. Si t[ame]n quis voueret q[uo]d non q[ui]
redderet debitū si vxorē eū p[ro]tingeret ducere: nō te-
net illud votū suare fm glo. in. c. de viduis. xvii.
q. j. De hoc vide s. Impedimentū. iij.

Qu[er]it[ur] p[ro]iugū si det licentiā p[ro]iugū vt voueat casti-
tate possit dictā l[ic]entiam reuocare: R[es]p[on]d[etur] s[ecundum] Ricar. fm Th[om]as. in
iij. q[uo]d si exp[re]sse p[ro]fessit et dedit l[ic]entiam: nō p[ro]t votū a
p[ro]iuge emissum reuocare. xviii. q. v. s. fi. De. t[ame]n ad-
dit q[uo]d aut dedit in facie eccl[esi]e et q[ui] in iudicio. et tunc
non p[ro]t reuocare. Aut in p[ro]uato. et tunc an[te] v[er]um
l[ic]entie reuocare p[ro]t. h[ab]et non postea. Si aut[em] dissimulat
ad t[em]p[or]is vxoris votū. et postea habita deliberatōe re-
uocat. mulier nō tenet implere. Addit etiā Inno.
q[uo]d p[ro]iugū q[ui] dat l[ic]entiam vouēdi. si ip[s]e nō voueat: nō
impedit exigere debitū. ar. extra de p[ro]uer. p[ro]iug. c. j.
Idē Ber. et No. Alia v[er]o vxoris vota in quib[us] re-
quirunt p[ro]fessu viri: vir etiā postq[ui] p[ro]fessit reuocare
p[ro]t: h[ab]et t[ame]n peccat reuocādo q[uo]d cōsensit. xviii. q. v. c.
manifestum. Hoc intelligi si sine eā reuocat. Nec
t[ame]n adhuc credendum est illum peccare mortaliter
etiam si sine eā reuocaret. vxor t[ame]n v[er]o qualitercum
q[ue] obedire d[icitur]. Et de hoc Panor. in. c. charissimus.
de conuer. cōiug. facit regulā. q[uo]d nullū votum absti-
nentie p[ro]t vxor emittere sine cōsensu mariti. et q[uo]d
maritus p[ro]t reuocare. licet p[ro]iugū cōsensit. Non
sic aut[em] e contra. Et de hoc vide[re] tex. in. d. c. manife-
stum. z. c. noluit. xviii. q. v. Et p[ro]lus dicit Panor.
ibi. q[uo]d nō obstante q[uo]d maritus p[ro]fessit voto conti-
nentie vxoris: t[ame]n adhuc poterit illud reuocare. quia
cum iura diuina et humana dent marito plenā fa-
cultatem in voto abstinentie. et continere est votū
abstinentie: vt in. c. si tu abstines. xviii. q. ij. absq[ue]
dubio vide[re] q[uo]d votum continentie etiam possit re-
uocare. t[ame]n maritus peccat reuocādo id in quod se-
mel cōsensit. bec Panor. Communiter t[ame]n tenetur
oppositum. et hoc tutius. Opinio t[ame]n Panor. possit
tolerari anteq[uam] vxor emisisset votum continentie.
q[uo]d tunc licet vir ei licentiā dederit vouēdi continē-
tiam. sine publice: sine in p[ro]uato: vir poterit reuo-
care. secus si iam emisisset votum zc.

Quid aut[em] si duo astricti voto simplici cōtrahūt
matrimonium: an teneat: Dic[itur] q[uo]d sic licet neuter co-
rum exigere v[er]o reddere debeat. et hoc sine h[ab]itō v[er]o
ta emissā fuerint ante contractum matrimonium
vel post. et plus dicit Inno. vt recitat Panor. in. d.
c. charissimus. q[uo]d si isti coniuges post mutuū votū
continentie se carnaliter cōmiserint: p[ro]t inde ge-
nita nō est legitima. q[uo]d nō fm legem sunt cōiugati

*Notum
ad exco-
lert. di-
marito
dines. N
toma. d
tum. d
Quid
tam et al
pari p[ro]f
lit p[ro]fite
rare in v
additō q
sine l[ic]entia
reut. na
ramento
causitatem
tum p[ro]fite
De p[ro]f
facere votū
ca q[ui] sunt ne
ca q[ui] sunt. p[ro]
net. vt gerat
h[ab]et accipiat
indiacet. p[ro]
nō possit. et de
dim et q[ui] accip
si v[er]o: volūtat
sit sequentia.
mutant[ur] emitt
et eo. h[ab]et nō d[icitur]
Specia de me
ad ducentū si
etiā si nō possit
dimidū. vt in
possit in abstin
p[ro]t. et sic p[ro]iugū
V[er]o
v[er]o ob
altero. v[er]o s[ecundum] Inno
Et nunquā d[icitur]
sit transire ad bon
domo p[ro]fessu p[ro]
nisi obliget se ad
stantialia. Et p[ro]t
p[ro]uer. q[ui] mult
nō p[ro]t etiam si ta
tas a romano p[ro]
pone q[uo]d vxor
nim marit[us] fecit
d[icitur] ad intra. mo
q[uo]d vouet p[ro]fessionē
mouere maritū. ni
q[ui] marit[us] religio[n]ē
ne religio[n]ē intrare
t[ame]n iubeat. Idem
Quid si ante carna
litate religio[n]ē z
q[ui] p[ro]fessu d[icitur] q[ui] p[ro]fessu*

Non enim est amplius inter eos matrimonium quo ad exercitum carnis. Et idem no. glo. in. c. ministri lxxij. di. Idem dic et fortius si vxor vouit continentiam marito intrante religionem. vel p. m. o. ad sacros ordines. Nam si de nouo contingant soboles est illegitima. Et hoc vide s. Illegitimus. et Impedimentum. iij.

Quid si ambo coniuges in domo uouent continentiam et alii vult frangere. Rñ. fm Ray. Si ambo pari consensu emiserunt votum. tunc etiam si maritus velit penitere et votum frangere; ipsa instantes dicit penitere in voto quod fecit. xxxij. q. v. qd deo. Ld. Mo. addens quod propter huiusmodi votum vtriusque non potest vni sine lina alteri religionem intrare. Nec ob. et de iur. reu. rna nos. vbi pmissio facta in iuramento cum iuramento de non perendo. si admoniti nolunt suare castitatem non artat eos. quibus non fecerunt votum continentie.

Vir vir timens de incontinentia uxoris possit facere votum ultramarinum. Rñ. fm Tho. in q. libet. ea que sunt necessitatis non sunt permittenda. propter ea que sunt prope voluntatis. ex necessitate autem viro imminet. ut gerat curam uxoris; quod caput mulieris vir est. si quod accipiat crucem ad transferendum se ultra mare subsiacet prope voluntati. vni si vxor sit talis que sequi non possit. et de ei incontinentia timeat. non est p. u. l. dum ei quod accipiat crucem et dimittat uxorem. Secus autem si vxor voluntarie continere proponat. vel si velit et possit sequi virum. Uxor que inuito viro pro voto ierosolimitanum emittit fm Mo. et Panoz. in. c. ex multa et eo. si non dicitur que sine lina mariti. si inuenitur suspecta de incontinentia. si si mulier se tenet et potest ad ducendum secum bellatores. tunc tenet exequi votum tunc si non posset ducere bellatores; votum esse oino redimendum. vt in. d. c. ex multa. Idem si vir continere non possit in absentia uxoris. nam tunc pro redem. s. positaz p. tho. esset oino redimendum.

Votum. iij. s. coniugum

Circa religionem. Vir autem coniugum possit se voto obligare seu ingredi religionem sine altero. vide s. Impedimentum. j. et Impedimentum. xj.

Si nunquam alii coniugum ante carnalem copulam possit transire ad heremum vel reclusorium. vel uouere in domo perpetuam continentiam. Rñ. fm. Bui. non potest nisi obliget se ad regularem obsequantiam et ad tria substantialia. Et per hoc dicit Panoz. in. c. ex pre. el. ij. de puer. pu. quod mulier sponsa si vult effici mantellata non potest etiam si talis modus viuendi sit approbatus a romano pontifice.

Pone quod vxor fecit votum continentie ad tempus. et interrim maritus fecit se religiosus. Rñ. fm Bui. dicitur induci ad intrandum monasterium. aut si non est suspecta; quod uoueat continentiam. si ad hoc induci non potest; poterit reuocare maritum. nisi ipsa non ignara iuris tacuerit quam maritus religionem intravit. quia tunc fm quidam tenet religionem intrare. vel continentiam uouere non est suspecta. Idem Bui. et Vgo.

Quid si ante carnalem copulam prius dicit se velle intrare religionem et postmodum differt. Rñ. fm Bui. Epus dicit tempus statuere. i. quod ingrediat. quo

elapso si non fuerit ingressus cogat per excoicationem satisfacere coniugi.

Quid si termino elapso ingrediat monasterium? Rñ. fm Ray. nihilominus si ingressus fuerit ante carnalem copulam valebit. ar. et de puer. pu. ex publico. Et sic dicit Mo. prius relicto in seculo expectabit nubam per annum quod ius pcedit ei; et puatus huiusmodi tempus commo dum auferre non potest.

Quid si ambo coniuges intrant religionem et altera vel ambos peniteat et velint exire ante professionem? Rñ. fm doc. nisi obster eis aliud quam votum pbatōis sicut est votum continentie perpetuales salua p. cia redire possunt ad pores amplexus.

Quid si alii coniugum intrat religionem sine lina alteri? et alii repetit? Rñ. fm Ray. tenet redire ad coniugem; nisi in duobus casibus. Vn. est si illa que repetit fornicata fuerit. et iste caste viri. ita quod nulla habeat excoicationem nisi illi. Ali. est si forte inter eos fuisset lata sententia diuortij ad separationem thori. et de diuor. c. significasti. Vir autem sic uxori reddit tenet uxorem reddere debiti; si non poterit erigere prope votum emissus. et de puer. pu. quidam. r. c. placet. Quia autem vnus coniugum transit ad religionem propter fornicationem alteri. ille qui remansit in seculo poterit post mortem intratis p. trahere; quod nihil uouit.

An autem vir propter fornicationem uxoris publicae possit p. m. o. ni ad sacros ordines sicut potest intrare religionem? Dicitur quod sic; quia amittit ius quod habet in viro. d. c. significasti. fm Ber.

Quid si mortem uxori que traxerat virum de monasterio; quod sine lina ei intrauerat? Rñ. fm Panoz. in dicto. c. q. d. si vxor dedit lina marito vt intraret religionem; tunc tenet ingressus. vt notat glo. in. c. vxorat. de puer. pu. et sic loquitur. c. ex pte abbatis eo. ti. Si vxor non dixerit; si dissilauit; nec maritum reuocauit. post mortem uxoris non potest maritus redire ad seculum. Si autem vxor dixerit et maritum reuocauit; sic non tenet amplius ingredi religionem; quia soluta fuit obligatio; si que erat ex pte sua cum monasterio. vide de hoc s. Votum. j.

Quid si vxor vi vel metu coacta dedit viro licentiam intrandi? Rñ. fm Mo. si fuit vis vel metus que caderet in presentem virum; nihil ei nocet. xxxij. q. v. notificasti. nisi forte per tempus ipsa ratificet. et que de. vel uo. insinuare. Idem si inuenisset dolus; fm Bui. gof. et bo.

Quid si vxor sine cuius licentia vir intrauerat religionem vult ingredi; et maritus p. tradit? Rñ. fm Ray. si vir iam educit de monasterio et restitutus vxori; non potest vxor illo inuito ingredi. xxxij. q. v. qd deo. Si autem vir non educit; tunc fm Inno. mulier si in ingressu viri continentiam uouerit potest ingredi monasterium. xxvij. q. ij. agatosa. Si vxor non uouerit non potest inuito viro ingredi et ingressa potest educi ar. in dicto. c. qd deo. sed non potest debiti erigere. et de puer. pu. c. j.

Quid si ambo coniuges fornicati sunt. nunquid potest alter altero inuito religionem intrare? Rñ. fm Panoz. in. d. c. significasti. quod non. Et si intrauerit reuocabit. et sic adulteria coniugum paria p. p. e. t. o. l. l. u. n. t. l. z. differat in qualitate; vt quod adulterium vni est notum; reliquum vero occultum.

nat psonam vel locum cui faciat illud. nō pōt mutare pna aucte etiā si psona sit mala. vel ecclia male officata. vel nō indigens tali ornamento. qz qz semel placuit rē. Nec epus dz dispensare in tali p mutatione. nisi sit cā vicens. puta. qz ecclia est destructa z bndi. Et rō est. qz illi est ius acq̄sitū iam ex pmissione. qz illi auferri nō pōt. Hoc etiam iure pbat in. c. ex pte. de cenſi. vbi vouens pelli p̄t ad exequendum votum. Addit etiam Archi. flo. qz ille q̄ vouerat ire ad aliquaz eccliam nō pōt. pna aucte mittere alium. nisi oino non posset. Similit̄ si q̄s fecit votū abſtinentie z bndi. z dubitat vtz possit implere vel ne. z sine dispensatōe vel pmutatione suspensio. cuz posset defacili hie pcursum ad eum. vel ad p̄fessorem suum. p p̄silio. frangit. mortale vi. hec ille.

¶ Donec q̄dam h̄s aliena incerta vouit ea in subsidium terre sancte. nunq̄d tale votum pōt p ep̄m. pmutari. Rū. fm Sul. nō credo qz sine lnia pape possit ea in alienos vltus puertere. etiā si ingrediat religionem.

¶ Vtz votum de festando in sabbato sp̄ sit mutandum. Rū. Sul. dicit mutari pōt. h̄ non est necesse qz mutet qz licitum est. nisi psona suspecta cēt qz vellet indayzare. Aliq̄b tñ nō irrōnabilr videt nisi aliq̄d festum in eo occurrat. ne indayzare videatur. de p̄e. di. iij. c. j. z. c. puenit. Itē qz vt pluri mū hoc sit ob aliquam supstitiosam obſuantiam q̄ oino p̄hibet. Sciendum tñ qz a transgressione votoz potest de iure p̄muni z p̄suetudine p̄fessor absolueri. quia non est de casibz refuatis. Secus quo ad p̄mutatōz vel dispensatōz. vt dictum est.

¶ **U**otū sexto quod sol

Unitur p ingressum religiōis. Et generalit̄ qd̄ omne votuz. sine terre sancte. sine aliud p̄mutari p̄t in votū religionis z sine arbitrio sapioris. qz illud indubitat̄ meli' est. ex. e. scripture dicit tñ Rū. in. iij. di. rxxviii. qz si aliq̄s rex vel impator voueret qz vsqz ad triennū vel septennū militabit in terra sancta. z tenebit secum duo vel tria milia militum. vel vn' alius dux vel comes ex̄ns dux tot' exercit' cruce signatoz. z de c' abūtia desolaret exercit' vellet religionē intrare. in hoc casu vi sumum' p̄nfer p̄sulēdus. Certū tñ est qz psona mediocris absolueret p religionis ingressum z per p̄fessionem in ea.

¶ Sz qd̄ si q̄s vouit magnaz q̄ntitatē pecunie in subsidium tre sancte. nūq̄d liberat' ē p ingressū religiōis. Rū. fm Sul. q̄uis si vouit ire libat' sit a labore eūdi' vel aliū mittēdi' si tñ libat' ē q̄ ad pecuniam quam vouit. nec p̄t tale votū p aliū q̄ p papaz solui vel pmutari.

¶ Quid si q̄s p p̄e vel m̄re suscepit votū implem dū. nūq̄d libat' ē p ingressū religiōis. Rū. fm tho. in q̄libet. ex q̄ igressus sufficit p̄e. sufficit z p̄ pier m̄re sua. ēt q̄uis in ingressu d̄ hoc nihil intēderit.

¶ Quid si q̄s vouit magnā e'pnaz dare paupibz in generali. vel etiam in sp̄ali. aut qz pstrueret monasteriū. nūq̄d liberat' p ingressum religiōis. Rū.

fm Sul. Si ex tali pmissiōe vel voto acq̄sita cēt actio alicui vel aliq̄b. qz forte donauit vel p̄milit eis. nō liberat' p ingressum religiōis nisi de p̄sensu illoz. secus ē si nulla ē acq̄sita actio. qz nulli donauit nec p̄milit nec se aliq̄b obligauit. h̄ tñ deo. qz tūc liberat' p ingressū. dū tñ fiat aucte ep̄i. De hoc tñ dicit' dictū ē s. in. c. p̄cedēt' fm Archi. flo.

¶ Quid aut̄ de eo cui p̄fessorē imposta ē penitētia eūdi' ad terrā sanctā. nūquid ep̄us poterit disp̄sare. Rū. Panoz. in. c. qz sup bis. ef. co. de m̄te Jo. an. qz aut talis penitētia fuit iniūcta p subsidio terre sancte. z sol' papa p̄mittat. aut nō p b̄s dio h̄ p labore itineradi. z tūc aut ip̄e emisit votū. z solus papa disp̄sāt. Aut solū assumptū signum pegrinatōis. z pōt inferior disp̄sare. Adde tñ p̄dictis qd̄ notat Lu. ro. in suis singularibz. qz si papa imponit penitētiā alicui trāsmutādo votū. qz ep̄us pōt illā penitētiāz cōmutare z alterare. et de hoc ē glo. singularis in. c. tpa penitudinis. rxxvj. q. vii. Et fm eūde' Ludo. ē ter. in. l. si q̄s libellos. L. d ap. Et de illa glo. dicit Lu. qz lucrāt' ē duo birreta

¶ **U**surā. j. Quid sit. Rū. est lucrū

Uer mutuo pacto debitū vel exactū. Vtrū sola spes vl' intētio lucri faciat vsurā. Rū. fm doct. in. c. p̄suluit. extra co. qz sic p̄ter. illū. Qd̄ intelligūt doc. qñ p̄ncipalit̄ cā mutuari ponit i' expectatiōe lucri. als nō mutuar' z hac intētiōe ducit. z tūc est vsura. Si aut̄ p̄ncipaliter moueret ex charitate ad mutuādū p̄rio. z tñ secundario intēdit' qz ille ei aliq̄d retribuet. nō ē viciosum. lz minuat mentū. ar. lxxvij. di. in singularis lix. di. si officia. qz cū q̄s liberaliter mutuar'. scire dz debitorē sibi nālūt esse ad antidota obligatū. c' de testa. cū i' officijs. nec tenet restitue' id qd̄ hoc casu grat' accepit a debitore fz cōiter doc. l. d. c. p̄suluit

¶ Vtrū vsuran' mentalis teneat ad restōez illi' qd̄ ei dat' liberalit̄ ab eo q̄ mutuū accepit. Rū. fm Rū. in. iij. di. xv. qz aut talis vsuran' signis vl' circūlocutiōibz p̄cedētibz vel seq̄ntibz infinnuat mutuū accipiēt' qz vult vl' sortē. z p̄ hoc ille dat. z tē qd̄ tenet accepit vl' sortē. i. capitale. qz n̄ refert qd̄ ex eq̄pōlētibz fiat. aut nullū p̄dictoz euenit. h̄ ille dedit liberalit̄ credēs se nō teneri. nec illū velle aliq̄d vl' sortē. z tūc dico qz nō tenet restitue'. Et pro hoc facit qz i' cōcedēdo magis attēdēda ē volūtas p̄cedētis qz accipiētis. vt inſti. d ob. q̄ ex delic. nas. s. placuit. vbi dicit qz si q̄s rē sibi cōmodatā credit i'uito dño se p̄ctare. z dño volētē id fiat. nō p̄mittit' furtū. Ecce qz lz volūtas accipiētis sit viciosa. tñ vi cū tollit p volūtate dñi rei. Itē restō nō fit nisi dā nā passo. ex de re. iur. regla p̄ctri in. vj. h̄ talis nō ē passus aliq̄d damnū cū ex mera volūtate dederit. igit' qz viciū ē i' sola volūtate ad purgatōez sufficit p̄trino. ex de sy. c. fi. Et hoc tenet Rū. in. iij. r̄bir. d se. z Seco. l. iij. di. xv. z mlti alij doc. moderni. z fm tenētes hāc opi. nō ob. l. si ego. ff. si cer. pe. vbi dicitur qz si volui tibi rem donare. et tu credebas tibi eam mutuo dari. non efficit tua ante cōsumptionem. qz hic intentio recipiētis et concedentis discordant. sed in casu n̄fo p̄cordāt. Itē nō obstat

Usura. 1.

c. p. s. l. u. i. extra e. d. q. loquit. qm̄ p̄tra liberā volūta-
tem debitoris p̄mittit vsura. 7 ideo ibi dat restitu-
tio. Panor. tñ in dicto. c. p. s. l. u. i. p. 7 Do. 7 Inno.
cōcludit q̄ adept' lucrū ex mutuo cū intētiōe de-
prauata teneat restituēdū fore aīe: nec sufficit solum
agere penitētiā: licet aliud sit i symonia mētalī. In-
fert etiā Panor. aliud singulare. q̄ libera donatio
creditoris facta occasiōe mutui: nō p̄dest ip̄i credi-
tori hūit intētiōe deprauatā: vt q̄ als nō fuisse
mutuatur' nisi sp̄asset aliq̄ d̄ inde p̄seq. 7 singula-
rit fm̄ Panor. facit. d. c. p. s. l. u. i. q̄ remissio vsura-
rum etiā liberalit' facta ab eo q̄ soluit: nō p̄dest ip̄i
vsurario hūit mēte corruptā 7 p̄positū non resti-
tuēdi. remissio nō facta: qd̄ ē 7 glo. in regula pec-
catū. de re. iur. li. vi. hec panor. vtraq; opinio ē pio-
babilis. 7 q̄libet h̄z p̄ se doc. solēnes. Tñ sustinen-
do diffinitionē 7 positā vsure: alia opi. videt' p̄ba-
bilior: q̄ alit' dicēdo nō saluaret diffinitio vsure 7.
posita q̄ dicit. q̄ vsura ē lucrū ex mutuo: pacto de-
bitū vel exactū: h̄ in casu n̄o nō est pactio nec ex-
actio: 7 p̄ p̄s ibi nō est vsura ad restōez obligans
q̄uis ibi sit vsura mentalis ad penam peccati ob-
ligans.

Quid autē de illo q̄ mutuatur liberaliter sine intē-
tiōe aliq̄d recipiēdi. An teneat restituere qd̄ ei dat
vsura forte a debitorē: q̄ ideo dat: q̄ credebatur sic
velle: vel vt mutuū plus teneret: vel vt als libent'
mutuaret 7 h̄mōi: Rñ fm̄ Guil. si p̄babilis credit
q̄ ex sola dilectiōe gratis ei dat: nō tenet. si vō cre-
dit: vel p̄babilis estimet q̄ p̄t mutuū acceptū: vel
vlti' retinēdū 7 h̄mōi dederit: tenet. si in q̄tū est
fact' locupletior: vel de extātib'. de p̄sumptis vō
bonafide nō tenet. ff. de peti. her. l. vtrū. In bo-
na autē fide nō ē qm̄ credit vel p̄babilis dubitat q̄
nō p̄t merā dilectiōe: h̄ p̄t dicitur causas ei de-
derit fm̄ eūdē Guil. fac tñ regulāz fm̄ lūmissas.
q̄ nisi aliud appareat ex manifestis p̄icturis: p̄su-
mit mutuū accipiēde ea intētiōe dare: q̄ mutuū p̄e-
stans mutuauit. vñ si mutuauit ex charitate: p̄su-
mit illū dare ex charitate. Nam vnusq̄sq; p̄sumit
aliq̄d dare eo mō q̄ accepit. ff. m̄. l. si vō nō remu-
nerādi. 7. inde papinian'. vbi dicit q̄ qm̄ aliq̄s rē
simpliciter p̄cedit: p̄sumit donare illi q̄ sibi p̄t do-
nauerat. Et ex p̄dictis p̄t patere so. infrascripte
q̄stionis quā ponit Lau. de ridol. in tractatu suo
de vsuris.

Utrum creditor cui ex charitate mutuati debitor
aliq̄d vsura forte p̄tulit. nō volūtarie h̄ coacte. puta
dubitās ne idiscret' reputet intātū q̄ aliū v' hūc
de cetero nō inueniat mutuātē vel alia sibi cā: teneat
ad restōez. Et rñ dicit q̄ h̄ tūc' sit restituēdū. tñ putat
q̄ si recepit pure: credēs donatū libe 7 nō vt vsurā
vel vt coacte donatū: nō tenet ad restōez. 7 postea
sciat nō libaliter datū eē. Et q̄. n. tpe donatiōis hūit
bonā fidē: licite recepit. 7 donās tali coactiōe du-
ctus dederit: 7 creditor nō hūit intētiōez tacitā vel
exp̄ssam aliq̄d lucrādi. Et dicit semp sibi placuisse
opi. glo. in. c. vigilāti. 7 in. c. fi. e. d̄ p̄scrip. l. q̄ mala
hides supueniēs p̄scriptiōi p̄plete: nō facit quē ob-
noxii restōni. Qd̄. n. d̄ q̄ possessor malefidei vllō
vno tpe nō p̄scribit. vey ē dū ē in cursu p̄scribēdi

secus qm̄ iam p̄scripsit. Nam let' p̄t facere de meo
tuum. quā opi. seq̄t Jo. Boss. Din. 7 Host. Qui
No. dicit q̄ si pura p̄cia sua remanet lesa d̄z sauisa
cere p̄cie. 7 sit pon' scrupulosa q̄ theologica. Et
hec opi. v' aliq̄l' corrigere opi. Guil. m. 7. imedia
te p̄cedenti positam. No. etiam Monal. in sum.
q̄ si debitor creditōrē volentē recipere pecuniā suāz
p̄uenit muneribz gr̄is: rogans vt det dilātōez. p̄t
dilectōez. vel p̄t deū. 7 creditor recipiens m̄nere
gr̄is respectu p̄teriti t̄pis non futuri. Quis postea
det indigēti beniuolam dilātōz. quā als nō daret
si vidisset eum ingrātū. dat dico p̄ncipaliter. p̄ter
amiciciam vel p̄ter deum. secundario vō p̄t gra-
titudinem debitoris. nō est vsura: dūmō gratis re-
cipiat 7 offerat.

Utrum mutans possit nālem obligatōz. q̄ ei de-
bitor tenet ad antidota. deducere in ciuile. i. in pa-
ctum. puta. Mutuo tibi. x. 7 volo deducere in pa-
ctū vt teneat' alia vice mihi mutuare alia. x. Rñ.
Panor. in. d. c. p. s. l. u. i. de mēte doc. q̄ nō h̄z. q̄ tūc
p̄seq̄ret lucz. Nam ex illa obligatiōe naturali. nō
poteram te p̄pellerē. sed vbi incederet obligatio
ciuilis. Licet tñ est fm̄ Tho. p̄ mutuo exigere
vel recipere recompensatōz eoz q̄ pecunia nō mēta-
rant. vt puta. beniuolētiā 7 amorem ei' cui mu-
tuauit: nisi spes vlti' p̄tendat p̄ncipalit'. Nam
si vsura p̄dicta mutans intenderet p̄ncipaliter lu-
crum: vsura esset. vbi gr̄a. Mutuo impatorū v' pa-
pe vel alteri. vt captata beniuolētiā p̄dictoz pos-
sūm p̄sequi aliq̄d beneficium vel castz 7 silia. tunc
vtrāq; vsura foret fm̄ Job. cal. Possūm tñ optare
vt comodet' mihi libz 7 h̄mōi. q̄ p̄munit inf' ami-
cos gratis p̄cedunt. Et ex p̄dictis p̄t q̄ mutans
non p̄t recipere vsura forte factū vel vbi. pu-
ta. q̄ mihi remittet. vel p̄ me patrocinet. vel in-
cedat. roget. vel instruat. vel aliq̄d mihi scribat. v'
qd̄cunq; aliud qd̄ pecuniā estimari possit. Nota
tñ fm̄ Lau. de ridol. q̄ h̄z mihi mutuare ei cui in-
iurias intulit: vt mihi p̄cat: nec me p̄lequat. q̄ cui-
cunq; licet redimere veratōz suam. eē de l. c. dile-
ctus. l. j. siue hoc fiat cum pacto. vt mihi remittat
iniuriam. vel etiāz sine pacto. h̄ hac spe ductus p̄-
maro. non autem p̄ter charitatem. Non ob. si
dicas q̄ dedi eam edicto: ergo nō possūm redime-
re veratōem: quia 7 si peccauerim iniuriando. pec-
cat etiam ille in vindicādo. Preterea huic nihil lu-
cri p̄uenit: h̄ solum damnūm qd̄ me subire facit
p̄t timorē vindicte. q̄ forte oportet me subire ex
p̄fias. p̄t famulos q̄s oz me tenē armatos. p̄t h̄.

Quid sit mihi debes. x. q̄ nō possūm recupe-
re. 7 mutuo tibi alia. x. tali pacto. vt optie satides
q̄. j. certū t̄pus solues. xx. An sit vsura. Rñ. No.
q̄ nō. q̄ nihil accrescit.

Quare est p̄ctū accipere vsurā. R. q̄ Tho. 7 pa-
nor. sup rub. de vsur. q̄ accipere lucz p̄ pecuniā mu-
tuata est fm̄ se iniustū: q̄ vendit id qd̄ nō est. Ad
cur' intelligentiā sciendum q̄ vsura solum p̄sti-
tit in his vbi recipit mutuū vey: vel interpretatū fm̄
q̄sdā. Mutuū vō p̄stitit in his q̄ sunt triplicis ge-
ner'. Nam qd̄az p̄stitit i nūero. vt pecunia. qd̄ā in
p̄d̄ere. vt argētū 7 auz. qd̄az in mētura. vt tritū

cum 7 vi
tū. R. d.
are. vidi
pe. 7 cen
idē p̄tra
ant' p̄tra
trudē
Lertuod
stentū
eā vna
cumis 7
sura p̄ d
trū: est q
par' a p̄m
sumptō
bum. vñ
a re p̄la. h
res. Si q̄
vñ: vidi
vñ m̄ mēte
caz p̄mū
duas recōp̄
am vō p̄mū
q̄: vñ nō est
inbitatio nō ad
vtrāq; p̄cedi. p̄
refrātō sibi vñ
p̄cedit alia vñ
hoc h̄o licet p̄
petere domū
nō dom'. De
est ad p̄mū
vsus pecunie ei
q̄ in p̄mutatōe
vñ pecunie mu-
Et licet alia inui-
ta pecuniam qua-
l' p̄tra p̄cessit iudēs
si fuit aduocandū
colōntū vñ acci-
tū. Et addit. 7. q̄
q̄s iudē h̄itā p̄p̄-
ra. q̄ illa tota terra
Quō at conati
p̄ctū. Rñ. dicebat
pecuniam suāz: deb
et de testa. cū in offi-
d̄roz deducere in p̄
h̄ vt dictum est 7 h̄
ater hoc tenet esse
ca. eo.
Quid de legibz illis
licet non valent. c
in testamento. 7 auc
nes leges extra eo. qui
in ad her. L. de vsur.
q̄ non vsure de iure
non potuerit. no
mōa. quia licet. Ad op
h̄ p̄mū vsuras 7 d̄ d̄
h̄ vsura. 7 licet tamen leg

Usura. I.

Quero an p deposito pecunie abiq; intensione fieri inde habedi tradito ac deinde recepto: liceat postmodu ab eo apud que fuit depositu accipe p hac depositioe aliqd donu. Ad hoc rader. s. Ber. q; cu receptor: r custoditor depositi fuit i hoc ipse deponen pon? q; everso. no videt q; rone deponi in qtu depositu intendat sibi dare aliqd donu. vno videt q; hoc faciat q; isto deposito vt mutuo vsus e. si tñ occurreret in tali dono. s. q; depones n̄ deponuerit sub sp̄e mutui: nec habet intensione cōsequedi aliquā vtilitatē. r vltra hoc depositu custo ditor: diceret exp̄sse q; nō dat illud rone mutui vel depositi facti seu fiedū: siue sp̄ati. nec vsus e illo vt mutuo: nec sic vti talib; depositis plucuit: tūc p̄su mēdū est si e hde dign? r verax q; dat gratis sub sequēs donū: cōmunit̄ tamen res suspecta est et habet speciē mali.

Pone q; debitor: vsurarij socio suo pecuniā mutauit: eo videlicet pacto q; ipse vsurario restituat fortē r vsuras inde currēt̄es. querit nūc si talis mutuas secūdo vsurari? dici possit. Jo. cal. in. c. fi. ex̄ eo. sic distinguit. q; aut talis secūdo mutuas socio sub dicto pacto oīno intēdebat tūc satisfacc. vsurario creditoꝝ suo de pecuniā illa sic secūdo: deo suo loco mutuata. aut nō. In pmo casu nec vsurari? ē nec peccat: q; h nō fit stipulatio vt vsurari? h vt euntez damnu: nec sibi aliqd crescit. nō eqdē tenebat cū dāno suo socio subuenire. xxiij. q. v. si nō li. et. Preterea satis in cōueniens videret q; postq; vsurari? q; recepit vsuras inde currēt̄es ad restōez genef. q; iste enā teneat q; id facit solū vt socio? p̄ sit r sine q;cuq; vtilitate vt dictū ē. In secūdo at ca su: qū tūc nō intēdebat h secūdo mutuas satisfacc dicto vsurario suo creditoꝝ p̄mit? mutuatū: tūc tūc essent rōnes iā dicte: talis peccabit. r si vsuras recepit teneat restituere. fm Jo. Cal. Que opi. placet san. Ber. Archi. vo. xiiij. q. iij. c. vsura. tenet p̄m. l. 3. q. ii. teneat ad restōez. Naz ex tali mutuo nihil p̄cipit creditor: q; nō p̄t dici vsurari? q; h stipulef sibi reddi: h nō fac sub noie vsuraz: h interesse: q; nihil accrescit sibi. xiiij. q. iij. pleriq;. Itē si soluisset p̄ vtilitate socij iā possz ab illo recipere fortē r vsuras et de fideius. c. puenit. q; multo fort? poterit retinē h hoc casu r se p̄ceptōez tueri. Preterea p̄inde ē ac si illi? noie: ac p̄ illo s̄ vsura a tali creditoꝝ mutuū accepisset. r ipse mō sibi eo pacto pecuniā tradidit: ratū habuisset. p̄ hoc facit d̄ eo q; mutuatur cōtati: cū pacto q; durate debito nō teneat ad collectas. nā talis nō ē vsurari? q; lucrū non capit: licz damnu euitet. Et hoc intelligunt quidā si collecte sunt iniuste. secus si iuste. Sed Spe. in titulo de vsuris. tenet in distincte siue sint iuste: siue iniuste q; liceat. Jo. autem an. r Butri. dicūt verum esse dictū Spe. qū collecta esset incerta r sic onus esset extraordinariū: sed si esset ordinariū r certū secus esset. Et q; in p̄dicto casu liceat. patet q; remittere idē est qd donare. vt in. l. si q; obligatio. de re. in. r in. c. veniēs. el. j. de testi. iūcta glo.

Quid si cum vellem emere vsq; ad certū tēpus terram valentē singulis annis. r. lib. in redditu: et secūti me cessare a tali emptione: et tibi mutua

illam pecuniā qua volebam emere illam terram r ego dico q; p̄tentor mutua re cū hoc pacto q; te nearis mihi dare singulo anno tantū q̄ntum eēt fruct? illi? possessiois si emissem. an sit vsura. Rñ. Donal. q; nō. dūmō p̄o: p̄ctus emptōf fuisset licitus si fecissem. als sec? deductis tñ sumptib; r labore. r etiam piculo si qd eēt. sic h rone interesse. vide de hoc pulcre. s. Societas. q. xxiij.

Et p̄ p̄dicta p̄z qd ddm ad. q. Pone hēbas pecuniā r volebā ire ad nūdinaz r ibi merces emē r ad alium locū deferre r fuare certo tpe vt lucraret. tu indigens. istā pecuniā recipis mutuo. offerens te pati restituere cū lucro sp̄ato in finio r loco. an sit vsura. Inno. in. c. fi. ex̄. e. dic q; putat hūc p̄ctum vsurariū. nec scit q̄r possit excusari. Ray. vo r Mo. dicūt q; talis ē mihi obligat? q; ad interesse lucrū qd factur? ex̄ verisilr ex pecuniā: dūmō nil fiat in fraudē vsuraz. r dūmō nō p̄sueherim pecuniā dare ad vsurā. Jo. an. in. d. c. fi. dic hoc de mō. Mo. p̄cedere post p̄missam moram: h ante morā non: q; ibi nullū est interesse. als vsurari? staret parat? cū capello r calcarib; dicēs se ad nūdinaz vel le ire. Jo. de li. tenet cū Mo. dūmō nō fiat in fraudem. Donal. in sum. tenet q; nō sit vsura: si recipio cū lucro sp̄ato. q; illud recipi rōe interesse. Idē tenet Panoz. in. d. c. fi. vbi ex dictis Jo. an. inferit vnu notabile. vs. q; etiā in p̄ctis mutui possit peti post moram interesse lucrū verisilr cessantis. h ex a principio possit hūc ista ratio. possit forte dici q; vbi mutuas bona intentōe duceret. r pot? mutuatur vt fuat amico q; in fraudem. q; tūc excuset a peccato. licet alia opinio sit tutio: qd no. quia facit ad multa.

Subnectit Panoz. aliam. q. q̄tidianam. Pone q; hz merces hic. quas intendit deferre ad aliam regionem r vendere. p̄ maior p̄cio. alius p̄get hic r offert idem p̄cium: qd hic possit in loco destina to. nunqd liceat facere hunc p̄ctum. Inno. dic q; sic. dūmō p̄putatis piculis r labore nō accipiat vltra id qd in loco in q; erat venditurus verisilr lucraturus fuisset. Nam sicut rōne tps excusat q; vendit merces plus q; valeat. vt in. d. c. fi. in fi. ita rōne loci. Mo. inclināt in p̄nam sniam. mouet. q; non sine magna necessitate iste inducit ad emen. eum r ille subijisset labores in itinere: r forte perdi disse. Jo. an. dic q; aut p̄cium soluit de p̄nti. r tūc p̄ctus est licit? q; forte ad alium locū volebat deferre. Aut differē solutio p̄cij. r tunc p̄cedit opi. Mo. p̄t dici q; etiā hoc vltimo casu vbi cessaret fraus. p̄cedat adhuc opinio Inno. q; forte vult de ferre ad locū. vbi forte mar? lucz spat. Item ex q; il le nō erat hic venditur? p̄ isto p̄cio: satis excusat. hēc Panoz.

Vtr in aliquib; casib; liceat recipere aliqd vltra fortē vel exigere. Rñ. Dir. li. iij. q; non. qd ē vtr generaliter. q; vsuram vtriusq; testamēti p̄gia detestat. vñ p̄ redimenda vita captiui nunq; p̄t vsura exerceri. extra eo. c. super eo. fallit tamē in quibusdam casib; rōne interesse: aut h̄mōi. q; in his versibus continent. feuda. fideiussoz. pro dote. stipēdia cleri. P̄uditio. fructus. cui velles

imre nece
Pena. nec
cjs p̄opa
calus e q
clā qd tenet
in forte tenet
at obligat?
feu. c. j. En
orem q; hoc
rectū mane
lante vult
lescu vult
vult in
p̄soluit h
p̄tracta. Et
Et qd si
pputarē fr
calu nō est a
dno p̄radic
rim seruati
stetur. ar. c. can
Quid autē d
q; nō ita gratū
donaent certā
hoc p̄sultum
i. de ten.
Quid vult
ram a p̄ntari
q; quidā volū
nias r maleq;
uenitur exp̄
Fideiussoz.
iustoz p̄ defectu
capitale r vsur
q; fuat d; ind
ras: h̄t oia dān
itate hūc solū ē
illd interesse fin
cra dānu emen
nā fideiussoz v
P̄o dote. P̄
mista nō tenet h
briter. extra. c. l
Et fm. d. an. de
mar? iustineat
la linc certa. r sic
tra debita q̄nta
ctus. Terco. q;
vtr p̄ dote solū ē
missionē cū p̄ctū
ni p̄ onerib; m̄ic
vsuraria. Nec ob
solumfo fortune:
lo. Idē vtr tene
tūc nullū ter. q; l
dōmō dno iud
potest esse q; nihil
exp̄cto qd certū
m̄mō vtr mar?
q; rōnē q; id qd h̄

in re nocere. Vides sub dubio: p̄ciū p̄ tpa solues. Pena. nec in fraudē. lex p̄missio. grat. Dans so cius p̄opa. pl̄ forte: mōis daf̄ istis. f̄ cuda. Dum? casus ē q̄i ecclia accipit in pigre a vasallo suo seu dū qd̄ tenet ab eadē. tūc ecclia nō tenet p̄putare in sorte fruct? Ita tū q̄ vasall? interi nō remaneat obligat? p̄ fendo ad seruitiū faciendū. extra de feu. c. j. Et ibi dicit panoz. de mente l̄do. fm̄ lec cōi orem q̄ hoc p̄cedit ex nā feudi. Mā cū dñūm directū maneat penes dñūm si vtile redit ad eū ex voluntate vasalli pigraus: solidat̄ ip̄m dñūm vtile: seu vsufruct? nō ex aliena re: h̄ ex p̄ria. Mā et vasall? interi libat̄ ab obligatōne q̄ tenet domino. Dissolutū ē interi: seu suspēdit̄ obligatio int̄ eos p̄tracta. Et hec rō facit vt idem sit in laico.

¶ Sed qd̄ si vasall? velle deseruire ecclie ad hoc vt p̄putaret̄ fruct? in sortez? Glo. in. d. c. j. dicit q̄ i hoc casu nō est audiend? l̄do. Doc intelligit panoz. verū dñō p̄tradente. Mā fm̄ l̄do. si dñs recipit interi seruitiū: tacite v̄ renūciare huic iuri nū p̄tetur. ar. c. cum ad. de p̄stitū.

¶ Quid aut̄ de ambiteota? l̄do. dicit q̄ difficile est q̄ nō ita gratuite recipit sic vasall? cuz p̄ introitu donauerit certā pecunie quātitatē vel dic̄ papā sup hoc p̄sulendum. In hoc etiam residet Jo. an. in. c. j. de feu.

¶ Quid d̄ vsufructuario? l̄do. dicit q̄ si h̄z cāz libe ram a p̄rietario idēz v̄. als p̄tra. Ray. etiā notat q̄ quidā volūt hoc p̄uilegiū extendere ad collonias r̄ male: q̄ in collonijs hoc p̄uilegiū. nō inuenitur expressum.

¶ Fideiussoz. Iste casus ē rōne interesse: vt cū fideiussoz. p̄ defectu debitoris p̄pulsus ē creditor solue capitale r̄ vsurā: tūc ei fideiussoz. p̄t recipere vtrūq̄: q̄ fuari d̄z indēnis. r̄ nō solū r̄petet fideiussoz. vsurā: h̄ et oia dāna q̄ occasione talis debiti de necessitate h̄uit solue creditor. extra de fideius. c. j. r̄. ij. r̄ istō interesse fm̄. d. an. nō solū p̄trabat̄ in hoc casu circa dānuz emergēs: h̄ etiā circa lucz cessans. De mā fideiussoz. vide s̄. Restitutio. r̄ij.

¶ Pro dote. Mā marit? recipiēs pign? p̄ dote. p̄missa: nō tenet fruct? in sorte p̄putare. vt i. c. salubriter. extra. e. Et dicit ibi panoz. q̄ alibi non p̄bat̄. Et fm̄. d. an. de bu. q̄tuor. s̄. necessaria. P̄mo. q̄ marit? sustineat onera m̄ionij. Seco. q̄ onera illa sint certa. r̄ sic nō poterit fruct? retinē cū sorte vltra debita quātitatē onerz: quā cessante: cessat effectus. Tercio. q̄ fruct? subijciant̄ fortune. vū si gener. p̄ dote solueda: certa die recipiat cautōez r̄ p̄missionē cū pacto q̄ interi certa quātitas deat solui. p̄ oneribz m̄ionij supponēdis: talis p̄uentio ē vsuraria. Nec ob. d. c. salubat̄. q̄ loquit̄ de fructu submissō fortune: q̄ dicit q̄ p̄ pigre data est possessio. Idē v̄ tenere Jo. an. dicit q̄ q̄ dicit̄ alit̄ hūc casum licitū: d̄z allare casuz exp̄ssuz. Mā nō hēm? in iure nisi illū tex. q̄ loquit̄ in fructibz possessionis q̄ subijciant̄ dño iudicio. r̄ sic nō est lucz certū: quia poterit esse q̄ nihil p̄cipiet ex possessionibz. l̄c. q̄n̄ ex pacto qd̄ certuz recipit. Nec ob. si dicit̄ hoc p̄mittendū vt marit? possit sustinere onera m̄ionij q̄ r̄idēt p̄ id qd̄ b̄t in. c. p̄ vias. extra de do. inter

vi. r̄ vt. l. q̄ ipsa dos d̄z deponi apud mercatorem vt ex honesto lucro possit sustinere onera m̄ionij Quarto. requirit̄ q̄ dos sit simplr. p̄missa. Mā si gener pacisceret de recipiēda dote ad certū terminū r̄ interi p̄cipet fruct?: dicti fruct? p̄putaret̄ i sorte: q̄ interesse nō p̄t deberi aut̄ morā: q̄ nō p̄t adesse durate termino. ideo dicat gener socero. Ego sustineo onera m̄ionij da dotē. r̄ si socer dicat nō possum: tūc gener dicat. sustineas saltē onera m̄ionij. r̄ sic poterit gener dictos fruct? facere suos tanq̄ interesse: dñmō onera m̄ionij sint certa: vt dicit̄ est. S̄z panoz. dicit. d. An. nō vidisse Lal. qui dicit q̄ h̄z opi. Jo. an. sit tutor. P̄ria tū v̄ esse verior vt a p̄ncipio possit p̄ueniri cum socero: vt v̄ies det genero certos denarios p̄ libra quibet mēse. Mā sic. p̄ dilata dote lucrifacit marit? fruct? rei p̄grate ita d̄z posse licite aliqd̄ recipere donec dos fuerit sibi soluta. Nec ob. motiū Jo. an. q̄m. d. c. salubriter. loquit̄ indistincte: vt lucrēt fruct? possessionis. Et q̄n̄z tales fruct? s̄t certi: vt q̄ ē dom? solita locari vel possessio ad fictū p̄cedi. Et panoz. p̄cludēdo dicit q̄ aut a p̄ncipio dat? fuit termin? ad dotē p̄soluendā: nō interueniētē pacto interuentōis pigr? h̄z ex postfacto pign? fuerit traditū. r̄ tūc nihil p̄t gener p̄seq̄. Mā licet̄ v̄roze sine dote ducē: r̄ d. p̄prio tenet alere. vt i. d. c. p̄ vias. ita potuit traducē v̄roze dato termino ad dotē p̄soluendā. h̄ si a p̄ncipio interuenit datio pignis: tūc credit opi. d. an. nō p̄cedere: q̄ gener recipiēdo pign?: v̄ p̄suis auctoritate. d. c. salubriter. et recepisse pign? vt lucrēt fruct? in p̄pensatōz dot? dilate. Et et putat panoz. put dem est q̄ a p̄ncipio possit p̄uenire cū socero de p̄seq̄ndo aliqd̄ annuatū vsq̄ ad solutōez dotis. dñmō sit hō solut? mercari: vel deponere pecuniaz apud mercatōez: cū istud nō capiat. p̄ mutuo: nec p̄ dilatōe data: h̄ vt sustineat onera m̄ionij. et sic capit pot? vt interesse. Quidā et ad. d. c. salubriter. r̄ndent q̄ ibi narrat̄ facti p̄tingētia: q̄ papa fuit q̄ situs de possessione r̄ de ea respondit. Idē dixisset si fuisset q̄litus de pecunia.

¶ Et ex p̄dictis p̄z qd̄ dicendū ad q̄onem. Quid si marit? p̄cipiat fruct? rei dotalis anteq̄ sustineat onera m̄ionij. An cedat lucro marit? Rū. p̄ p̄dēcta q̄ nō: h̄ debent accrescere dote: vel dotati. ff. de vsur. l. videam? el. ij. s̄. ante m̄ionij. Et gl. in. d. c. salubriter. dicit q̄ debet restitui mulieri. s̄ facit etiā ratio. d. c. salubriter. q̄ p̄ter onera m̄ionij cedūt sibi feuctus. vnde ex q̄ non sustinet onera m̄ionij nec fructus habebit.

¶ Quero qd̄ si gener possessionem sibi obligatā cū omni iurē qd̄ ibi h̄z p̄cedit alteri recepta ab eo sūma pecunie q̄ p̄missa fuerat. p̄ dote. Mā qd̄ iste alit? recipiēs talē possessionē poterit lucrifacē fruct? p̄ceptos: vsq̄ dum soluta fuerit ei pecunia p̄dicta: sic poterat gener. Ad hoc r̄ndēt Rod. q̄ si gener aīo donādi trāffert ius totū qd̄ h̄z in pigre in talez. et hoc facit s̄. p̄ pecuniā quā recipit ab eo: h̄ p̄pter amicitia r̄ affectōez: vel q̄ als est sibi p̄iunct? r̄ ille amicus nūerat sibi pecuniā: non cā lucrandōz fructū: h̄ p̄pter charitatē r̄ amicitie q̄az: tūc non est vsura: q̄ nō est ibi vera rō mutui. abolec̄ vo vi

Usura. 1.

cium usure: q̄ gener accepit sibi ius q̄ h̄z in possessione. et p̄ p̄is donat sibi fructus q̄s ipse p̄t capere. s̄ si t̄i deductū sit in pactū q̄ gener teneat numeranti reddere pecuniā. si ille voluerit recipere: tunc usura est: si numerans pecuniāz vellet lucrificare fructus. et p̄ter hoc mutuauit. *L. Cocor. Bal. Ides Guil. et Donal.*

Alia q̄ circa dotem. Donec heredes mariti h̄nt privilegii q̄ n̄ teneant infra annū restituere dotē. s̄ si dos p̄sistat in rebus mobilibus. *L. de rei. v. ac. l. vni. ca.* Recipiunt fructus p̄ annū et alimentat̄ vxorē olim defuncti cui successerūt. *Mun. q̄d gaudēt isto privilegio. q̄ n̄ p̄t p̄tē fructus in sortē vigore. d. c. salubriter. R. n̄. nō gaudēt. q̄ statū p̄t se liberare s̄z Host. et Jo. an. in. d. c. salubriter.* Preterea soluto m̄ionio desinit esse dos: nec amplius onera m̄ionio sup̄portant. *Ides dicit Inno. ibidē. q̄ privilegii nō durat nisi duranti oneribus m̄ionij. Et rō est diuersa a prior casu: q̄ p̄nt h̄des statū reddere rem p̄gratā vxorē olim defuncti: q̄ nō poterat maritū cui incubebat onera m̄ionij sup̄portare. Idem panor. ibi. Nota t̄i de eo q̄d dicitur est q̄ si s̄ res mobiles: h̄des tenent restituere p̄ annūz tē. q̄ h̄z q̄ ad ipsas res mobiles non sint in mora: nisi p̄ annū: t̄i fructus eaz rez q̄s habuerūt infra annū p̄ annū cū ipsis rebus restituere tenent. *fm Sali. et Ang. in. s̄. ex actio. in. d. l. vni. ca.* Et intelligit̄ fructibus qui ex rebus p̄dictis pueniant. non ex industria: quia si cum pecunia lucrati fuissent non tenent restituere lucrum.*

Sz pone q̄ h̄des dāt possessionē mulieri in pignus p̄ dote restituēda. An mulier talis possessionis fructus lucrificat: vel teneat p̄putare in sortē. *R. n̄. Inno. in. d. c. salubriter. dicit q̄ fructus p̄putabunt in sortē. Idem Host. Jo. an. et Jo. de li. et dant caute. laz q̄ mulier sit discreta et cauta: ne recipiat rē obligatam sub pignore: s̄ illā vendi faciat vel recipiat eā in solutiū. ff. de re iud. l. a. dno pio. Alii fructus rei in pignus accepte extenuabūt dotē. et p̄putabuntur in sortē. vt in. c. illo vos. de pig. Archi. t̄i. f. in sum. dicit q̄ vbi violententer detinetur dos ab herede: nec mulier possit se iuuare: q̄ non fiet iusticia p̄ potentia illorū: t̄i mulier licite recipit fructus possessionis. vel pecuniam sine extenuatōe dotis. Idem v̄ dicendū cū heredes illi nō sine magno sui detrimento restituere possent dotē q̄ est in pecunia: nec possessionē h̄nt quā ei assignēt. Et t̄i eccl̄ia er ne nimis grauet eos dimittit penes eos ad t̄ps si illo interuallo recipit ab eis alimentā: cuz nō h̄eat vnde alii de viuat nō videt̄ illicitum. nō em̄ illud recipit rōne mutui: s̄ rōne interesse: q̄ si dotē h̄ret inde viueret em̄do possessiones: vel exponendo negociatōni. secus aut̄ dicendūz q̄ hoc fieret ob utilitatē vtriusq̄. s̄ vt illi magis possent lucrari: et illa vt ex integro suo capitali lucrum habeat. *hec Archi. f. q̄ sunt valde notanda.**

Pone. Statutū dicitur vt soluto m̄ionio q̄ditur heres mariti p̄siterit in dote p̄soluēda: teneat certum quid dare vxorē relicte vt inde se possit alere. *Mun. quid valeat hoc statutū: vt sic cum bona cōscientia mulier possit illud lucrum capere: et hoc*

accidit septies in facto *Jo. de lig. in. d. c. f. eo. t. v̄t refert Panor. in. d. salubriter p̄cludit statutū nō valere. eo q̄ soluto m̄ionio cessat cā sustinendi onera m̄ionij. Debet s̄ mulier agere vt dos p̄soluat. Idem tenet Imola. in. d. c. et multi alij. et Matheus in. d. c. dicit q̄ taliter statuentes incidunt in penā illius c. s̄z panor. in. d. c. salubriter. dicit q̄ p̄ decisione huius. q̄ est examināda alia. q̄ videt̄z *Mun. q̄d heres mariti teneat alere vxorē relictam donec p̄soluat sibi dotem. Et h̄z sint opi. de h̄c: n̄i bilominus sibi placet illa opi. q̄ si vxor nō habz alia bona dz ali ab herede mariti: etiā infra annum datum heredi ad dotem p̄soluendam. Et hanc opi. tenent glo. et Bar. in. d. s̄. ex actio. et Spee. in. ti. q̄ si. sint. se. Hoc p̄supposito ad p̄missam. q̄ dico q̄ aut sumus in casu vbi vxor dz ali ab herede mariti. et t̄i valet statutū loco alimentorū decernēs certam quantitātē: cū honestū sit recipere quantitātē: q̄ alimentā minutatim accipere. Aut nō dz ali ab herede mariti. et t̄i secus. Et Lar. in. d. c. etiāz tenet q̄ tale statutū vel p̄suetudo p̄t tolerari: vt debeant alimentā tanq̄ interesse. et dicit se sic p̄soluisse. et etiā refert hoc statutū esse padue. s̄ vt soluto m̄ionio: si dos nō restituit̄ infra annū tenet nō soluēs ad dandū. x. p. l. in anno.**

Spendia cleri. Alius casus est in casu stipendij clericali. vtputa. Clerico assignata est res ecclesie p̄ suo beneficio h̄z possessionē eiusdē rei. *lanc. vsurpauit possessionē ei.* Clerico redimit̄ a p̄dicto laico dictam possessionē sub noie pignoris. *Queritur an fructus p̄ clerici p̄cepti ex eadem possessione rei sibi debite debeant p̄putari in sortē. R. n̄ dicitur q̄ non ex eo q̄ de re sibi debita p̄cipit fructus quasi de suo: casus est in. c. j. extra eo. Sili casus ē in. c. p̄questus. eo. ti. Sile etiā est in decimis. vt in. c. fi. extra de deci. Nam si miles iniuste detinet de cimas. nec p̄t ecclesie eas aliter recupere nisi sub noie pignoris: talis clericus nō tenet fructus computare in sortem: q̄ de re ad se licite p̄tinentē p̄cipit fructus. Sicut recipi possunt in pignore q̄ cumq̄ alie possessiones a quocūq̄ violententer et iniuste detinente. Hoc idē intelligit *Ray. de omibus possessionibus emptis de illis fructibus iniuste p̄ceptis. s̄ q̄ h̄mōi possessiones p̄nt recipi in pignus: fructibus nō p̄putari in sortē p̄ iura p̄dicta.**

Venditio fructus. Et est q̄ vendunt fructus ad t̄ps. vel si q̄s emat fructus castri vel ville: q̄ licet plus satis accipiat de fructibus: q̄ fuerit p̄cium: nō t̄i tenet aliquid r̄stare v̄dēti rōne incertitudinis. extra eo. in ciuitate. Ideo querit panor. ibi de notabili. q̄ nunq̄d sit licitū dare alicui. *L. vt ipse singulis annis imp̄petuū: siue ad vitā suā et heredum suorū det sibi certū annuū redditū. vtputa. v. Inno. et Ho. et cōiter doc. p̄cludūt q̄ sic siue iste annuus redditus p̄stituat̄ in redditibus alicuius fundi: siue domus: siue ex operis libere p̄sone vel serui. q̄ nō p̄t hic dici q̄ sit usura: cū in veritate nō interueniat mutuū. vnde nō est licitū isti emptori p̄tē p̄cium ad libitū. Sicut. n. q̄s p̄t emere libere totam possessionē: vel cape possessionē in emphiteosim: vel emere annuū redditū iam p̄stitutū ab autiq̄:*

lat licitū est de nouo p̄stituerē. z emere. Nec ob. si dicat q̄ tractu tempis poterit iste p̄cipere plus q̄ sit p̄ciū: q̄ hoc etiā p̄tingit in d̄ctu emptōis. z in p̄tractu emp̄bitōicario. Itē iste p̄tor. exponit se piculo: q̄ forte ille venditor. efficeret inops. Et per hoc nō ob. d. c. in ciuitate. nam ibi res erat de p̄nti z p̄ciū dilati. h̄ in. q. p̄posita res z p̄ciū sunt in p̄ senti. Item hic nulla fraus est.

Pone p̄stituit q̄s censum vni? floreni in domo vedit talē censum p. x. florenis adiecto pacto q̄ liceret ei redimere p̄ illis. x. florenis. valebat tñ census ille. xx. flo. si vō p̄cio sine pacto libere vendere tur: vel sub alijs p̄stituit q̄s censum vnius marche in domo. vedit censuz p. x. marchis. valebat tñ census ille. xx. flo. si vō p̄cio sine pacto libere vedit. Nunq̄d p̄ctus ē licit? vel ne? Rñ. Jo. de li. q̄ si census p̄stituat nō habita relatione ad rez: vt q̄ obligo me tibi ad vñ florenū. q̄ mihi. x. das: z vendo tibi hoc ius p̄cipendi nō relatū ad rem: tūc illicita est talis venditio. q̄ nō vendit ius: imo nūc de nouo aut p̄tract? generator? xiiij. q. iij. p̄teriq̄. Sed q̄s p̄stituit census in re z vendit. z tūc aut erat p̄stitutus aut venditōez: z illud ius veditur. z tūc ille p̄tract? est licit? de iure q̄ hic est ius vendibile. z h̄ etiā est p̄ciū. Istud vey nisi dol? interueniat z deceptio vltra dimidiā. ff. de mino. l. i. cāe. z de emp. z ven. cū dilecti. et. c. cū cā. Aut p̄stituit venditōis tpe iste census z vendit p? z tunc: aliqui census nō possit p̄tract? h̄i de re. Aliquī aut possit h̄i. Primo casu: vt q̄ p̄stituo censuz domui d̄ x. cū nō possit p̄duci nisi p. v. tūc credo h̄ic cōtractum fraudulosum: ex q̄ census iste alr de re haberi nō possit: q̄ tūc surgit obligatō p̄sonalis. d̄ pig. illo vos. z de emp. z ven. ad nostrā. Sz si possit haberi census de re: tūc puto licitū esse p̄tractuz. hoc verū q̄ nō est adiectū pactuz de retrouendendo. Sz si esset adiectū pactuz de retrouendendo: tunc si pro minor p̄cio d̄z retrouendi: tunc si implicatur q̄ census p̄ceptus p̄putet in fontē. z tūc credo vsurariū p̄tractū. d. c. illo vos. z d. c. ad nostrā. Sed si p̄ maior p̄cio: adhuc idem. Si vō p̄ eodem p̄cio tūc credo licitū esse p̄tractū. Sz aliqui est dubium versit? vtrū res valeat plus vel min? z tūc credo licitū vt in. d. c. in ciuitate. z in. c. si. extra eo. Si vō est talis de quo nō est dubiū: tūc in foro p̄tentioso nō possit ex verbis p̄tract? insurgere vsura: h̄ contrahens recurrit ad mentē suā. Idem tenet Lau. de ridol. Qd̄ aut̄ dicitū est de dimidiā iusti p̄cij. p̄ noz. in. d. c. in ciuitate. fm̄ Jo. cal. dicit q̄ iura p̄mittentia deceptōez vsq̄ ad dimidiā iusti p̄cij: debent intelligi q̄ deceptio venit re ipsa. secus anteq̄ vbi dolus dat cām p̄tractuz: vel incidit in d̄ctum: q̄ tūc d̄z illud restitui: q̄ nō est. versit? q̄ ius canonicū instinctu sp̄s sancti p̄ditum: vt in. c. si q̄s dia conus. l. di. app̄obret hanc deceptōez dolosaz. Ex hoc ē dicendū q̄ vbi ex p̄icturis p̄t apparere d̄ dolo etiā ex. p̄posito: p̄t spelli etiā in foro p̄tentioso ad restitūendū illi? q̄d̄ habuit vltra iustum p̄cium. de deceptioe ex p̄posito et re ipsa vide sup̄. Emptio.

Querit? p̄terit? Pone mutuaui frumentuz: vt

reddatur mihi tantū de frumento. Tpe cōtract? est vilissimum: h̄ tempe solutōis est carissimum: Nunquid salua p̄cia possum hoc frumentū recipere? Panor. in. c. si. extra eo. p̄cludit: q̄ aut ducit? bona p̄cia tibi mutuaui. z tūc licet variēt p̄ciū: possum salua p̄cia recipere z tu reddere. Itā mutuaui frumentū: ideo debeo etiā recipere frumentum eiusdem bonitatis intrinsece. l. cuz quid. ff. si cer. pe. Nam sic potuisset vilescere ei? p̄cium. secus si habuisset intentōez deprauatā: q̄ mutuaui frumentū antiquū: vt sic postea haberem nouū: z licet in meliori p̄cio. Alij aut̄ alr̄ distinguūt. q̄ aut est versit? q̄ ipsa res mutuaata nō erit p̄ciosior: tempe solutōis. Aut de hoc. pbabiliter dubitat. et tunc nullū est viciū. ar. extra eo. c. si. Aut est versit? q̄ erit p̄ciosior: z tūc. aut creditor? nō erat seruaturus q̄ casu erit vsura. Aut erat seruatur? z tūc aut creditor? aufert debitorū libertatē soluendi: et tunc est vsura: aut talē libertatē nō aufert: z tūc non est vsura. imo possit p̄mereri: si bona intentōne req̄reret debitorū aū terminū vt solueret: h̄ si habet corruptam intentōnem: z dicit sibi q̄ p̄t vsq̄ ad terminū retinere: tunc posito q̄ non sit vsura peccatū. hec distinctio inuititur magne eq̄tati: maxime in foro p̄niali. Idem casus fieri p̄t de vendēte granū tempe q̄ cōiter min? valet et mai? p̄cium exposcit. p̄leo q̄ emptori dat dilatōez. Et respōdet S. Ber. q̄ hoc p̄t licite fieri q̄ illud erat seruaturus firmiter vsq̄ ad tps in q̄ d̄z ei fieri solutio. In q̄ quidē tpe pbabiliter extimat̄ idēz valere qd̄ ipse vendit emptori qui poposcit ex speciali gr̄a sibi vendi: adiecto tñ hoc q̄ determinate p̄figat d̄ em: q̄ z ipse nō erat venditur? nisi in aliq̄ vno die z etiā quia si ipse de vno mense vel ebdomada sibi possit ex p̄stfacto die eligere in q̄ plus valuisset: nimis esset pinguis sors eius. als taxandum esset p̄cium fm̄ q̄ diutius z p̄munius valuit mense illo: aut p̄cio mediceri inter carius et minus illi? mensis. Et sic intellige. c. in ciuitate. et. c. nauigati. extra eo.

Et p̄dicta faciūt ad aliam. q̄. Pone in casu cōtractario a p̄cedenti. nūc carissimum est frumentum z mutuo tibi estimatū vt restituas postea tantū frumentū qd̄ valeat: quantum valet mō frumentū qd̄ trado. Rñ. Archi. post Dg. q̄ non est vsura. Et rō est q̄re iste p̄ct? sit licit? q̄ iste intelligit ei vendē frumentū nūc: z mutuaue ei pecuniā grat? quā sibi vult reddi i frumēto tpe solutōis. fatec tñ q̄ possit interuenire p̄ctū fm̄ p̄ciū intentōez mutuantis. Et idem fm̄ Lau.

Quid si q̄s mutuat frumētū antiquū ad renouandū. i. vt nouū mihi restituas. ē ne vsura. Hof. Ray. z Ho. dicūt q̄ si iō fac vt mel? seu p̄ualēs recipiat: vsura p̄mittit. si at iō vt suū nō peat: vt forte vt gr̄az recipiētī faciat. sec? Itā tñ q̄ qd̄az se q̄ se i fauore mutuant? q̄nū vet? P̄mūz ē iterata mēsuratio. nā ex mēsuratōe toties facta diminuit modū frumētū. et frumētū vet? si nō sit putrefactū pl? vsq̄ q̄ nouū. z iō talit? mutuatēs pp̄ p̄dicta duo volūt vt eis reddat aliqd̄ pl? de frumēto nouo. et si hoc faciūt vt fuerit indēns: nō ē illicitū. Et ē

Usura. I.

aliud et tertiū in fauore taliter mutuantur: quod frumentū nouū in tēpe diminiuit et arefecit. frumentū autē uet'iaz seē diminiuōez suā. Tū si oib' p'dictis p'sideratis mutuantur intenderet lucrari: tunc illi cum esset.

¶ Qui uelles iur' nocere. s. cū erigunt usure ab eo cui p't iur' noceri ut dicit Amb. xiiij. q. iij. c. ab illo vñ et ab hostibus licitū est usuras petere. Naz et oia eoz bona licite possum' auferre. et q'buscumq' insidijs eis nocere possum'. xxij. q. ij. c. dñs.

¶ Vtrū autē hoc sit indrūter uerū. s. q' inimicis q'bus pōt iustū bellū inferri liceat dare ad usuram? Quidā dicūt in nullo casu usura esse exigēda. Et qd dicit Amb. intelligit nō de usura. p'na: s' d' tributū ab insidelibus exigēdo: ut tali onere p'grauati uertant. Alij uo illud dictū intelligūt ad s'ram q' ex q' iustū bellū mouet ex edicto p'ncipis. ab hostibus licite usura erigit: dū tñ nō fiat uicio cupiditatis: s' zelo charitat'. s. ut macerent' usuris q' non pōt domari armis.

¶ An autē a iudeis possum' eodē mō exigere usuras? Tho. in eplā ad ducissaz lorboungie v' dice- re q' sic. q' fm eū iudei facti sunt serui xpianoz. et sic eoz res pōt dñi t'pales xpiani accipere tanq' suas: q' q'cquid acq'rit seru': acq'rit dño. Ita tñ ut si subtrahant' necessaria uite. Et hoc v' h'ri exp'sse i. c. et si iudeos. extra de iudeis. vbi d' q' p'pter mortē xp'i submissi sūt p'petue xpianoz seruituti: qd fuit mandatū executōni p' Lōstānū: ut nō. H'os. extra de iudeis. c. p'suluit. tñ ex g'ra p'mittunt' habitare cū xpianis: si mō ingrati nō obliunt' ip's xpianis ut in. d. c. et si iudeos. nec p' eos iudeos et eoz puer- sarōez piculū imineat: aut graue scandalū genere- tur ip's xpianis. Et sic in p'dict' casib' p' p'ncipes et p'tates sc'lares expelli pōt ip'i iudei de cohabitati- one xpianoz: et eis bona auferri pōt. et cū sint serui maxie i casib' p'dict' pōt uēdi. f'orti' s' expelli et au- ferri eis bona pōt: cū graue damnu' et scandalū ip- sis xpianis geueret' p' ip's iudeos sen' ac usurarā p'auitatem exercentis. Et hec faciūt ad notata s. in ti. de iudeis.

¶ Vendēs sub dubio. Done casuz. Aliq's h'z rez uenale de p'nti: s' intēdit illam seruare vsq' ad t'p's sc'is tpe illo pl' ualituraz: p'ptor q'rit emē talē rem. Ille dicit nō h'z illā uenale: q' nō est tūc t'p's uēdē di: s' p' futuro tpe emptor dicit se uelle emē p' tanto p'cio q'ntū ualebit tūc t'p's: s' nō uult soluē vsq' ad illud t'p's. Querit an liceat: Rñ. q' rōne dubij tal' p'tract' excusat. ut in. c. fi. extra. eo. vbi ē casus q' q' dat. x. sol. ut alio tpe totidēz sibi grani uel uini uel olei mēsure reddant'. q' h'z tūc pl' ualeant. v'z plus uel min' solutōis tpe fuerint ualiture uerisilt' du- bitat': nō d'z ex hoc usurari' reputari: et subdit. Ra- tione uo dubij h'mōsetiā excusat' q' p'anos. granū. uini: oleū: uel alias merces uēdit. ut ampli' q' tūc ualeat in certo termino recipiat. p' eisdē: si tñ ea tē- pore p'tract' nō fuerat uenditur'.

¶ Ali' casus. Quis uēdit p' p'cio qd nūc currit: s' si plus ualebit vsq' ad pasca: uult q' illud plus sibi def. Si uo min' ualebit nō uult q' p'ciū minuat. H'os. dicit. p'culdubio ip'm iudico usurariū: cū ip'm

in pactis uideā claudicare. Mā licet rōne dubij excuset: attū in tali casu non stat in dubio: cū uel certū et sup'additōez. Dubiū enī p'dictū in ratione sui facit equitatē iusticie: licet pl' recipiat q' def. eo q' rō hui' dubij ponit estimatōez in rebo et ip'a na- tura rez q' in tali spe plus ualeat uno tpe q' alio: et aliqū min'. Silt' enī v' excusare rō piculū q' recō- pensare p't sup'abundantiā. Res. n. extra periclm ex'is plus ualeat q' res eiusdē sp'ei ex'is in periculo et sic h'mōi recōpensatio reducit ad nām rei q' p'pter periculū estimat' plus uel min' ualere. et sic pericu- lum et dubiū tollit uiciū usure vbi autē piculū non tollit hoc uiciū de sui nā: nō excusat usurā: sic patz in periculo qd ē in mutuis. de q' in. d. c. fi. vbi dicitur. nauigātū uel enī ad mundinas certā mutua- pecunie q'ntitatē: p' eo q' suscipit in se piculuz rece- pturus aliqd' ultra fontē usurarū? ē censend'. Silt' si aliq's mutua uerit alicui. L. lib. ad. x. ānos. ita q' si infra. x. ānos mortū fuerit alter ip'soz q' debi- tum accepit liberat' sit a mutuo et debito. Si uo sup'auerint ambo: dabit q' mutuzi accepit. L. L. lib. et qui mutū dedit. tale piculū non excusat: q' nō reducit p'tractū ad equalitatē iusticie. talis enī sup'abundantiā nec ex labore: nec ex usu rei p'prie nec p' recōpensationē alteri' rei reducit ad equali- tatem iusticie. Periculū enī nō excusat vbi cā tem- poris aliquē plus accipit. s' vbi nō cā t'p'is super- abundantia accipit: tūc rōne periculi uel dubij ex- cusari pōt: quando. s. incidit dubiuz ex natura rei. Lon. Ale. lom.

¶ Alius casus. Statuit ciuitas p' utilitatē p'mu- nitatis q' quicūq' eius h'z uel habitur' est filiaz: si infra annū a natiuitate ip'si' puelle tradit p'muni- tati. lxx. ducatos: cū filia puenerit ad. xv. annū re- habeat a dicta p'munitate. cccc. duc. ut nuptui si- liam tradat. Si uo añ. xv. annū filia defuncta fu- erit dicit' eius p'dictos. lxx. ducatos amittat. Que- ritur an rōne talis piculū: siue dubij licet' sit p'ra- ctus: Rñ. S. B'z. q' nō: q' est p'ra- ctus equi- tatez. p'imo p' theoreticā singularē q' in mutuis uerit' uel interpretatis spe lucri p'ncipal' factis: dubiuz seu periculū a fenore nō excusat. sicut p'z in. d. c. fi. Item q' fm doc. usura est lucrū ex mutuo p'nci- paliter intentū. xiiij. q. iij. p'leriq'. ut accidit in deō casu. P'eterea: si talis mutua sset tali intentione et pacto alicui p'ncipali p'one: usurā v'z q' p'missit. multo fort' usurā p'mittit taliter mutuando p'mu- nitati: cū mag' teneat' subuenire ei in necessitati b'z suis q' alteri p'one singlari. Secōdo q' apud traden- tem p'dictos denarios nō remanet ip'soz dñium nec usus vñ iuste lucrari possit. mō dubiū: aut pe- riculū a fenore nō excusat: nisi apud lucrantez in- cludat' dñium atq' usus rei periclitatis cū q' lucra- tur. Nam ex re sua: non aliena: hō lucrari d'z. idco talis p'tract' est usurarius.

¶ Sequit'. P'ciū post t'p'a solutens. s. rōne more. unde format' talis. q. Debitor tenet ad. L. in certo termino. Ego requiro debitū. debitor non soluit: ex q' optet me. L. recipe sub usura. Ego peto a de- bitore meo ut me liberet ab obligatōe usurarum. Querit an ego licite petā: Rñ. q' sic: ut p'bat p. c.

penit.
p'cia lo
erigit si
in uita
citius d
roci q' e
poterat
de alen
extra. c.
s' etā in
ditōis v
dico: s' i
Et dicit
qd cer. l.
Jdē gl.
tene men
quid vlt
genitū s
materna s
Pena n
est pena. l.
est q' in m
tenent: s' i
ligo s' bac
tū cūntatis.
ret p'mittit
erit p'z d
falte de car.
na est iudic
p'prie debi
sub pena i
re cū possit
nalis. v'p'u
ut p'missa fi
tu pene debi
grato. ut rē
nonica d'z q'
in legib'. Nō
pōt: ut q' rē
nū: s' q' credi
tū d'z s' iud
mō impote
et cā lucri s' g
ritatis et gra
usurarā. q'
p'sumptōez
penā p'ueni
usurarū appo
si p' singlos m
L. de uin. aut
to scit qd po
mādatū legi
impotentia op
at de uinis rig
tate canonica
l'it' q' ar. j. q.
h' d' p'ra t'ame
t'ndum est
nō uide s. Per
Siquo de
vel p'mudo q'

puenit. 7. c. pstitutus. de fideiuf. Ibi: pecunia qua
 peis soluit: p̄m̄q; seruēt in dēnem. nec. n. aliquid
 erigit sic usura: h̄ sic interesse. nec cā lucri: h̄ cā dā
 ni vitādi. Quidā tū dicūt q̄ ad hoc vt casus sit li
 citus: duo debēt p̄currē. P̄m̄ū. q̄ p̄dixerit debi
 tori q̄ erat necesse sub vsur̄ accipe. Scdm̄. qm̄ non
 poterat alr̄ nisi sub vsur̄ inuenire mutuo fm̄ Alex.
 de alexā. 7. quosdā alios. Et fm̄ panor. in. c. p̄q̄st̄.
 extra. c. i. s̄d̄ interesse nō solū p̄sistit in dāno habito
 h̄ etiā in lucro cessante. Et hoc nō solū in dētu v̄
 ditōis vel emptōis: h̄ et in dētu mutui. dūmō cre
 ditor: sit talis p̄sona q̄ verisim̄ iuste fuisset lucratus
 Et dic̄ de hoc esse q̄m̄ ter. exp̄ssuz̄ i. l. ij. in. ff. de eo
 qd̄ cer. lo. Idē sentit Inno. in. c. sacro. de sen. excō.
 Idē gl. in. l. curabit. l. de ac. emp. Et hoc p̄petuo
 tene menti: vt sic et de iure canonico possit peti ali
 quid vltra sortē rōne interesse: nō solū dāni p̄in
 gentis: h̄ et lucri cessantis. hec panor. vide de hac
 materia s̄. in. ver. fideiuf̄sor.

Pena nec in fraudē. p̄ q̄ notandū est q̄ triplex
 est pena. s̄. legalis. iudicialis 7. cōuentōnalis. P̄na
 est qm̄ lex imponit penā debitoꝝ vt tali die solue
 teneant: si nō soluerit incidat in talē penā. Et itel
 ligo sub hac pena legali legē municipalē: seu statu
 tū ciuitatis. Idē intellige vbi lex vt statutū affice
 rit p̄mittentē aliqd̄ crimen. nam iuste h̄mōi pena
 erigi p̄t̄: s̄ delinq̄ns nō teneat solue nisi p̄ sniam:
 saltē declaratoriā vt multoniens dem̄ est. Seda pe
 na est iudicialis: vt q̄ facta l̄q̄ dāto de debiti: iudex
 p̄cipit debitori vt infra tantū terminuz̄ solue d̄eat
 sub pena tāti. Mā si incidit in penā nolēs solue
 re cū possit: sibi imputet. Tercia pena ē cōuentio
 nalis. vtputa. q̄ de p̄sensu p̄tū pena ponit i d̄ctu
 vt p̄missa firmiora p̄sistat: vt sic debitor: saltē me
 tu pene debiti solue p̄uret diligēt̄ i termino assi
 gnato. vt extra de arbi. c. dilecti. Et talis pena ca
 nonica d̄t̄: q̄ et a canone p̄mittit̄ erigēda. xij. q. ij.
 in legib̄. Possit tū talis pena i fraudē vsuraz̄ ap
 poni: vt q̄ creditor: nō recta intentiōe penā appo
 nit: h̄ q̄ creditur̄ sp̄at penā eē p̄mittendā: q̄ mu
 tuū dās: suū debitorē ad mutuū reddendū in ter
 mino impotentē eē decernit. Mā tūc cū ip̄e mutu
 et cā lucri sp̄ans lucrari penā: q̄ sp̄es libalitatē cha
 ritatis 7. gratuitatē d̄t̄ extinguit. et id̄ trāsit i sp̄ez̄
 vsurariā. q̄ si alr̄ p̄bari nō possit: recurrendū ē ad
 p̄sumptōes q̄ s̄ due p̄ncipalr̄. P̄ma si apponēs
 penā p̄suevit eē vsurariā. 7. siles penas in fraudē
 vsuraz̄ apponē. ar. ff. de ac. emp. l. iulian̄. Seda.
 si p̄ singlos mēses vel ānos dicat pena p̄mitti. ar.
 l. de vsu. autē. ad hec. Aduertendū tū q̄ si debi
 tor fecit qd̄ potuit vt qd̄ p̄misit adimpleret: vel vt
 mādātū leḡ vel iudicis obseruaret: 7. paupertate vt
 impotentia opp̄ssus neq̄uit p̄ficere qd̄ optabat: li
 cet de iuris rigore teneret ad penā: tū de benigni
 tate canonica 7. nālī eq̄tate nō decet vltra q̄ inter
 sit erigē. ar. j. q. vij. q̄tiens. 7. extra de penis. c. suaz̄.
 Respectu tamen pene p̄uentōnalis in foro p̄scien
 tie standum est cōfessionī sue. De hac materia pe
 nali vide s̄. Pena.

Sz quero de. q. quotidiana. Donec est statutuz̄
 vel p̄suetudo. q̄ nullus in possessionez̄ lucret̄ fru

ctus ad rōnez̄. v. p. l. aut. v. p̄ q̄tuor. An valeat
 fm̄ p̄sciaz̄. R. Bald. i. l. acceptā. l. de vsur. q̄ sic
 cū talis lucret̄ illos rōe interesse. de q̄ fm̄ euz̄ est glo.
 singularis in aut. de exbi. reis. §. si vs. Quaz̄ gl. dic̄
 Bar. i. l. si finita. §. iulian̄. ff. d̄ dā. infec. esse d̄ ius
 diuinū 7. i fraudē vsuraz̄. idē tales fruct̄ d̄c̄ p̄pu
 tandos i sortē. Qd̄ q̄dē aliq̄ vez̄ credūt si p̄suppo
 nat̄ fuisse sc̄m̄ i fraudē vsuraz̄. Sec̄ vo si in locuz̄
 penalis leḡ: vt attrabat̄ debitor: ad satisfacienduz̄
 p̄currētib̄ illis q̄ nūc p̄rie d̄cā s̄t in p̄cedēt. §. vel
 loco interesse emergētis dāni vel lucri cessantis: vel
 p̄p̄ mo: s̄ sic ordinauerit statutū vel p̄suetudo: tūc
 vez̄ dic̄ Bal. 7. gl. Mā p̄p̄ p̄tumaq̄ p̄ses hoc face
 p̄t̄. Et p̄dicta vera i eo q̄ iuste missus ē in possessio
 nē. nō tū ex ordine: h̄ et ex cā. l. q̄ i veritate sit cre
 ditor. Nota tū fm̄ doc. p̄ declaratiōe p̄nī q̄d̄nis 7
 imediate p̄cedētis: q̄ si debitor: soluit p̄m̄ debiti
 nō poterit pena erigi nisi p̄ pte nō soluta vt notat
 Inno. in. d. c. suā. Adde et p̄dict̄ fm̄ Mo. q̄ et reli
 gliosi p̄nt̄ petē penā et p̄uentionalē ab eo q̄ nō fuit
 arbitriū: qm̄ debitor: nō ex importētia: h̄ ex negligē
 tia: vel p̄tumaq̄ nō soluit: etiā si nullū p̄ndere
 tur̄ interesse vel damnu. qd̄ nota.

Lex p̄missoria. vt si vendo tibi fundū iusto p̄e
 cio: ea tū lege 7. d̄ditōe: vt quicumq; soluero tibi p̄e
 cū: qd̄ mibi dāf: fundū ad me reuertat. l. de pac.
 inter emp. 7. v̄. l. ij. 7. l. p̄missione. 7. l. cū te fundum
 In cāu isto oēs lucret̄ fruct̄ si iustu sit p̄cū. Abol
 let̄ iust̄ i isto casu viciū vsuraz̄ p̄ venditōez̄ redu
 ctam ad eq̄tatem fuatā iat̄ vendentē et ementez̄:
 q̄ nō seruat̄ qm̄ modicū est p̄cū respectu rei empte
 Idem Mo. idēz̄ Adonā. q̄ dic̄ q̄ si p̄cū vendi
 di tali d̄ditōe. vt quicumq; ego vel heres me p̄cūz̄
 solua: rebabes p̄cū: vel quicumq; a se p̄tēnio v̄q̄ ad
 nouēniū. 7. emptor: facit fruct̄ suos. Et hoc veruz̄
 nisi fiat in fraudē vsuraz̄. Idē panor. i. c. ad n̄az̄.
 de emp. 7. v̄. vbi singl̄r̄ dicat q̄ cū v̄ditio sit iusto
 p̄cio: 7. solū apponat̄ pactū de retrouēdēdo: n̄ p̄su
 mit̄ d̄t̄ vsurariā nec pignoratīcī. 7. emptor: lucre
 tur̄ fruct̄ donec retrouēdiderit: nec p̄putant̄ fru
 et̄ in sortē. vt est tex. in. d. l. ij. Et q̄ p̄cedat illa. l. et
 de iure canonico apte vult gl. i. d. c. ad n̄az̄. 7. Ar
 chi. xij. q. iij. p̄leriq; Nota tū fm̄ doct. in. d. c. ad
 n̄am. 7. in. c. illo vos. de pig. q̄ ad p̄uincēdū vsu
 rariū tria cōiter req̄runt. P̄no. pactū de retrouen
 dendo. Secdo. modicitas p̄cū respectu valor̄ rei.
 Sz hoc limita iuxta doc. 7. panor. q̄ nō q̄libz̄ iniu
 sticia p̄cū sufficit ad p̄sumēdū quez̄ vsurariū. h̄ dz̄
 esse p̄cū valde tenue respectu valor̄ rei duplici re
 spectu p̄mo. q̄ p̄b̄tes solēt se decipe p̄cio. Secdo
 q̄ res min̄ valet p̄ illud on̄ retrouēdendi in v̄
 ditōe appositū. vt. l. fundi. p̄m. ff. de p̄b̄. emp.
 Tercio. qm̄ talis emptor: fuit p̄suet̄ exercē vsuras
 licet. Mo. dicat̄ q̄ si q̄s petat ab alio mutuuz̄: offe
 rens p̄ securitate mutui h̄ p̄p̄tēcā suo: bono: n̄.
 Ille autē dicat̄ nolo mutuarē: h̄ patus suz̄ emere p̄
 eodē p̄cio 7. vsq; ad certū t̄ps reddē. p̄ eodē precio
 certe vsurariā p̄sumit̄ fm̄ eū. 7. sic v̄ sentire q̄ ex
 solo pacto de retrouēdēdo: d̄t̄ p̄sumat̄ vsurariā.
 Sz Og. vt refert Archi. i. d. c. p̄leriq; sentit̄ p̄riuz̄
 7. cōiter alij doct. q̄ id̄ nō sufficit nisi ad sint alie
 vv ij

Usura. 1.

pietate p̄dicte. Aliq̄ etiā addūt. r̄ q̄ n̄ signū. s. q̄ aliq̄d soluit vltra receptā summā. puta. fuit vendita res. p. l. flor. r̄ ponit in pactuz q̄ si venditio rescindat soluant. l. xx.

Sz q̄d si fiat pactū de retronēdendo infra. x. an nos. ita tñ q̄ si fra q̄nquēniū in s̄m reuēditōis ne q̄ facē teneat. R. n̄. l. do. r̄ Jo. an. l. d. c. ad n̄raz. i nouella. q̄ coipō fraus detegit. Quidā tñ dicūt q̄ si tal' ēptor: hoc pactū apponēt nō i fraudē vsuraz: s̄ vt se indēnez suaret: s̄ ēē illicitū. puta. emit agr̄ vel vineā. vt s̄. r̄ intēdit illā impiguare r̄ eam optie pasciare et multas expēsas vtilēs facē quā si restitueret infra breue tps multū granaret: nō apponit tps infra qd nō teneat illā vineā restituere. certe hoc nō ēē illicituz ēt in foro scie: in q̄ credit p̄stent: nec in tali foro necessariū ē p̄sumere fraudes p̄dictas: s̄ ipse de se loquat.

Quid ar̄ de illo q̄ vendit p̄diū alicui certo p̄cio de p̄nti soluto. puta medietate. alia vō mediate solnenda hinc ad duos ānos cuz hoc tñ pacto. q̄ p̄ diu emptor: nō soluerit p̄ciū alteri? medietat' teneat dare ipsi venditori singlō āno fruct' q̄ cōter p̄ uenit ex medietate dicte possessōis. puta. redderet de fictu. r̄ saccos frumenti. p̄ medietate teneatur dare. v. saccos. an sit licitū? Dm̄ q̄ si v̄ditor nō intēdit totā rez tradē: s̄ dñm sibi r̄ piculū reseruare illi? medietat' de q̄ nō hūit solutōez: donec p̄ciū sibi fuerit datū: tūc p̄t aliq̄d ḡra fructū p̄cipere. Et hoc q̄ a p̄ncipio aū traditōez deduceret in pactū: vt p̄ fictu aliq̄d soluat: donec p̄ciū sit solutū. r̄ sit cū tali pacto tradit. hoc. n. v̄ tenē Bal. in l. curabit. l. d. ac. emp. l. q̄ talis v̄ditor p̄t aliq̄d p̄cipere: donec p̄ciū sit sibi solutū. hoc v̄ p̄bari. l. i. i. initio. l. de pac. int' emp. r̄ ven. Et sic d̄z intelligi. d. l. curabit. Si ar̄ tradēdo intēdit dñm trāffere totalr̄ i emptorē: tūc si aliq̄d exigit p̄ fructū vel vltra sortē: ē vsuran'. q̄ ibi est vera rō mutui. q̄ emptor: hoc casu nihil aliō d̄z h̄ie nisi medietate p̄cij: r̄ iō q̄ p̄ illo expectat aliq̄d vltra sortē illicituz ē vel ēt si in p̄rio casu venisset plus q̄ verisile esset fruct' rei valē. p̄ pte nō soluta: illicitū est. Pro venditore tñ facit si i p̄uētōne facta fuisset mentio de afflictu. Mā coipō v̄ venditorē retinuisse dñm dicte medietatis ap̄ se. fieri. n. nō dat nisi d̄ re illa: cui? dñm? r̄ ap̄d r̄cipientē fictū: r̄ hoc nota. H̄ic etiā. q. foiar. Archi. f. in sum. de tota possessiōne: sic q̄rendo. Sz qd cū vendō possessiōnē meā: cū nō des mihi pecuniā e' tecū facio pactū. q̄ quo vsq; mihi tradas p̄ciū recipiā interī fruct' ei? De. de an. r̄ Bal. dicūt dētū esse licitū: q̄ cuz possessiō fructificat nō v̄ iustū vt emptor h̄eat vtilitatem r̄ fructū rei empte r̄ venditor: nō h̄eat vtilitātē p̄cij: vt possit pecuniā vti. Ita tñ l̄z q̄ q̄ntuz emptor soluit de p̄cio in futurū: tantū v̄ditor min' recipiat p̄ rata. Sz theologū nō approbāt dictū dētū: q̄ rōne dilatoris de soluēdo p̄cio v̄ h̄ri fruct'. qd ad vsurā p̄tinet. Item possessiō substat piculo emptor: r̄ de se est fructificabilis. nō ar̄ pecuniā substat piculo: nec de se fructificat. iō p̄sulendū est ab h̄mōi. hoc Archi. f. tñ si v̄ditor retinet in se dñm r̄ periculū dicte tot' possessiōis vel ḡis p̄ rata pecuniā

nō solute: tūc v̄ casus licit' vt volunt p̄dicti doc. Et sic cessant motiua facta p̄ theologos. Addit ēt dicit' Archi. f. q̄ bñ p̄t fieri pactū. q̄ si infra certuz terminū nō soluit emptor: p̄ciū: tūc fruct' p̄cipiat venditor q̄ vsq; p̄ciū recipiat: si hoc nō fiat i fraudem vsuraz: s̄ in penā. Et hoc tenet gl. in c. p̄que stus. extra. e. cuz h̄ nō accipiat aliq̄d sic vsura: s̄ sic interesse. Eadē rōne si p̄dictū p̄ciū in pign' daret mihi: possuz in de pape fruct' ēt si trāscēdāt quāritatē interesse. Mā l̄z talis res auenditorē nō possit peti: tñ fruct' ei? pape pōt postq̄ p̄ voluntatē suā res vendita detinet.

Quid ar̄ de eo q̄ emit equū: vel bladū aut fruct' agrī iā semiat i mori p̄cio q̄ p̄babilr̄ valeat: vel q̄ alter tūc ēē emptor seu habitur'. p̄ eo q̄ soluit p̄ciū p̄ncipio recipiat r̄ emptor? R. S. Ber. q̄ p̄mit tit vsurā: q̄ emptor p̄ dñdā rōez mutui tradit p̄ciū v̄ditori aū rei empte receptōnez. L. stat. n. q̄ ex nā emptōis r̄ v̄ditoris seu p̄mutatōis: nō tenetur p̄ciū rei empte tradē aūq; rem emptā recipiat. Mā om̄s p̄mutatōes sibi inuicē p̄ter r̄ ad parā obligant. q̄ p̄pter mutui rōnez ibi intercedit q̄ si p̄cio mutui accipit: seu retinet aliquā p̄tem debiti p̄cij rei empte: idcirco infēdit hoc casu vsura. Monal. ar̄ r̄ v̄. dicūt q̄ emēs fruct' p̄uenturos hoc āno de agro semiat: ex foia p̄t nō est vsura: p̄t tñ fieri i fraudē vsuraz. vt si verisile sit q̄ fruct' colligendi ēt p̄putato dubio r̄ alijs p̄ q̄ ipediti possent: valebūt tūc plusq; id qd nūc dat: marie si est p̄sona q̄ p̄uenit vsuras exercē. Si ar̄ p̄babiliter dubitat: v̄t fruct' illi plus vel min' debeāt valeat q̄ debitor: dedit: nō ē vsura. Eodē mō iudicandū est de creditore q̄ possessiōnē aliquā recipit pro certa pecuniē q̄ntitate. ita q̄ ad certos terminos. puta. v. vel. vj. ānos faciat fruct' suos iust' emptōis licet. n. talis p̄t nō sit vsuran': tñ pōt fieri in fraudem vsuraz. r̄ foro iudiciali recurēdū est ad p̄dictas p̄ieturas. In foro ar̄ p̄ncipali stabit ei? p̄fessio. L. n̄. p̄sumēdū ē p̄ talē emētē r̄ indicēda ē restō in p̄fessio: si fruct' illi? terre venisset? credebant pl' lōge valere q̄ ille dederit: si aliq̄s iust' emptor inueniret. Bal. vō sup̄ Rica. l. de vsur. dicit q̄ si is q̄ emit frumentū i herbis. Aut p̄ns nūeratio ē cā dā ni ipi? v̄ditoris. r̄ tūc ē vsura. Aut sola p̄uētio est cā dāni: qd p̄nti nō soluit p̄ciū r̄ p̄t ē licit'. Aut neutriū est cā dāni: q̄ frumentū qd ē in herba n̄ pl' valet tpe p̄t. r̄ s̄t p̄t n̄ ē vsuran'. vt. ff. de d̄bz. emp. l. fistulas. §. frumēta. de v. ob. int' stipulātez. §. sacra. Et hec distinctō Bal. v̄ valde eq̄. Sz pone. Petr' h̄z. l. lib. i. bācho alicui? recipiēdas vsq; ad q̄tuor mēses. v̄t alicui liceat emere eas. p. lxx. Dicūt in tñ q̄ sic. Sz Ale. de alerā. dicit q̄ non: q̄ emens: plus r̄ min' dat: s̄m q̄ plus r̄ minus expectat pecuniā soluenda. r̄ s̄m q̄ plus r̄ minus retinet vendēs p̄ciū. ita q̄ fructū illud v̄ p̄uenire. p̄t dilatorē tps: r̄ minoritas p̄cij p̄pter anticipatōez solutōis. qd nō licet. Lauend' est q̄ iste casus. ex eo q̄ videt fieri in fraudē vsuraz. r̄ videt esse iudicē mutui: vt q̄ si q̄s mutuet in p̄nti. lxx. p. xx. recipiēdis vltra sortē vsq; ad q̄tuor mēses. Sz si res vel pecuniā q̄ d̄z h̄ri esset in piculo vel manu

alicui
p̄ntis
nos var
ribus m
ob. q̄ lic
expectat
non cu
vendit
bancō
si est p̄
ra neq̄
quo cent
si ille em
um: aut q
ne ille deb
reb absē
cum solū
bit plus e
ri p̄cio em
s. h. q̄ de b
An ar̄ lic
actū v̄ pla
er parte. de a
doc. v̄t m̄ q̄
at cello aca
ca fuit in v̄
de l. iij. §. v̄
aut potēto
r̄ nō valet
bar. Et ille
re tñ ad v̄m
onum. v̄b d̄
sio malicio
tem si fiat bon
darū: l. sup̄
rere bona fides
erat oīno clara:
debit: nec erat
illus potēto
ne officij seu dig
specta q̄ forte n
facta cā mutui
p̄ exceptionē. v̄
casu n̄ p̄dunt a
tamen in hoc f
onem alteri: cō
sed ipse tenet. p̄
Et ibi hoc firm
sio sit potēto
dubitata coipō
est tunc? r̄ nō p̄
modi in vicuz
in l. i. §. de lingu
si p̄n. §. fallit in ca
sionacionis. p̄p
erat gl. in d. c. e
et quā non dū e
laxare potēt ceda
v̄t in piculo legiti
v̄t in piculo legiti
v̄t in piculo legiti

alicuius quo non posset extorqueri sine magnis sumptibus et laboribus: tunc haberet locum. si quod liceret minus dare et plus accipere: quia res in periculo ceteris paribus minus valet quam illa que est extra periculum. Non ob hoc licet emere exigendi rem pro minoris pretio que expectat: si in proposito non est sic. quia pecunia in banco non est in probabili periculo: cuius signum est quod boves que vendunt suas merces recipiunt solutiones sciendas in banco certo termino: quam solutiones non recipere si esset probabile periculum. Idem dominus de eo que emit iuramentum: qui debebat recipere in certo termino ab aliquo centum. et vendit ea pro sexcentis. quia nunc soluit. Nam si iste emit tantum minus quantum vere est interesse suum: aut quantum vere est immanitudo: siue timendum ne ille debitor soluat: aut quantum est futurus labor re habendus: non est usura. Si vero velit diminueri pretium solui pro hoc que nunc soluit: si in futuro re habebit plus est usura: quia propter immanitudo solutionis minoris pretio emit quam verisimiliter res fuerit valitura. extra eod. c. si. h. de hoc aliquid in se. §.

¶ An sit licitum sit emere actus pro minoris pretio que sit ipsa actio vel ipsa iura que imminet litigium? Item panos. i. c. ex parte. de alie. iudi. mu. ca. fac. cōplectendo opi. doc. vtriusque iur: prius formado quones. An tenentur cessio actionum? Et distinguitur: quia aut ista cessio facta sit in ultima voluntate. et tenet. vt. l. nomen. de le. iij. Si vero cessio facta sit inter vivos: et tunc aut potentiori ratione officij seu dignitatis precipue et non valet cessio. et cedens debet perdere omne quod habebat. sicut si fiat in ultima voluntate. et tenet. vt. l. nomen. de le. iij. Si vero cessio facta sit inter vivos: et tunc aut potentiori ratione officij seu dignitatis precipue et non valet cessio. et cedens debet perdere omne quod habebat. sicut si fiat in ultima voluntate. et tenet. vt. l. nomen. de le. iij. Si vero cessio facta sit inter vivos: et tunc aut potentiori ratione officij seu dignitatis precipue et non valet cessio. et cedens debet perdere omne quod habebat. sicut si fiat in ultima voluntate. et tenet. vt. l. nomen. de le. iij.

potest. Primo ex modicitate pretij. vt pro glo. in. d. c. ex parte. Sed est dubium quoniam dicat pretium modicum vt presumatur frans. Inno. sentit quod ad hoc vt dicat vera venditio: debet esse tantum in pretio: quantum est in actio. vbi dicit quod actio potest inter laicos licite vendi: et emptor potest agere vsque ad quantitatem quam exbursum: quasi dicat quod si in actio sunt mille: et iste emit quingentis: non potest agere nisi vsque ad quingenta. Sed Bart. in. l. p. diuersas. l. mandati. dicit quod propter pretium est: quod remanet deductis expensis et labore que fuerit pro recuperanda. Et idem sequit Bald. in. l. ij. l. ne li. pen. Et sic videntur cōter istud doct. sentire quod non potest quis actionem emere pro minoris pretio que sint in re: nisi habito respectu ad predicta. scilicet ad laborem que sustinebit iste emptor in re recuperanda: et ad expensas quas est factururus. Sed panos. dicit hoc dictum ex toto non approbari. nam minus valet actio que res ad quam datur: tum propter dubium euentum litis: cum posset perdere causam etiam iustam. propter ut dicit defectum. tum quia debitor posset interim effici inops. Et ideo dicit text. notabilis in. l. min. ff. de re. iur. quod minus est habere actionem que rem. Ideo cum nihil aliud emat quam spem in euentum iudicij futuri: ridiculum est dicere quod pretium de necessitate debet esse tantum quantum est in actio. Et pro hoc est Inno. in. c. in ciuitate. ex eo. vbi concludit quod cum bona prescia potest quis emere actionem iaz ortant tpe pretus: etiam pro minoris pretio: quia exponit se periculo. Idem dominus in transactione. et est text. notabilis ad hoc in. l. l. i. ff. ad tre. vbi concludit quod modicitas pretij debet habito respectu ad valorem actionis: que valor debet dari habito respectu ad dubium euentum litis. Et finit quod causa est clara vel dubia. Secundo. presumit silatio: quoniam in cessione non exprimitur titulus tractus. vt quod dicit in instr. quod cessit actionem tali: et non dicit ex qua causa. hoc videt probari per. d. l. p. diuersas. l. man. Tercio. silatio presumit quoniam actio fuit pro parte vendita et pro parte donata. Et nota hoc pro clausula que solet apponi in actu: nam constituto certo pretio solet addici quod illud quod plus valet donauit. Nam ex hoc insurgit presumptio silationis: non tamen intelligas hoc in omni actu: sed in cessione actus que est odiosa: cui solent fieri in iudicium aduersus partem. Et isto casu admittit cessionari: vsque ad quantitatem quaz exbursum. In reliqua vero parte que dicitur donata non admittit: sed potest actio in ea parte.

¶ Sed dubitatur an in donatione actus scilicet quando donator dicit se cedere propter merita et seruitia donatarij. nunquid sit opus vt probentur ista seruitia: ad hoc vt valeat cessio? Item dubitatio est: quia non valet cessio actus sine titulo pretij vt dictum est. §. non est standi: verbis donatoris super meritis et seruitijs. Bart. in hoc casu videtur dubitasse. Et consulit vt in donatione dicatur quod ex mera liberalitate donauit. tunc enim indubie valet cessio. quia sola liberalitas habet pro causa tractus vt. d. l. per diuersas. Bald. tamen tenet etiam in prior casu valere cessionem: quia ius requirit sola expressionem cause tractus. non autem est opus vt probetur causa. Nam dicendo quod donat pro seruitia: satis exprimitur causa: scilicet ipsa donatio. Seruitia vero satis sunt causa do-

matōnis. Et hāc opi. sequit̄ panor. In mult̄t̄ ca-
 sibi nō p̄sumit̄ silatio. v̄puta. si int̄ cobr̄da ē sc̄a
 cessio. vel q̄n̄ fuit sc̄a creditor̄ r̄ data in solutuz; vel
 cum possessor̄ recipit cessionem p̄o munimine rei
 sue. puta. qz dom̄ tua minat̄ ruinam domui mee.
 Ego times emō dē ius qz tu habes in ista domo.
 Itē q̄n̄ fuit sc̄a int̄ legatarios r̄ fideicōmissarios: l̄
 q̄n̄ heres cedit actōez legatario. Isti s̄ casus q̄s ex
 p̄mit̄ ter. in. d. l. p̄ diversas. Et sentit̄ ibi Barto.
 idem esse in om̄i alio casu in q̄ evitat̄ p̄sumptio re-
 demptōis litū. Et ideo dicit qz sillocij p̄bendo seu
 dissolucōe societate cedūt sibi adinucē aliq̄s actō-
 nes nō dz p̄reiumi simulatio. Et no. glo. in. d. c. ex
 pre. q̄ vult qz cleric̄ nūq̄ dz recipere cessionē a lai-
 co sine titulo lucratio: siue oneroso. Et qd̄ sp̄ de-
 bet p̄sumi cessione facta in fraudez; et cā auaricie. Et
 nota hanc glo. quā v̄ sequi Jo. an. Sz panor. cre-
 dit hanc glo. pcedere in titulo oneroso. Mā ē qd̄
 dam gen̄ mercim̄ onij emere actōez. Clerico autē
 p̄hibet̄ negociatio rez; fortis dz p̄hiberi ista ne-
 gociatio lingioz. Et ob hoc forte dicit̄ Inno. in. d.
 c. ex pre. qz inter laicos p̄t fieri emptō actōis. Sec̄
 tū in clerico. Puto t̄ qz cessante alia fraude tene-
 at venditio. Sz possit̄ p̄tra clericū recipi: ac etiam
 de iuris p̄trauentōe puniri. Si autē cessione fieret de
 rico vel ecclesie titulo donatōis. tūc credo qz si fiat
 bōa fide teneat. Māz n̄ regio p̄hibiti q̄n̄ iura sua
 quis possit̄ donare clerico vel ecclesie. Nec reperio
 cautum qz in clerico vel i ecclesia debeat hoc casu p̄-
 sumi fraud. Et videtur hoc tenere Specu. vbi su-
 pra. bec̄ Panor.

¶ Gratis. s. cū quid gratis dat̄ p̄ eū q̄ mutuo ac-
 cepit. naz quicqd̄ dat̄ gratis p̄t recipi grat̄. xvij.
 di. de eulogijs. De hoc dicitur est satis s. in prin-
 cipio huius. c.

¶ Sequit̄. Dans socijs p̄opa. v̄n̄ pcedē pecuniaz
 lignata in sacculo ad ostentatōez. vt q̄s ē paup̄: et
 vult se ostendere diuitē. vt p̄bat cū nobili vel diuite:
 vel ad ponendū pign̄ vel alia de cā rogat aliquem
 vt mutuet sibi pecuniā ad pompā diuitiaz ostēdē-
 dam. dās p̄t inde recipere mercedē: qz nō est mutū
 s̄ p̄t̄ comodati seu locati. ff. como. l. iij. Et talē
 vsūm pecunie q̄s licite p̄t vendē: sicut bō licite ven-
 dit vsūm vasoz argenteoz: qz retinet sibi dūm.
 Idem dōm de his q̄ locat̄ plas: gēmas r̄ alia voca-
 lia: vt Janue. p̄ certo p̄cio in mense: licite enim fie-
 ri potest.

¶ Quid de eo q̄ occasione mutnādi laborē subijt.
 Rū. talis fm̄. Mo. in recōpensatōez laboris fru-
 ctus pign̄ vsqz ad pueniēs p̄m̄uz facit suos aut
 aliquid p̄ labore licite recipit. extra de re. ec. nō ali-
 ad nostram.

¶ Quid aut̄ de creditoribz q̄ veniente termino so-
 lutōnis nolūt pcedē. progatiōez termini nisi data
 sibi pecunia: vel alio equalit̄. Rū. tales etiā si non
 exp̄sse exigat̄: vsurarij s̄. extra eo. p̄sultit. Hoc ve-
 rū vbi creditor nullū p̄tenderet interesse. vt qz etiā
 si habuisset dictā pecuniā: r̄ ex ea nihil fuisset mer-
 car̄: s̄ reposuisset i archa: qz tūc v̄ recipere lucz solā
 p̄ termino progato. Sec̄ si ex deā pecunia mercat̄
 fuisset r̄ lucrat̄. nā tūc r̄ōne interesse fm̄ Archi. f.

posset aliqd̄ accipere. vt dicit̄ est s. rōne more: vel ob
 sui in dēuicāte. qz optuit eū cape ad vsurā: vel ven-
 dere rem suā viliori p̄cio: qd̄ nō fecisset si recepisset
 pecuniam suam.

¶ Vtrū vsurarij sint infames: Rū. fm̄ leges di-
 stinguēdū ē. Aut q̄s ita ē vsurarij qz exercet ipro-
 bum fen̄. i. qz p̄t̄m̄ū ē de vsurario lucro pue-
 tū p̄putat: r̄ petit vsuras. Aut ē si exercet vsuraz
 cētēsimā. i. qz i capite āni vsura adēq̄tur sorti: r̄ ta-
 les infames s̄. vj. q. j. infames. L. ex q. ca. irro. ifa.
 l. improbi. vbi ē d̄ qz idem ē in om̄i improbo r̄ ille-
 gitimo fenore: vt ibi p̄z p̄ gl. r̄ hodie ois mod̄ ē il-
 legitim̄. Et sic ē hodie de iure ciuili ois vsurarij
 ē infamis. Ad ē d̄ notare Bar. i. d. l. improbi. r̄
 d. au. i. c. raynuci. de testa. Et p̄ hoc d̄c̄ fuisse ob-
 tentū qz si frater mē instituisset vsurariū heredez
 ego possuz rūpe testū p̄ q̄relā inofficiosi. L. de in-
 of. ref. l. fr̄s. r̄ qz sic de facto p̄sultit r̄ obtinuit. Sz
 fm̄ iura canonica in qualibet vsura p̄mittit̄ peccm̄
 mortale: r̄ incurat̄ infamia. d. c. infames. vide sup̄
 Periurium.

¶ An ar̄ vsura excuset ex pacto p̄ntionali p̄m̄m
 Lū p̄t̄ ex p̄tōde legē accipiat. Mā q̄s licite acci-
 pit qd̄ sibi volūtariē dat̄. xvij. di. d. eulogijs. Sz i
 vsura nedū volūtariē: imo ēt q̄n̄qz rogat̄ a dante
 accipit vsurarij: d̄c̄ qz q̄daz s̄ q̄ de sui nā nō s̄ illi
 cita: r̄ i his p̄dicta pcedūt. Et s̄ q̄daz q̄ de sui nā s̄
 illicita: r̄ ista rōne pacti vel p̄t̄ nō p̄t̄ fieri licita.
 vt i vsur. v̄n̄ p̄bentes nō p̄t̄ facē licitū: qd̄ de sui
 nā est illicitū. ar. de fo. ppe. si diligēt. D̄c̄ t̄ Lan.
 de ridol. qz si vsurarij nō mutata mala volūtate ge-
 rebat̄ i mēte recipere: s̄ demuz si nō remittēt debitor
 restitutē. et hoc si debitoris sit anim̄ nolle recipere: si
 vsurarij vellet restitutē: s̄ tāqz pure donatū penes
 vsurariū remanē. p̄inde ē ac si ille restituisset: r̄ ille
 p̄ restōnem donasset: siue volēt̄ r̄ p̄to restituere
 remisisset. Idē tenet̄ f̄ ed. i. p̄silijs suis. put̄ recitat̄
 panor. i. c. cū tu. et eo. d̄c̄es qz cū ille qz exercuit vsu-
 ras leserit deū r̄ p̄m̄m: tenet̄ vtriqz restituere: sed
 satis v̄ fecisse p̄m̄o: si p̄m̄m a q̄ extorsit vsuras
 sine dolo pure r̄ simpl̄ remisit vsuras. Mā satisfā
 ctū intelligit̄ q̄ntercūqz volūtarij creditoris satisfiat̄
 Idem archi. i. c. ij. e. t. li. vj. Et bec̄ opi. pcedit fm̄
 f̄ ed. etiā si vsurarij p̄tinuaret vicū vsure. Sz deo
 tenet̄ satisfācē p̄ p̄niam. Sz panor. dicit̄ nō videre
 quōd nūc recte possit penitere: nisi saltē nūc penite-
 at se exercuisse vsurā: r̄ habeat p̄positū nūc restitui-
 endi: si alis remissio nō fuisset facta. bec̄ panor. Et
 hoc dicit̄ panor. p̄t̄ intelligi q̄ ad deū: qz alis nō re-
 mitteret̄ peccm̄: s̄ quo ad p̄m̄m op̄inio f̄ ed. videt̄
 p̄babilis. Et sic limita ea q̄ dicta sunt s. in prin-
 cipio huius. c. de mente panor.

¶ Vtrū sit licitū mutuarē cū hoc vt des aliqd̄ pau-
 peribz: vel p̄i meo indigēt̄. R. qz nō: qz sic nō licz
 mihi ex vi mutui trāsferre dōm̄uz rei aliene i meū
 nec i aliū. Nec ēt p̄ redimēda vita captiui p̄t̄ exer-
 cere vsura. et de vsur. sup̄ eo. Mā. n. p̄textu pietat̄
 est impietas faciēda. j. q. j. nō est.

¶ Quero an sit mutuum si quis dederit deez vol-
 na s̄ panni. p̄ alijs. r̄ reddendis ad certum termi-
 num: cum talia videant̄ p̄sistere in mensura: Rū.

Denal. qz
 nō ē mē
 nia vsurā
 r̄ grana. p̄
 dicit vsurā
 Quid d̄
 certū termi
 argenti: Sz
 facit: vt q̄
 ad finē sui
 care p̄t̄ recipi
 vbi faciēda
 qz in mē
 facta fuisset
 nō habuisset
 mulier pecca
 pecuniā alter
 muni dari vult
 valuit q̄ t̄
 eret cētēsimā p̄
 cēs qz i q̄ m̄
 reddant. L. au
 p̄ v̄lēt̄ r̄ rec
 bis q̄ de nūm̄
 qz sub sp̄e vendi
 accidit: s̄ vsurā
 qz. De hoc vide.
 Quid si q̄ m̄
 nas certā pecunie
 forte: p̄ eo qz i se
 Rū. Denal. qz
 si. extra. e. Alij n̄
 recipere i se p̄nti
 cūm: qz p̄missio
 ob hoc possit licitū
 mar. d̄m̄o n̄ bil
 etiā v̄ tenet̄ Lan.
 c. h. vbi d̄ p̄ eo qz
 vsurā: etiā si recipi-
 erus ad mutuum: s̄
 ditabili posita fueret
 Et fm̄ aliq̄s d. de
 sine spe lucr̄: p̄t̄
 illo qz recipit mutui
 qz sic nō ē vsurā: r̄
 Mā valde dubita
 nocet: P̄o opi. etiā
 set possit̄ se iustici
 lum affecturare de i
 accipiendo r̄ ruz. p̄
 aus poterit. qz ex ei
 p̄dōis. P̄dicta n̄
 dicitur recipiēs dicit̄
 in p̄mo qz securita-
 tē vbi ipe mutuo s̄ i
 huiusmodi p̄t̄ n̄
 n̄: cū hoc qz des r̄
 qz p̄dōm̄ lucz capti
 n̄. Et sic intelligi
 de m. qz r̄ Jo. cal.
 quōd ita s̄ r̄ qz n̄

Monal. q potest pmutatōnis: q mutui. Et nomiē mēsure h restringit ad modios 7 lagenas 7 alia vasoz genera: quibz mensurari solent liquida 7 grana. Potest tamen hmoi ptract fieri in frau dem vsurarum.

Quid de illo q mutuat pecuniā recepturus ad certū terminū alteri generā monerā: vel aurū: vel argentū: Ad hoc rōdit Ho. p. Hof. q si hoc idō facit: vt i estimatōe lucret vsurari? 7 Sec? si nō fac ad finē sui lucri: h ad obsequiū recipient? tūc. n. li cite pōt recipere rem fm estimatōez tps 7 loci: qū 7 vbi faciendā ē solutio. ff. si cer. pe. l. vinū. Sic tamē q in ei? intēdē fuerit q si talis pecuniā: v? alia res facta fuisset vilior: illā sic vilioz recipiat. Secus si nō habuisset talē intēdē: q tūc nō eēt licitū. Si militē peccat ille q mutuat pecuniaz receptur? pecuniā alteri? generā ad certū terminū: si rōne ter mini dati vult hie pecuniā quā pbabit credit pl? valiturā i termino: q si pecuniā quā dedit. Spat ēt ex crescentiā pp tps dilatōz. Idē monal. i sum. di. cēs q si qd mutuat i ā bona. M. lib. vt venetijs reddant. L. aurei. Et scit vel credit. L. aureos ibi pl? valēt: et si recipit i se piclū vsura ē. Idē dōm de his q de nūdmis i nūdmis mutuat: 7 q tuncun q sub spē venditōis vel alteri? pālliet. qcquid accidit sorti: vsura ē. extra. e. p. sulu. xij. q. ij. pleri q. De hoc vide. j. Usura. vj. 7 dic vt ibi.

Quid si qd mutuat nauigātū vel eunt ad nūdi nas certā pecuniā qntitatē: receptur? aliquid vltra sortē: p eo q i se suscepit piculū pecunie vel mercū Rā. Monal. q vsura ē. et de hoc ē ter. exp̄ssus i. c. fi. extra. e. Alij tū dicūt q talis mutuas forte possz recipere i se pericū nauigātū. si pdat merces v? pecuniā: q pmissor restituet ei. Certe iste pmissor ob hoc possit licite p̄ciū recipere. Et eodē mō si mutuat. dūmō nihil p̄rigat i fraudē vsuraz. Hoc etiā vt tenē Lau. de ridol. Sz istud v? exp̄sse p. d. c. fi. vbi dī: p eo q suscipit i se piclū. 7 iā vult q sit vsura: etiā si recipiat rōne piculi. Itē q: si h? respe ctus ad mutū: nullū fuisset dubiū: 7 lex sup idū bitabili posita foret. qd eē nō dī: cum esset supflua Et fm aliq. d. Lau. intelligit qū p̄no mutualet sine spe lucri: postea q suscipit piculuz inducāt ab illo q recipit mutū. Id vult ppter hoc solū aliqd q: sic nō ē vsura: 7 lex sup indubitabili nō ē poita. Mā valde dubitabile ē an tale piculū excuset a se. noze: p̄no opi. etiā Lau. facit: q: etiā si nō mutuas set possit i se suscipere piculū: sic et ali? extrane? p̄t il lum assureare de illa pecuniā: et suscipere i se piculuz accipiendō tātuz. p. L. sic sit q̄tidie. q et iste mutu ans poterit. q: ex ei? bono ope nō dī: eē deterioris p̄ditōis. Predicta tū intellige vera qū mercator p̄ dictus recipiēs dictā pecuniā mutuat: spōte 7 motu p̄no qrit securitate de dicta pecuniā. Sec? dicit tū vbi ip̄e mutuas i actu mutuat dī: diceret merca tor: sum p̄tent? tibi mutua. L. 7 suscipere i me pe riculū: cū hoc q des tibi tantū. p. L. Certe hoc n̄ h. q: p̄dictū lucy caput rōne mutui. 7 nō rōne secu ritatē. Et sic intelligi dī. d. c. fi. Idem tenet Jo. de nea. in quolz. 7 Jo. cal. dicēs. q si talis recipit ali quid vltra sortē rōne mutui ē vsura. Si at rōne

periculi: vt p̄ciū periculi. sic licitū est. Māz si n̄ mu tuaret: 7 periculū in se suscipet: licite possit p̄ciū periculi cape. nec ex hoc q: ei seruitiū facit in mu tuando: efficit deterioris p̄ditōis. Si vō talis reci pit aliquid vltra sortē p̄m rōne mutui: 7 partuz rōne periculi. 7 tūc vsura est: q̄tum ad id qd plus recipit rōne mutui: 7 illud tenet restituere. Idem Archi. f. De hac securitate vide s. Societas.

Pone. tu suscipis mutuo pecuniaz ab aliq: qua tu indiges. 7 ego satisdo p te. i. p̄mitto illi indēni tatem q te illi nō satisfacciente: ego ei satisfaccā: d q facio ei scripturā securitatis p̄dicte: cū hoc vitz pa cto. q de hac mea securitate quā p te facio teneat tibi dare duos floz. p. L. An liceat? Rā. Archi. f. in sum. q si fāsdator vel fideiussor est fiet? l. q ipse est mutuator: 7 fingit se ab alio facere mutua ri: 7 p fideiussione illa ficta vult vniū vel duos pro L. vsurā p̄mittit. xij. q. ij. p totū. Si autē est ver? fideiussor. q: f. est ali? qui mutuat vtz licet? Lau. arguit p 7 p̄tra. Sz p̄cludit q a talibz tuti? est ab stinendū. Sanct? autē Ber. exp̄sse tenet q iste con tractus est oīno illicit? q: ibi p̄no cadit mutū indirectū. Mā ibi assureas stat loco mutuatōis: q p̄inde est ac si ip̄e mutuatō p̄dicā pecuniā: vellet sibi restitui duo p. L. vltra sortē: q quidē sors non stat suo piculo: q: si etiā p̄tingeret q ip̄e eā soluerz ei q eā mutuaui: nihilomin? p hz p hoc obligatū illum qui eā mutuo accepit: 7 q ip̄e securitate fecit. Atū aliq p̄tradit dicēs. q hoc lucy. i. duo p. L. nō recipit ab isto rōne mutui: h talis p̄ct? est pon? venditio sui crediti: ad qd acc̄renduz mltas fecit expensas: sicut q̄tidie in mercātibz p̄tz. p hoc etiā facit: q: vti fideiussione ali? nō est vsus pecu nie: sic nec vti pignoratōe. vñ sic p pignoratōe rei mee possuz aliqd accipere: ita v? q p tali fideiussioe possit aliqd recipi. Et hec opi. p̄ factū pōt tolerari Nota etiā fm archi. f. q assureatio p modum sa tisfactōis q vulgarit dī scripta: vbi nullū est dam num vel periculū q̄tum: ad p̄ciam illicita est. Se cus si ibi est periculum.

Quid de eo qui p̄mittit p aliq ad hoc vt mitio res vsure erigan? si aliquid p hoc accipit? Sic q est p̄iceps vsure in ea parte quā recipit.

Usura. ij. in emptōnibz. Vtrum liceat emere redditus p̄diales ad vitam sine vicio vsure? Respon. fm Ale. lō. q talis p̄ct? licet: 7 licite fieri p̄t: dū tū fuerit eq̄litas int̄ videntē 7 ementē. Op̄tet ei q int̄ eos fuerit eq̄ litas int̄ n̄alis: ita q p̄ciū datū ab emēte. p̄pōne tur rei vēdite. Alr si corrupet eq̄litas: eēt p̄ct? illicitus. Et tē q̄dez dī fuari eq̄litas: qū in tali p̄ctu nō appet qd p̄bentū hēat melioz p̄tem. Si vō appa ret q p̄ciū min? sit respectu rei iā empte. tunc ex pte ementē ē corruptio eq̄litas: 7 tenet emens ad iusti p̄cij supplementū. Et si esset p̄ciū ita p̄nū q esset minus dimidietate iusti p̄cij: possit vēdēs in foro iudiciali recedere a cōtractu. Si autem res empta parui valoris ē: 7 p̄ciū ita magnū: q no tabilit̄er rem vēditā supercedit: tūc ex p̄videntē equalitas corrupta est. et in foro cōscientie tenetur

plus accipiat ratione plongate solutionis: usura-
 rius e censend? sic e in pposito. q? min? dat: q? an-
 ticipat p?u: q? r?ndet. q? argumentu non cogit: q?
 lz maioritas p?ij in vendete pp dilatoez: z mior-
 tas in emente pp anticipat?ez faciat usurariu con-
 tractu: tñ n? sic in pposito. P?io. q? n? debes iudi-
 care min? p?u qd? p?portionat? e iustu rei q? vendi-
 tur: lz forte sit min? respectu futuri. Scdo. q? illud
 de anticipat?e t?is locuz hz: qñ res q? vendit non
 statim tradit: h? p?u statim dat? z res expectat. In p?o-
 sito aut statim dat? res q? vendit: lz vsus expectetur.
 Et hoc id? tenet. S. Ber. dans singular? t?eori-
 cam dic?z. q? ius rez p? futuro t?e p?t licite minus
 emi: q? si omis ille rez ipi emptor p?ntaliter trade-
 renf. z qnto ius futuroz reddituu p?ndit in lon-
 giora t?e: tanto ceter? partib? p? mior? p?cio emi: q? in
 bis in q?b? ius rei differt ab ipa rez: aut ab actua-
 li possessioe e ipi? rei: p?t ipm ius emi q? ius res ipa
 n? sit: aut actuali non tradat. z securi? e rem hie z
 possid? q? solui ius rei. n? certitudo rei p?ntis z pre-
 sentialis ei? possessiois: e q? dez maior: z p?stantior e
 q? certitudo rei futuri. P?oinde n?o imerito p?t p?i
 ma plus v?di. z scda licite min? emi: p?u tñ rei v?d-
 dite debet esse. p?portionat? zc. Talis st? iusticia at-
 tendi dz a t?e p?ct? n? at qntu valitura e toto t?e
 p?nti. Et hinc est q? em?z annoz reddit? mille duc.
 ad. x. anos. p. dec. ducatis mox solu?dis. n? est ex
 absoluta vi p?ct? usurari? zc. Et nihilomin? e? si n?c
 mutaret. dec. ducatos vsq? ad. x. anos: sic q? q?libz
 suo redderet sibi. L. aut q? vltio ano redderet
 sibi multiplicati. hoc e mille duc. Insup n? est pec-
 catu iniustu p?u: si p?uentus reddituu certu n? s?nt
 oino: h? p?babil? p?nt p?ditari: sicut p?nt p?uentus et
 fructus agroz. Inmo e? poitio q? sint certu: eo m?o
 q? p?nt esse futuri reddit? certioez adhuc etiaz p?nt
 intantiu mior? p?cio emi q? ius reddituu mille du-
 catoz primo ano hab?doru: in q?ntum plus valet
 ius primo reddituu mille duc. q? ius remotoz.

Sz pone queda ciuitas ex guerra multu angu-
 stiata v?dit reddit? suos. Quid? emi p? vili p?cio.
 et demuz facta pace emptor de redditib? lucratur
 x. p? vno. Querit an restitutor aliqd? obliget. Rñ.
 S. Ber. q? n? z hoc r?one dubij vel periculi. L?o-
 sulendum tamen est illi q? largas el?ynas faciat de
 redditibus illis.

Quinto q?ro. vtz g?ra expectat?is rei v?dite lice-
 at plus accipe a v?ditore: vel min? dare ab empto-
 re? Rñ. Alex. l?o. q? i empt?e z v?dit?e interueni-
 re p?t duplex expectatio. P?imo vt expectet res v?d-
 dita. z q? expectat? ideo minus dat? vt si q? dat. x.
 p? mina frumenti q? valet. xij. acceptur? mina i alio
 t?e: talis expectatio si est ex pacto usura est. Alia e
 expectatio n? rei: h? vsus eiusd?e. puta. q? res e talis
 nature q? em?z n? p?t stat? ea vti. P?ot. n. p?tingere
 q? res q? vendit statim tradat: h? tñ ipa res n? h?z sta-
 tum vsus sui. z id? si em?z minus dat? q? n? p?t sta-
 tim vti re sua: pp expectat?z vsus n? peccat: quia
 res statim tradit. z tñ vendit qntu valet t?e p?ct?
 licet det min? p?u. p?ea pp vsuz successiuu eiusd?e.
 sicut est in redditib? molendinoz: vbi p?cepto red-
 dituu est successiuu: vel q? expectat? vsus eiusdem.

vt si quis p? pellicia q? statim tradit min? dat? circa
 penthe. q? circa festu. S. Michaelis. q? vsus eius
 expectat? circa festum sancti Michaelis z n?o circa
 penthe. q? ius emi res tradat vtroq? t?e: tñ lz vno
 t?e dare minus p?u: q? alio t?e: non pp rez expe-
 ctaram: h? p?ter vsus.

Sexto q?ro si q?z debeat solue. L. duc. post tres
 anos: ita q? antea n?o tenebat. z ad p?sens soluit cu
 pacto q? sibi retineat. xxv. duc. pp intercurres t?ps
 triu? anos: quoz terminu puenit. An vend?do il-
 lud t?ps sit usura? Rñ. fm Bir. ol. q? n?o. z q? p?t si-
 bi retinere istos. xxv. duc. q? puenit t?ps solutiois
 Nam illud t?ps e sui iuris pp qd? p?t vend? valore
 illius facit ad hoc. l. si p?stante. S. quotiens. ff. solu-
 ma. Si. n. t?ps illud nihil valeret n?o ampl? e? ten-
 eri ad mox soluend? q? teneri ad soluend? post
 tres anos. z n?o an. Si aut obijcias q? q? r?one pecc-
 tia mutuata nihil vltra se valore vendibilis h?z
 eade r?one nec pecunia ad tres annos solu?da. et id?
 vend? t?ps e? xxv. duc. vi usura. Dicend? q? hic
 n?o vendit pecunia: h? solutiois ipi? t?ps. qd? vtiq? e
 vend?tis. z ecouerso t?ps pecunie mutuate n?o est
 p?stitois: h? receptois vsq? l. ad terminu sibi p?fi-
 xum. p?terea sibi vendi mime p?t quin comitraf
 usura. Si vo is qui p? tres anos tenet soluere. L.
 mutuaet tibi. lxxv. z ex hoc vellet sibi dari. xxv. r?e
 usura esset. eo q? venderet tibi t?ps pecunie mutua-
 te. q? ius. n. pecunia ex se n?o valeat p? seipa: tñ eryt?
 tis industria aliqu? valorez acquirat. P?terea ille
 vsus seu facultas vrendi potest ab eo cui? ille vsus
 est legitime vendi. f. autez de may. in. iij. format
 hanc. q. Done q? aliq? dz alicui post annuz aliq?d?
 z rogat q? soluat sibi statim. z rogat q? sit liber pro
 dimidio debiti. Et r?ndit q? est usura: q? mox t?ps
 facit hoc negociu illicitu. vñ vel dz totu sibi solu?e:
 vel nihil diminuer? puen?do t?ps. et hoc erit g?ra
 vel expectare t?ps. z tñc erit iusticia. Aliter si dimi-
 nuif z puenit t?ps solutiois: tenet de residuo resti-
 tuere. dec. f. Tñ si iste solues an t?ps p?t p?nd? ali
 qd? interesse: n?o erit illicitu: vt d?m est s. c. p?ce.

Septimo q?ro quid si emi ab habente possessio-
 nes censum. x. corbu frumenti p? p?cio quo habet
 tur possessiones: ex quib? h?ent versif? dec. x. cor-
 bes: adiecto q? de omib? bonis suis indr?ter solu?e
 teneat. Dubiu facit: q? non emo fructus certi p?u
 alicui? p?dij: et sic potius v? obligatio p?onalis: iu-
 rta nota. p? Inno. in. c. in ciuitate. extra. e. Item h?
 n?o emi certu ius reale? Rñ. Jo. de li. in. c. si. extra
 eo. q? si census p?stituit in bonis: z ad bona sit rela-
 tio: n?o e censend? p?ctus usurari? tñ hic merces. h?
 p?cium z alia iura realia. ideo licitu est emere. ff. de
 here. vel ac. ven. p? totum. Et maxime p?cedit cum
 legitimu est p?cium ad adiectum censum relatum
 ad rem. Caueat tñ p?trahens ab intent?one dep?a-
 nata. De p?dicto casu vide s. primo. c.

Octauo quero quid de his qui emunt ab eccl-
 sijs vel monasterijs certas possessiones ten?das
 toto tempe vite sue. ita vt post eorum mortem ad
 ecclesias redeat? Rñ. Ho. in sum. q? Ray. et g?f.
 iudicauerunt hunc contractum usurarium: eo q?
 homines multum sperant viuere. et sic sperant se

lingens facit mutuum. Pot aut dici q argumentuz
 no cogit; q in tali actu no est mutuum directu vel in
 directu. vbi em est mutuum. mutuat obligat mutu
 anti in pao. In tali aut actu piau trasit. r ius papi
 endoz reddituz stat piculo r lucro ipsi? emptoris
 Possit tñ in bndi actu incidere vicium ex pte pben
 tis. ppter cupiditate ei? h hoc no accidit ex ipsa na
 actus. Ide r Inno. l. do. r Jo. an. in. c. in ciuitate
 extra eo. Alij ena fm q refert idē Ale. pbat huc p
 ctu ee licitu. q licite posset qs emere pdiu. p. l. r p
 diu emptu posset qs hereditarie dare alicui. p se et
 suis heredibz. hoc pacto q recipies pdiu obligaret
 p se r suis heredibz dare qlibet anno sol. l. danti
 pdiu. r sic mediate emptoe r venditoe pdij. talis
 bz p. l. lib. l. solidos qlibet anno. Nihil aut dif
 fert in dei ppectu vtru heat hoc mediate vel ime
 diate. Actus q vrlituz. fateor tñ quod est ita bone
 stus r deces actus sicut q emunt reddit? pdiales.
Duodecimo. qro de. q. quotidiana r dubia. ma
 xime in ciuitate Janue. venecijs. r florentie q tpe
 necessitatis pellant ciues subuenire coi. De po
 stea statuit eis lucz. vicz. v. p. l. r qñz min? r no
 pnt ciues id capitale repetere. h bñ pnt vendere il
 lud alteri. Nun qd hoc casu pmittat vltra? Rñ.
 Panor. in. c. in ciuitate. extra eo. fm coiter moder
 nos doc. q no. Na ciuitas bz reddit? r vrlitue
 re annuu reddituz ex redditibz suis. Itē hic no est
 mutuum. q eius ciues pellant subuenire coitati. r
 no pnt repetere qu volut. lz coe possit se exonerare
 ab illo debito. soluedo capitale. Itē coe libere costi
 tuit hoc lucz. fact. c. et si qones. de sy. bec Panor.
 Et nota singulariter dicta Panor. naz loquit de il
 lis ciuitatibz q hnt redditus. Pro q notandū q q
 dam est coitas libera et hñs. pñu. q vicz bz aliqd
 redditus vel pñtus. sic rñdentes coitati q nulli
 singuli psona. r lz illos sibi vindicare. siue tales pro
 uentus oriunt ex certis pdijs vel terris tali coitati
 subditis. siue pueniat ex certis vectigalibz seu ga
 bellis ab ipsa coitate vel hñs. pñu. q vicz bz aliqd
 coitatibz. q dñm saltē de facto no recognoscit. nisi
 fortasse que sibi pñs sub certis regulis r legibz faci
 unt. Et supposito q tales pñtus legitime ad tale
 coitatem ptineat pot legitime ipsa coitas retēto si
 bi dñio directo ipsoz pdioz seu gabellarū trāsfer
 re in aliu. vel in alios. puentus ex ipsis puenientes.
 Et hoc vel titulo donatōis. vel venditōis. vel per
 mutatōis. r sic tales in qs fiet trāslatio no acqrit
 ius sup ipsis pdijs vlgabellis directe. h solū super
 fructibz exinde p gubernatoz r curā coitat? habē
 tem puenitibz. Et hinc habuerūt originē locatio
 nis. q vicz ipm coe annuatim de suis redditibus
 mille indiger. ad pñs. x. milibz. Et q hoc nou pnt
 hie nisi in. x. annis. exponit venalia. M. annalia. p
 x. milibz pñtibz. reseruato sibi q possint bec. x. mi
 lia restituere ad libitū emptozibz. quo facto redibit
 ius ipm papiēdi mille ad ipm coe. Et q non inue
 nit fortasse qui solus bec. x. milia exburset ipsi coi.
 et hic di. hie vnū locū. vel ius papiēdi vnaz pte sic
 taratā p pñdentes de suis puentibz. Alius soluit
 l. l. r hic di. hie duo loca. et sic pnter. Et q qd qd.

q iuris habet in aliq. illud rite in alterū transferre
 pot. vt in regula nemo. de re. iur. li. vj. nulli dubiū
 esse dz qñ si coitas bz ius sup tales puent? illud in
 aliu trāsferre possit trāslatōe venditōis totalis vel
 pticularis. Jura em vendi pnt r emi. ff. de her. vel
 ac. ven. p totū. Emūt g tales a coitate. no ius dire
 ctū sup ipsa pñtate gabellaz. qz b? ius vt dictū ē
 retinet sibi. h ius papiēdi tātū vel tātū siue talē co
 moditatē. seu pceptoz comoditatē. Et bñ qdē tale
 ius vnle. siue vltus facti simplicis pot separi a dñio
 et pñtate. vt p3 in de. extui. f. p inde. de ver. sig.
 Quedā vo est coitas q alteri seruiēs. nullū bz pro
 pñu. qz oia q coia esse pnt. vel territoriu vel pdia vlg
 gabelle sibi vendicat r appropriat dñs talis coitat?
 qd ptingit coitanti subditis regibz vel tyrānis. et
 cū talis coitas nihil heat. nihil vendere pt. r pñs
 in tali coitate loca cois esse no pnt. qz ius instituen
 di illa no bz. qz no bz aliqd pñu vt supponit. nec
 bz ius instituedi de nouo gabellas vel pedagia. qz
 tale ius penes solū pncipē residet. Jgr si bec coitas
 indigeat pecunijs r offerat se daturaz. r. p. l. sibi
 succurrētibz. no pt hic subesse pñtus emptiois vel
 venditiois. h mutui. cū vt supponit no heat quid
 vendat. r io oēs sic dādo tali coitati. l. vt annuatū
 recipiat. x. aut plus vel minus. censendi essent vñ
 rarij. qz ex suo mutuo reciperēt aliquid vltra sortez
 Et hanc distinctōez sequit. d. Lau. de ridol. sup. c.
 psuluit. extra eo. vbi d monte florentie tractas dicit
 q lz emere fructus a coitate vbi in bonis coitatis
 pstituant. vbi aut fieret relatio solū ad psonā coita
 tis no liceret. Et quibz inferunt non nulli q min?
 apte bec. q. a quibusdā soluit p distinctōe volun
 tarij r coactōis. dicendo q illa loca sunt licita. q co
 gente coitate instituta sunt. Alia aut illicita. qz co
 itas habens aliqd venale exponit sine coactōe. ci
 ius eius volūtarie emēs qd ipa volūtarie vedit no
 peccat plus q si emeret silita iura a psona pticulari
 sicut de puentibz suis vendere pot emere volenti
 qd licite fieri pt. iuxta regulā iuris pmissaz. r iuxta
 nota. p Inno. r Jo. an. r. d. An. in. d. c. in ciuitate.
 et Jo. cal. extra eo. c. fi. r De. de an. in tractatu suo
 de impñtibus veneciariū. quibz pcoridat plures sum
 miste. vt Ray. Jo. pil. Lon. etiam plures theo. vt
 l. gi. no. ordinis pdi. Hnil. vaseho. ordinis mino
 rum. m. g. f. de empoli. ordinis minorum. et Mi.
 de aul. Non sic autē esset in coitate q nihil venale
 habet. qz si voluntarie quis illi mutuat. nihil inde
 vltra sortem papere debet. Si aut coacte pcederet
 tunc aut hoc facere potuit absqz suo graui incomo
 do r interesse r forte nullo. qz fortassis illā pecuniā
 tenuisset in capsa. r tunc no excusat ab vltra rōne
 coactionis. qz sic habet locū pceptū illud. Mutuu
 date rē. in coitate. sicut in psona pticulari. Si autē
 hoc fecit cū suo graui r notabili incomodo. tūc pos
 set absqz pctō ab ipsa coitate pape. psertim vltro se
 offerēte tñ plus vltra sortē. quantum rite estimari pt
 eius incomodū r interesse. qz nullus tenet euz suo
 dāno socio subuenire. xxij. q. v. si no lz. Et pdictis
 etiā p3 q non apte soluit bec qd p distinctōe pñ
 marij. r sedarij. dicēdo q primus iuste acquisiuit
 qz metus siue coactio eū excusauit a pctō. Sz scōs

Usura. ij.

acquirēs ab eo in q̄ cessat coactio. non excusat a vi
cio vsure. Dicitū est enī q̄ etiā volūtariē p̄mo emēs
vel acquirēs nō peccat. Dicitū est etiā q̄ coacte mu-
tuans tenēs nūl recipi: si abiq̄ dāno suo vel interes-
se mutuari potuit. Lon. d. An. in. d. c. in ciuitate.
et. d. Lato. in tractatu iuramentoz. notabiliter
distingūēs. q̄ aut scōs emit a p̄mo erit vsurario.
v̄puta. q̄ mutauerat de sorte reddēda ad suū bñ
placitū: vel ad tps. r̄ sic etiā scōs censet vsurarius:
q̄ qualis est v̄ditor. talis ē emptor. Si v̄o p̄mus
nō erat vsurari. vt. l. q̄ mutauit sorte nō reddē-
da: vel reddēda ad voluntatē cōitatis r̄ recipiebat
istos puētus. p̄pter suū interesse. r̄ tūc scōs emptor
nō erit vsurari. q̄ cessionari. h̄z siles actiōes cū ce-
dēt. l. j. r̄. ij. l. de ac. r̄ ob. Patet etiā ex p̄missis q̄
abulua est locutio vulgarū. q̄ cōiter b̄mōi trāsla-
tio mutuū vocat. Non enī hoc est verū nisi in cōi-
tate scōs nō dicta. In p̄m̄z aut vere venditōis r̄
emptōis est p̄ctus. Nam in mutuis remanet ius
repedēdi supra dantē r̄ creditōrē. p̄piculū aut reman-
net supra recipientē r̄ debitorē. qd nō est in. p̄posito
imo ecōuerso vtz. q̄ postq̄ dedi cōitati. l. p. x. an-
nuatim: nō possum mea. l. repetere. imo isto in p̄i-
culo pdendi r̄ fore r̄ puētū: v̄ellad magnā dimi-
nutionē venēdi. sicut aliqui ianne et alijs locis. l.
descendūt ad. l. r̄. x. ad. v. Et q̄ emere locū nihil ali-
ud est. q̄ emere pagas p̄petuas. ex p̄missis soluitur
alia qd. Nam qd emptio pagarū sit vsurarius con-
tractus. Cum enī idēz iudiciū debeat esse de p̄tibz
qd de toto. si emere locū a p̄mo h̄ntē ip̄m nō ē vsu-
ra. vt oīsum est: non videt r̄o quare emere pagas
vnius anni. p̄ p̄cio qd de eis inuenit sit vsura. nec
video q̄ doc. p̄dicti qui diffuse tractāt istā materiā
de emptōe locoꝝ faciāt dīam inter emere. puen-
tum pauci tps r̄ p̄petui. dūmō in fraudē vlure ni-
hil fiat. Nam qd p̄cludo istaz materiā: supposito p̄-
p̄dicta. put cōiter tenēt doc. r̄ ecclēsia tolerat r̄ cōis
v̄sus approbat. emptō locoꝝ a p̄sona p̄uata h̄ntē
illaz in cōi iure hereditario: vel aliter acq̄lita non sit
vsurarius p̄ctus ex forma p̄tractus. p̄cludendū vi-
det q̄ emptio pagarū ex ip̄lis locis. puenientū nō
est vsuraria. qm̄ arbor bona fruct? bonos facit r̄c.
Cum iḡt paga nihil aliud videat esse q̄ quidā fru-
ctus hui? arboris ciuilis. q̄ locus dī. videt r̄ōm cō-
sonū q̄ si emptio arboris nō sit vsuraria. nec etiam
emptio fructus eius qui paga dī. In hoc etiā p̄tra-
ctu nō est mutuū. cum piculū remaneat supra dan-
tem r̄ recipiēs danti in nullo remaneat obligatus
cuius cōtrariū est in mutuo. Et quāto b̄mōi page
distant a maturitate: tanto vilius emunt. sicut de
fructibz vinee. Non ob. qd dī a tenentibz p̄trariāz
opinionē. l. q̄ talis emptor videt emere pecuniam
qd argumentū sit etiā ab illis qui tenent emptionē
locoꝝ esse vsurariā. Ad qd r̄ndet fm̄ De. aymeri-
ci ordinis p̄di. r̄ mḡm. f. de empoli. q̄ ille q̄ emit
locū nō enut directe pecuniaz. sed emit ius qd ali?
habebat supra cōitatez de tali pecunia p̄cipienda.
Ius aut r̄ iura licite emi p̄nt: vt dictum est s̄. Em-
ptio enī q̄ non pōt opari ad rem. opat ad ius in re
l. de p̄raben. emp. l. cū res. Idē dicit mḡ l. gi.
pall. r̄. d. Sūil. valcho. r̄ mḡ Suido or. carmelita

rum. oēs doct. parisiēses. vbi loquūt de emptione
reddituū pecunialiū ad certū tps cuiusmōi est pa-
ga fm̄ rei veritate. Paga enī nihil aliud est q̄ qui-
dam redditus pecunialis. v̄erto p̄cio semel soluto
emptus. v̄n qui emit talē redditū ad certū tps. vt
est vnius anni vel plurimū: dī emere pagas. Quam
etiā s̄ntam sequit Bar. in. l. cotēferro. f. qui maxi-
mos. ff. de publi. vbi dicit q̄ emens vectigal non
emit. p̄p̄ie pecuniā vectigalē. sed emit comoditatē
talē pecuniā p̄cipiendi. Lon. Butri. vbi s̄. qui lo-
quens de locis veneciariū sic dicit. Ille qui habz in
pecunia. Ad. emit ex eis tot loca cōis. qui postea v̄-
dit alteri ius suū r̄ emolumentū omne qd p̄cipit a
cōi. Querit an iste cōtractus sit licitus: Et dicit q̄
sic. q̄ recipit redditū in pecunia iam constitutum.
vbi aduertendū q̄ dicit iam constitutum: q̄ si non
esset constitutus in aliqua re: vel aliquo iure v̄di-
tionis: posset magis dici cōtractus mutuū q̄ em-
ptionis. sicut accidit publicis vsurarijs. in q̄s nul-
la res: nec alicuius rei ius a mutuantibz transfer-
ret: sed remanet in p̄p̄ia p̄sona sub aliquo pignore ob-
ligatus. Idem tenet Jo. de li. et. d. Lau. Idēz lap.
de castel. De hoc vide s̄. Usura. j. Nec etiā verum
videt fm̄ aliq̄s solutōis pagarū. Quis q̄ sic emen-
do peccet. q̄ in contractu emptōis nō est reproba-
ta spes lucri. extra de emp. r̄ ven. p̄ totū. l. j. in hoc s̄
eū nō sit oīmeda certitudo. P̄mo. q̄ v̄ditor nō
tenet emptorē de emitione. sicut in alijs p̄tractibz.
Nam si cōitas nihil daret emptor: nihil ad vendi-
torē: cui? loco suo piculo subintravit emptor. Quis
etiā incurrit damnū emptor. p̄pter deterioratiōnē
monete an tps solutōis pagarū. Quis q̄ sic ciuitas
grauata guerris nihil r̄ndet creditōibz: aut in pli-
tius tps solutōis differt. ex q̄ dilatōe sequit dānuz
emptor. Tū p̄scludendū est cū dño Laurētio. q̄ in
emptōe locoꝝ de emitione p̄tractus nō cadat vsura:
nō est tū alicui suggerendū. qui aliter facere r̄ viuere
p̄t. q̄ om̄issis alijs exercicijs: reipublice fortassis
magis vtilibz. se totaliter ad talia lucra p̄uertat. ita
etiā nec ad lucra q̄ ex emptione pagarū pueniunt
p̄sertim si sunt diuites. qui nō ob aliquā vite neces-
sitatē: vel filias suas maritadas r̄ b̄mōi. sed solum
ad fastū: r̄ vt diuitibz ditiores fiāt. p̄sertim a talibz
emendo paupibz. quibz fm̄ deū r̄ charitatē de suo
dare deberēt. r̄ qui nō quesiti vel rogati. h̄ vltro q̄-
rentes a quibz emāt lucra dī cupiditate. q̄ tunc r̄ si
non vt vsurarij. tamē vt auari. r̄ vt turpis lucri se-
ctatores essent arguendi.

Terciodecimo q̄ro. Pone est p̄suetudo q̄ recto-
res vendant de pecunia ciuitatis alicui. p̄ se r̄ suis
heredibz. dando. v. floi. vel. x. annuatim. p̄ puētū
sine lucro. quā pecuniā cōuertit ciuitas in vtilitatē
suā. Est ne vsura? R̄n. fm̄ Jo. de lig. q̄ cum pecu-
nia sit mēsurā aliarū rerū. ff. de fideiul. l. si ita. talis
p̄tractus nō erit licit? peccatq̄ rectores. nō tū sin-
gulares nisi p̄sequant̄ bur̄sale comodū. Posset tū
fm̄ eū defendi talis p̄ctus vbi ciuitas p̄stitueret cē-
sum. v. vel. x. floi. qui p̄erneret bona ciuitatis.

Quartodecimo quero. Pone. p̄. existens
Janue emit. a. Ad. Turonenses in francia. verbū
gratia. si vsq̄ ad nundinas sunt tres menses mu-

uno babi
duo mē
cuma rec
litura: v
ē inclue
rus p̄? a
babū: v
Quam
traditō
nis: R̄n.
tur eos
re verit
Sectio
sol. in m
fm̄ bonu
ritha. r̄
Manq̄ d
teneat: v
imo lucra
f̄ tenet ad
q̄ v̄ditōrē
puendit
dānuz
ab vsura
termino
valeat
Decimo
xe. cū dē
pan
ns vend
tū empt
tens ē. q̄
noū p̄o
q̄ l
h̄ v̄tate
solu
nō co
deb
tōi. p̄p̄re
et dupli
mercator
dam abiq̄
let simpli
ab em
mōna p̄o
mōna q̄
illa s̄ōa
p̄ non
Decimo
pacto q̄
re. vel
p̄mitt
res r̄ res
tū. an
q̄ sit
erit vsu
debitū
p̄ dī
Et hic
caus
Decision
rim. l. r
qua. r̄
do certū
non. q̄
tum ad
q̄ p̄
Ultimo
b̄mōi
fm̄ m̄
fructū

uus dabit emens p lib. thronensiu: q̄ si essent tñ duo mēses. Contractus nō v̄ licitus. 7 marie si pecunia recipiēda in termino p̄babit̄ credit̄ plus valitura: v̄ si sic emēs cōiter lucrat̄. Hoc ei posito v̄ eē indirectū mutuū. Puta. vt q̄s det min⁹ recepturus p̄ in f̄mino. sec⁹ si eēt dubiū. rōe eīsi dubij p̄babit̄: v̄ cōiter accidentis forte posset excusari.

¶ Quintodecimo. qd de his q̄ nūc emūt certos eq̄s tradēdos emptori ab ipso v̄ditore in certis mundi nis: Rñ. fm̄ Guil. si emanēt minorū p̄cio q̄ estimētur eos ibi tunc valituros: vsura est. si aut̄ de valore versit̄ dubitat̄. non est vsura.

¶ Sextodecimo. qd si q̄s vendat bladū alteri p. xx. sol. in messe. qd tñ nō ē nisi. xv. sol. in p̄fixo termino fm̄ boni viri estimatōz valitur. 7 postea veniat caristia. 7 dicit̄ emptor illud bladū vendat fm̄ q̄dā. q̄ nūc qd p̄im⁹ venditor aliquid emptor restituere teneat: v̄ q̄ nō. qz emptor in nullo est dānificat⁹ imo lucrat⁹. In p̄riū facit. qz ille p̄ct⁹ fuit vsurari⁹ q̄ tenet ad restōz. Rñ. Alfen. in sum. fm̄ Adonal. q̄ v̄ditore iste tenet restituere emptori illud qd sup̄uendit̄ v̄tra estimatōz boni viri. qz lz emptor dānificat⁹ nō sit. hoc fuit. p̄t̄ euetū rei q̄ nō excusat ab vsura. dānificat⁹ tñ fuit. qz ml̄to plus emit q̄ in termino valebat fm̄ estimationem boni viri.

¶ Decimo septimo. qd de mercatore q̄ recem̄t pro xc. eundē pannū. equū. vel aliqd̄ aliud ab eo cui p̄us vendiderat p. L. 7 cui post tradidit. xc. flo. qui tñ emptor nō soluit tunc illa. L. Rñ. s. Ber. q̄ patens ē. qz iō emēs reuēdit̄ ipsi mercatori p̄ satis minorū p̄cio. qz sub quadā rōe mutui. pot⁹ q̄ sub realitate solutiōis tradidit ille mercator sibi illa. xc. ab eo debens reb̄. L. q̄ ille emēs nō soluit mercatori. p̄t̄erea talis p̄ctus vsurari⁹. 7 oī malignitate et duplicitate plen⁹. Qui tñ tūc nō esset vsurari⁹ si mercator ab ip̄o intentōe recem̄di rem a se vendēdam ab ip̄o fraude v̄didisset p. L. flo. 7 eā recem̄set simplr̄ ab emptore volente cuiusqz vendere p̄ minorū p̄cio: q̄uis ibi esse posset vicin⁹ iniusti p̄ci 7 modici. tñ qz iste p̄ctus sollet fieri in fraude vsuraz̄ ista sc̄da ps non est multū p̄dicanda.

¶ Decimo octavo. Vtz̄ mutuans. L. sol. petro cū pacto q̄ det sibi. l. in numeratis. 7 alia. l. in debitoribz. vel in rebz: puta. p̄ano 7 hm̄oi. et ipse debitor p̄mittit sibi soluere. L. in numeratis. q̄s tñ debitor res 7 res nō accepisset dicit̄ debitor nūl. p̄pter mutuū. an sit vsurari⁹ p̄ctus. Rñ. Lau. de ridol. dicit qz fit i fraude. 7 iō cū q̄uet̄ dicit̄ debitor rōe mutui erit vsura. Idē dic cū rōe mutui aliquid venditur debitor plus debito p̄cio. xiiij. q. iij. si feneraueris. Et hic casus est quotidianus.

¶ Decimo nono. vtz̄ pcurātes negocia stipēdario rum. s. recipiendo pagas eoz. 7 faciēdo alia obsequia. 7 mutuādo eis in necessitatibz eoz. recipiēdo certum salariū. sint vsurarij. Rñ. idem Lau. qz non. q̄tuz̄ ad id qd̄ capiunt rōe laboris. s̄ non q̄tum ad id qd̄ capiunt rōne mutui.

¶ Ultimo. qd de his q̄ emūt frumentū 7 vinū et hm̄oi tpe q̄ colligif: vt cari⁹ vendat: Rñ. hoc pot̄ fieri multipl̄. p̄mo. p̄t̄ bonū cōe. sic Joseph emit frumētā vt b̄iet v̄ p̄videret pplis tre tpe famis.

et hoc est meritorū. Secdo pp̄ p̄uisionē suā 7 suoz sic si aliq̄s nūc emat timēs ne postea opteret eū carius emere. 7 postea qz nō idiguit v̄didit sic cōiter in foro v̄debat. 7 hoc ē licitū. Tercio pp̄ pietatem vt. s. de lucro p̄uideat paup̄ibz. 7 hoc itez̄ lz. dūmō ita moderate hoc faciat qz cōitas p̄ charistia nō ledat. Quarto pp̄ exercēda iustā p̄mutatōz p̄ modū mercatōis. nō vt intēdat caristia inducere. s̄ pot⁹ suā artē. seu negociatōz exercere qd̄ potissime locū hz q̄i bec ē. pp̄na negociatio ē. ita qz p̄ sua opa recipit lucz. Quinto pp̄ auaricia. s. vt cari⁹ v̄dat: nūlla alia nēitate vel v̄tilitate p̄sata. aut vt caristia inducat 7 ḡreget. ita qz hoies cogant̄ emere ab eo: 7 vt possit ad libitū v̄dē. 7 isti tales enormit̄ peccāt. Nec breuē ex̄ta sunt ex dictis Ray. Guil. Jun. Host. 7 Adonal. Qui Adonal. addit fm̄ q̄dā. qz q̄i laic⁹. nō ex cupiditate. s̄ vt p̄uideat sibi et suis emit aliqd̄ vt postea cari⁹ v̄dat. siue annonā. siue aliud: nō ē mortale. si at̄ ex cupiditate q̄s emat p̄di eta vt postea cari⁹ v̄dat. peccat mortāl. siue sit clericus siue laic⁹. neut̄ tñ tenet ad restōz faciēda certe p̄sone. s̄ dz̄ erogari tale lucz paup̄ibz de p̄slio sacerdotis. nō tñ hoc ē de nēitate. nisi ex facto hm̄oi aliq̄ eēt dānificati. qz tūc si sc̄iūf. illis siēda ē restō Itē fm̄ Adonal. illi credēdi s̄t nephādi 7 detestādi q̄ ea intentōe emūt aureos. vel alias monetas: vel res venales: p̄cipue victualia vt de talibz caristiaz inducāt. Limita tñ p̄dicta fm̄ notata s̄. Auaricia.

U **S**ura. iij. circa aialia. Mo. p̄mo tuū 7 locatū. P̄ma ē. qz i mutuo piculū est i accipere. in locato p̄o in eo qui dat. Secda ē. qz mutū p̄pue nō deteriorat̄ p̄ vsū. v̄tputa. pecunia. s̄ locatū sic. vt dom⁹ vel equ⁹. Tercia. qz mutū quantū ē de se nullā v̄tilitatē pit v̄tenti. locatū p̄o pit: vt ager. equ⁹. vel dom⁹. Sz̄ an liceat aliquid accipere p̄ vsū rei q̄ nō deteriorat̄: Rñ. Rñ. qz sic: puta. p̄ vsū cipi argentei.

¶ P̄mo q̄ro. vtz̄ liceat locare aialia p̄ certo frumēto vel alia re annua: Rñ. fm̄ Guil. licit⁹ ē p̄ct⁹ dūmō p̄ductor nō grauet̄ ex imoderata mercede. Licitū ē etiā apponere pactū de dāno vel lucro rei locare qz v̄trūqz sit cōe. s̄ nō lz̄ ponere pactū qz dānū sit solū p̄ductoris. nisi dānū qd̄ eēt ex culpa sua etiā leui. nō at̄ leuissima. cū p̄ct⁹ p̄cernat v̄tilitates v̄trūsqz. Possit etiā ex pacto p̄ductor recipere se piculū rei. ex de depo. c. si. v̄n tale pactū nō facit p̄ctū vsurariū. lz̄ posset fieri in fraude vsuraz̄. 7 forte sic p̄sumeret̄ si fierz̄ a p̄suetor vsurario. Mo. tñ fm̄ Jo. de li. qz dās boues alicui cū pacto qz debeat dare. xx. staria frumenti. qz aut locant̄ opa bouū. 7 licit⁹ ē p̄ct⁹. qz boues deteriorat̄. s̄ si vult boues recupare p̄cio quo facit estimari. cū tradit: nec vult deterioratōis subire piculū. q̄uis bene velit subire iudicium. s. mortem naturalē. 7 tunc p̄ctus est illicitus.

¶ Secdo q̄ro. qd de illis q̄ tradūt boues ad mediatoz p̄ certis sextarijs bladi. eo pacto qz si moriāt: vel deteriorent̄. p̄ductor subeat medietatē piculi. si at̄ meliorat̄ hēat medietatē comodi: Rñ. fm̄ Adonal. qz reuera locare boues vel eq̄s ad diē vel iminū. dūmō p̄ductor nō grauet̄ de imoderata mercede

delictū est pactū. De cōdicando autē dāno ⁊ como-
do rei locatē iniquū ē ex pte locatoris: nisi pbabiliter
dubitet vtz locatoris vcl pductoris meliorē peditō
In pposito tñ pctu videt pductoris cōditio deteri-
or: qz vtz aut nūqz p̄t hīc tātū comodū de meliora-
tione boū: quantū p̄t hīc dānū de morte si p̄tin-
gat. Si tñ locator timens ne pductor grauet bo-
nes apponat h̄mōi pactū. firmiter pponēs qz si bo-
nes sine culpa pductoris p̄rēt n̄bīl exigeret ab eo-
dem. nō est dōm qz peccaret. nisi ppter scandalum
eorz qui ignoraret eius intentōz. Dicit tñ. s. Ber.
qz talis ppter scandalū peccat mortalr. Itē qz here-
des nescientes eius intentōz possent repetere capita
le. Illd tñ vtz vt ē dicitū s. s. pxi. qz pductor rei p̄t
sē suscipere piculū rei pducte. ⁊ casus fortuitos quā-
tum ē de natura p̄ctus: s̄ in pposito casu nō tñ est
pductio vel locatio. s̄ societas in piculo ⁊ meliorati-
one ⁊ deterioratōne boū. Itē de p̄dictis circūstan-
tijs in iudicio aīc stat cōfessionī eius. Et ea q̄ dicta
sunt in hac. q. p. oīa applicent. q. p̄cedenti.

Tercio q̄ro. quid de oībz ⁊ aīalibz q̄ traduntur
ad crenentiū: Rū. fm̄ Donal. qz in h̄mōi traditi-
one p̄t interuenire p̄ctus societatis n̄si: vcl locatōis
et pductoris tñ. p̄t etiā pcurrere p̄ctus mutui ⁊ so-
cietatis. P̄mo quidē p̄ctus societatis tñ: vt q̄n q̄s
bz. x. capita ouū. ⁊ fac̄ societate cū alio h̄ntē toridē.
et cōdicant adinuicē ipsas oues. ⁊ piculū ⁊ emolūm-
tum ⁊ expēsas circa custodiā ⁊ p̄ctū eaz. ⁊ pueni-
unt etiā inter se qz de fetibz reparēt capita: mortua:
vel de velleribz ⁊ pellibz emanēt alia. ad augēdum
gregē. Idē dōm fm̄ Būl. si vnus h̄eat. xx. capita
ouū: ⁊ alius. x. ⁊ cōdicant eas adinuicē vt dicitū est
p̄rata. Aut si faciūt aliud pactū licitū ⁊ honestum
dum tñ seruet equitas inter eos. ita qz in h̄mōi pa-
cto nō videat esse meliorē vel deteriorē vnus q̄ alte-
rius p̄ditio. Itē p̄t esse locatio ⁊ pductio vt si quis
h̄eat. xx. capita. ⁊ tradat ea alicui custodiēda: vcl pa-
scēda sub certa mercede pecunie: vel p̄cipatōe p-
uētū gregis. In q̄ casu si dñs retinet sibi piculū
illoz capiti. nec alis in pactis ⁊ puentiōibz grauet
pductorem. licitus est p̄ctus. Scdm̄ tñ aliq̄s etiā si
dñs nō retineret sibi piculū. nō ppter hoc est v̄sura
Possz tñ p̄tinere iniquitatē. si p̄ditio dñi est melior
qz pductoris. Itē tercio p̄t pcurrere p̄ctus mutui
et societatis: vt cū q̄s h̄ns. xx. capita tradit ea estia-
ta alicui: puta. p. xx. sol. ita qz teneat ei reddē medi-
eratē sol. s. x. sol. q̄cqd p̄tigat postmodū de oībz
et tunc p̄inde est ac si creditor dedisset ei mutuo. x.
sol. et quibz p̄patis. x. capitibz p̄risset societate cūz
creditorē h̄ntē alia. x. capita. ita qz sint cōia. ⁊ ip̄i sint
socij in piculo ⁊ puentibz. tunc p̄ quāto ex p̄tēpla-
tione mutui grauat creditorē debitorē in p̄ctu p̄fate
locide. p̄ tanto est ibi v̄sura.

Quarto q̄ro. qd si h̄ns. xx. capita tradat alicui
rustico hoc mō qz sint firma. qz illa dat ei estia-
ta certo p̄cio. ⁊ lucz ⁊ dānū sint tñ rustici: Rū. Būl.
qz nō est p̄ctus v̄sure s̄ mutui. qz idē est ac si mutu-
aret ei pecuniā de qua emeret tot aīalia. Alij v̄o di-
cunt qz hic est potius p̄ctus emptōis. qz estimatio
emptiōne facit. ff. de iū. dotiū. l. plerūqz. vt dicit. d.
Ang. in suo tractatu de loci. Addens qz in hoc ca-

su tradens aīalia n̄bīl aliud poterit petere nisi p̄ct-
um: nisi emptor aīalū fructus recepisset ex aīalibz
emptis. ⁊ mortā cōmisisset in soluēdo p̄cium. qz tñ
venditor posset petere dictos fructus tāqz interes-
se. l. curabit. l. de ac. emp. qd etiā obtinet de iure
canonico. ⁊ de foro p̄s̄cie: vt notat glo. in. c. conque-
stus. extra eo.

Quinto quero quid si q̄s dat certa capita ouūz
estimata certo p̄cio. hoc pacto qz rusticus non acci-
piat aliquā vtilitatē donec qui dederit recipiat p̄-
us totā louē: Rū. fm̄ Būl. ⁊ s. Ber. Iniquū est
valde pactū. sicut etiā si q̄s paciscat qz aīqz rusticus
aliquid accipiat restaurabit de fetibus oīa mortua
h̄mōi cū pacto est q̄li tradere oues imortales. Et
Donal. dat singularē theorica. q̄ valde vtilis ē ad
totā istā materiā societarū. di. qz generalr vtz est qz
vbi pbabilr dubitat vtz illius vel istius sit deteri-
or p̄ditio in forma pacti adhibiti in societate. nō ē
petri. Vbi autē ad arbitriū boni viri grauat alteri-
us p̄ditio: p̄ctri est ex pte granātis si sciētē hoc fa-
ciat. ⁊ teneat ad restitutionē. Nō autē p̄dari doctri-
na generalis. sup̄ h̄mōi p̄ctibz: seu traditiōibz aīa-
lium ppter varietates traditiōum ⁊ delos qui a
quibz dā sup̄ talibz excogitant.

Sexto quid si q̄s tradat oues monasterio sub
hoc pacto qz de q̄libet oue recipiat annuatiz sol. ij.
cum fructus earuz valeat longe plus. Sed addit
qz etiam si oues moriantur ipse vult tñ fructum.
et si valde multiplicent oēs sint monasterij: Rū.
fm̄ Mo. qz licitū est: nec p̄t ecclesia restōz petere. ex
q̄ in traditōe lesa nō fuit q̄uis mortalitas sequat.
Et hoc nisi oues infecte essent. ⁊ ad mortem pate-
ret hoc ignorauit monasteriuz. ff. de mino. l. vtz. s. si
locupletari. Consulo tñ tradenti qz in tali casu senti-
at p̄tem dāni. nec cū iactura monasterij velit locu-
pletari. ⁊ caueat sibi tradens qz nisi puentus cōsen-
tiat. nō teneat ad restitutionē de oībz abbatē vel cela-
rario. vel h̄mōi cū p̄dicto pacto datis: vel cum h̄lī
fm̄ eundē Mo. vide de hoc s. Depositiū.

Septimo quero quid de his q̄ emunt oues vel
boues a paupibz. q̄s forte non h̄nt: Rū. Donal.
qz vbi quis emit a paupē vcl etiā a diuite h̄mōi aīa-
lia: q̄ scit vel credit ip̄m nō h̄re: ⁊ q̄li iam tradidit
ea: locat eidē p̄ certa annua pensione: v̄sura est: vcl
ad minus p̄sumendū est in fraudem v̄suraz fieri.
Idē dicendū de illis q̄ scienter emunt fructus ter-
raz ab illis qui nō h̄nt eas. Si autē sine fraude ⁊ bo-
na fide fiat h̄mōi emptio. nō est dicendū emptorēz
peccare q̄dū durat bona fides. Hoc verū fm̄ s.
Ber. si capitale stat ad piculū eius. qz tunc vera
locatio est.

Octauo pone. P. tradit in socidaz. J. x. oues. et
ipse. J. ponit alias. x. ac iterum pe. addit alias. x. p̄-
opas ⁊ expēsas quas facit ipse. J. in alendis peco-
ribus. demum in fine anni eas equaliter diuidunt
talis cōtractus licitus est.

Nono. Pone qz. P. dat. J. in socidaz. L. oues
paciscēs secū sibi satisfacere de labore ⁊ expēsis q̄s
faciet. p̄ dictis oībz custodiēdis: hoc addito. qz di-
ctus. J. de p̄dictis oībz stet ad terciā p̄tem luci ⁊
dāni. talis quidē p̄ctus licitū est: qz. P. ianfacit. J.

de labore
eada. nec
lucē obli-
dictaz. J.
scens feci
in p̄cipio
est. dnm
sibi.
Dicitur
ad duas
⁊ eaz: sicut
suis expē-
saz. P. dicit
ip̄as calid-
tabit ip̄i
aut ip̄az:
Jo. vel cui
dānū ip̄i
si foruzo
dūmodo ip̄i
fidem talis:
p̄ctio v̄sura
Dicitur
di oues in loca-
ne est qz in fin-
eaz. interm
sticus ad aliq̄
tali casu p̄tin-
tura. ⁊ in hoc
me. idē restit-
Nam in Soc-
ditur. et h̄mōi
duobz. s. dan-
ditam. ff. de
cundo p̄t p̄-
picunt casu fo-
in p̄ctio. J. dan-
oues et h̄mōi er-
sistere. ⁊ Nam
qz focet mei q̄s
est cō. Et hoc
tuto alr de cali-
culpa. v̄i si cali-
ipse ad emendū
diuidendē loco-
tradite fuerit. s.
dānū intēn-
nū ad dimidia
canit. Et ex h̄is
intēnū ex nati-
p̄net ad tradē-
tū ad recipiēte
daratōe totū ma-
tū. tunc aliq̄ si
alq̄i m̄nuta ve-
tū inestimata. ali-
citra. ⁊ aliq̄ si
tū factū est ali-
v̄o pacto sit sua
nō v̄de qd arbit-
p̄ctio quāntat

Usura. iij.

ita dñt intelligi fm debitum eq̄tatis. Itaq̄ qd̄ de
ductis estimatōibz opaz ⁊ laborz ipsi⁹ debitoris. ⁊
exp̄sis factis de bonis eiusdē in bobz ⁊ in opatōe
eorz facta diligētī examinatōe supesse repit. ad estu-
mādum ac diuidendū est.

Decimo septimo. pone q. p. tradit. J. vnam
vaccaz. v. lib. estimatā. cū tali. l. pacto q. ipse. J. re-
neat eam ⁊ oēm ei⁹ fructū ⁊ fetū cū diligentia sua
re. ⁊ custodire sumptibz suis. fructūq; ei⁹ ⁊ fetū nō
alienare sine lñia ipsi⁹. p. atz de fetibz ⁊ fructibz
ei⁹ p̄oibz tñ ipsi. p. dare ⁊ cōsignare: donec sit de
dicto p̄cio integre satisfactū. Deinde sibi assignare
dimidiū in futurū de fructibz ⁊ fetibz talis vacce. si
tñ vacca vel ei⁹ fructus ⁊ fet⁹ culpa ipsi⁹. Jo. aut nū
cū ei⁹ q̄cūq; mō pierint. ipse. J. restituē teneat inre-
gre. Si at̄ diuino iudicio. aut fortuito casu supue-
nerit antedicta p̄tineat damniū ad ipm. p. Quid
iur. dñm fm opi. veriorē q. d̄ctus talis est illicit⁹
naz euidēt appet̄ q. potior est p̄ditio locatoris q.
p̄ductoris. q. poterit euenire q. postq. p. suā sor-
tem recepit: vacca cū omni fructū ⁊ fetū p̄bit ⁊ sic
de omnibz exp̄sis ⁊ laboribz habitis circa vaccā
ipse Jo. nihil hēbit. qd̄ iniustum eē vidēt.

Decimo octauo. pone. p. locat. J. duos boues
estimatos. xx. flo. cū pacto q. vbi p̄netum est dare
p. duobz bobz. xij. stana frumenti: det sibi p̄ Jo.
viii. ita tñ q. stet ad piculū terciē p̄tis boum. nun-
qd̄ d̄ctus est licit⁹. dñm q. sic. Si tñ ipse satisfact⁹
Jo. de labore suo. ⁊ tunc licitum est q. Jo. obliget
se ad periculum terciē partis boum. Aliter non li-
ceret.

Decimo nono. pone q. p. locat. J. duos boues
pacifcēs secum q. det sibi sextarium frumētī q̄libz
m̄se: nec de piculo mentōz facit. Quid iur. dñm
q. si. p. vult capitale firmū: tūc vsura est. h. si intē-
dit fortuitum periculum in se suscipere: tūc casus
licitus est. sicut etiāz eodem mō licitū est agere in-
vectura eq̄. tunc in ius si morerent boues p. Jo. in-
turiā: eos satisfacere teneret.

Digesimo. pone q. p. emit duas vaccas ⁊ eas
tradit. J. sub hoc pacto q. eas pascat. ⁊ cum eis dē
terram colat. ita tñ q. ipse. p. de p̄m̄is fructibz il-
laz recipiat medietatem p̄cij eaz. quo recepto me-
dietas ipsaz fiat agricolē ⁊ medietas alia sit ipsius
p. ⁊ equaliter diuidant fructus. hoc addito q. a-
gricola annuatim det vnum sextarium frumenti
ipsi emptori. l. p. eo q. terram colit cum ipsis
vaccis. ⁊ si moriant vacce equaliter communicent
damnum. nunquid licet. Dicendum q. contract⁹
licitus est. h. magis est d̄ctus locationis q. societa-
ris: quia locat vnam vaccaz que est sua. p. vno sex-
tario frumenti annuatim ⁊ p. pastu vacce ⁊ fetus
est ipse fetus: h. de alia nihil recipit: q. non sua: sed
agricolē est.

Quanto autem tempe durent h̄m̄di societates
vbi al̄s pactum non sit inter contrahentes. Ang.
dicit se reperisse q̄dam iura extranagantia inter eē
ordinaria. c. feudoz. quoz vnius rubrica dicit cō-
iuctudo societatis iumentoz. ⁊ sic sequit̄ ad l̄ram
in nigro. Si q̄s dederit iumentum iure societatis
ille qui accipit d̄z tenere p. v. annos si nihil dictuz

est de tempe. ⁊ omnes poledri dñt esse p̄munes. ⁊
illud qd̄ quiesierint tempe triturationis. ⁊ in capi-
te. v. annoz sep̄at societas. ⁊ ille q. dedit d̄z h̄ie iu-
mentum ante partem. h. si ille q. accepit dedit terci-
am. l. ptem p̄cij in emendo iumentum fm glo. tñc
iumentum ⁊ omnia p̄tenda sunt p. medium. ⁊ si
amiserit iumentum culpa sua: q. non custodierit.
emendare tunc d̄z. Et sequit̄ alia rubrica. Consue-
tudo societatis vaccaz. Si q̄s dederit vaccam ali-
cui vt h̄iet eam iure societatis. ⁊ non dixerat de tē-
pore: d̄z eam tenere p. v. annos. ⁊ omnes vituli de-
bent p̄tiri p. medium. ⁊ ille q. dedit vaccam d̄z h̄ie
eam p. capite saluo si nihil dictum est. ⁊ ille q. iusse-
rit non dedit de suo in p̄cio vacce. alioquin si par-
tem p̄cij dedit: dicit glo. terciāz. p. ea que dicta sunt
s. in iumentis. Sequit̄. Omnia dñt p̄tiri p. medi-
um. Et si is q. accepit amiserit vaccam culpa sua.
quia custodem nō misit: vel non bene custodiuit.
⁊ p̄ter hoc vacca amissa est. quia fures abstulerūt
vel lupus eam comedit: debet emendare focio suo
Cum v̄o dicta animalia inestimata dant̄ cum ter-
ra. id est q. quis dat animalia omnia. ⁊ terram: cū
indubio: vt ostensum est: totum periculū anima-
lium p̄tineat ad d̄m. possit d̄is qui ponit boues
⁊ terram pacisci vt maiorem partem fructuum terre
recipiat: cum rusticus tñ opas ponit: nisi opa ru-
stica ⁊ eius industria magis estimet̄: q. fructus q.
venire possent simul ex bobz ⁊ terra. quia tunc nō
solum fructus terre eq̄s p̄tibz p̄tendi essent. h. eti-
am de ipsis rusticus plus haberet. d. l. si non fue-
rint: fm eundem. Si aut̄ dicta animalia estimata
tradunt̄. tunc periculum casus fortuiti inter soci-
os est p̄mune. l. cum dnobz. s. damna. ff. p. socio.
⁊ tenet Bal. in. d. l. si pascēda. Aliqui tñ distingue
revident̄. quia aut est damnum fortune: ⁊ p̄cedat
qd̄ dictum est. Aut damnum nature. quia tunc nō
erit natura. ⁊ hoc p̄tinet solum ad tradentē anima-
lia. h. certe hoc iure p̄bat̄ nō vidēt̄: nec est rō diuer-
sitas. imo cū melioramenta etiam naturalia hoc
casu p̄muneant. vt. d. l. si nō fuerint. p̄ueniens est
vt similiter pericula diuidant̄. Nec mirū si hoc ca-
su sit talis p̄municatio. q. estimatio introducit em-
ptionem etiam in p̄ctibz. in q̄bz de sui natura non
transferret̄ dominium. puta. in locatōe. ff. loca. l. iij.
nisi sit aliud exp̄resse conuentum. ff. de p̄ben. emp.
cum manusata. s. nemo. vel nisi ex consuetudine
aliud inducat̄: cum vt dictum est intelligit̄ actum
quod est consuetum. l. q. si nolit. s. q. assidua. ff. d.
edil. edic. Dicta ergo estimatio introducit in du-
bio emptionem. ⁊ habet p̄ inde ac si ille qui dat di-
cta animalia mutuasset socio medietatem p̄cij. ⁊
ipse possuisset aliam medietatem. ⁊ communiter
ab ipsis fuissent empta. Et ideo non mirum si q̄li-
bet p. rata de periculo teneat̄: quando sine culpa al-
terius socioz. p̄cessit. al̄s illius solius erit damniū:
cuius culpa p̄tingit. vt. in. d. s. damna. Circa fru-
ctus autem ⁊ tempus: quo societas durare debe-
at. eadem dicenda sunt q. ⁊ dicta sunt in primo ca-
su qñ inestimata tradunt̄. vt. l. semp equalitas ar-
bitrio boni viri seruet̄. vnde hoc casu postq. q̄libz
socioz ponit tantū dē respectu p̄cij animalium. q.

estimata tradita sunt et socius rusticus plus ponit respectu opaz et custodie. non videtur quod fructus per medium diuidi debeat. Et ait dicitur. d. Ang. de hoc alio dubitare vidisse. si putat arbitrio boni viri conueniri. ut equalitas seruetur. quod si talis custodia et cura aialium qua ponit socius rusticus: fiat aut fieri possit per ipsas res aut puulos quod ope non sunt in magis estimatoe licet aliquid sint. tunc si aliquam utilitatem ex aialibus percipit plus rusticus socius quod alius ut fieri et lutaminis quod ueritatem cum opa pastoris compensari possit: iuste fructus equaliter diuiduntur. Si vero pastoris opa quam ponit rusticus: aut ponit facit sine alio sumptu. puta. palearum feni et similitum excederet commoditate lutaminis tunc ut equalitas seruetur. iuste rusticus ante partem aliquid per pastoris opa recipere debeat quod equalitate ei quod plus ponit. d. l. si non uiderint. alio si tradens aialia uellet equaliter portionem uideret uelle partem mutui facti socio de precio medietatis sortis. et licet usura committitur. cum quod quod accedit solum usura fit. xiiii. q. iij. plerumque. Nec hoc casu possit quod per consuetudinem praesertim excusari in foro sciencie. cum iniquitate contineat. et socius danum et iacturam tunc fratritatis non conueniat: cui societas coparticipat. ff. de p. socio. Et si dicta aialia estimata traduntur cum terra uenit quod danum et lucrum sit commune. et fructus equaliter partem diuidantur. cum unusquisque ponat partem aliam malum quod conuincat se per estimationem ut dictum est. et unus ponat terram et alius equalentes ponat operas finem eundem. Quo vero ad aialia minuta. quoniam super ipsas societates dicitur. Dicendum quod obseruandum est conuentiones et consuetudines arbitrio boni viri conuenientes finem modum et formam circa aialia grossa sunt. posita per eadem iura. nisi quod circa aialia minuta ut societas posse breuiter tempore finire. puta spacio capto et agnorum conditio esse et medietas lane. et ille qui dedit capiam: aut pecudem aut partem de ea habere. et si ille qui accepit dedit tertiam: tunc omnia partem de se per medium. si si ille qui accepit amiserit culpa sua. quod ea non custodierit uel peccone non bene clauserit. dno tunc emendare debet. et ut dictum est bonos formaticos dare debet. non quod de vna munitura. quod si dedit tamen vnam pecudem uel vnam capiam. non debet mihi dare tale formaticum quod si fieri de vna munitura tamen tres aut quatuor munituras insimul mitti debent ut boni formaticus inde fiat. quod si dedit alicui xx. aut xl. pecudes aut totidem capias. debet ne mittere vnam munituram simul et facere formaticum de tota munitura. Certe non. si medie estimatois. ita quod non fraudetur qui dedit nec qui accepit. Si si agni uel capri nati non fuerint de vna aliqua capia uel pecude non debet dare nisi medietatem formaticam: quod daret si nati essent agni uel capri. Sequitur alia rubrica. Consuetudo societatis porcorum. Si quis dederit porcum alicui iure societatis et non fuerit dictum de tempore tunc is qui accepit debet tenere per tres annos et oves porcelli qui nati fue-

runt partem de se per medium in vnoquoque anno uel si placuerit domino et ei qui accepit tenere usque in capite trium annorum debent omnia partem de se per medium. etiam porcellos natos de porcellis. et cum porca facit porcellos. debet dominus facere adiutorium ei qui accepit et non debet qui accepit dare tertiam aut in contrarium. Et si amiserit culpa sua quod porcellos non bene clauserit uel custodit cum porcis non bene miserit. debet dominus emendare uel casum amissionis domino dicitur. Item aliqui aialia feminini generis tradunt ad opendum ab aialibus masculis alteri qui casus si appareat uentio seu consuetudo quod non discrepet a iudicio boni viri. seruanda est. ut sepius ostensum est. quod si hec non appareat. super hoc est vna de predictis ex uagantibus finem. d. Ang. cum rubrica est talis. Consuetudo societatis iumentorum. Si quis dederit iumenta cooperanda equo alicui. oves puledri debet esse coes nati in illo anno de iumentis illis partem de se per finem consuetudinem. et ille cuius sunt iumenta debet partem puledros admittit illi electionem cuius est equus. ut uelit accipere puledrum an accipere partem partem. Item aliqui tradunt aialia nec apparet quomodo: plerumque defunctis in principibus et tunc seruanda esset consuetudo. cum illud quod est consuetum inter partes uideatur actum. ff. de edil. edic. l. quod si nolit. S. quod assidua. et de aq. plu. ar. l. si plus. S. recte placuit. Si autem de consuetudine non appareat. tunc finem. d. Ang. in dubio plumeret dicitur innoceus. per quod daret actio prescriptis uerbis. Et in hoc eadem essent seruanda quod sunt. dicta sunt de societatis ac si esset pura societas. Ego puto quod ex quo non apparet quod actum sit. et remanet indeterminatum: totum debet reduci ad arbitrium boni viri. et de of. del. de causis. et ff. de socio. l. si non fuerit. Cui arbitrio uenit quod quoniamque de se sibi debetur ff. de iu. et iur. l. iusticia. S. iur. precepta. Et propterea quod tradens aialia ista recipiat cum omnibus fructibus et accessibus: illis exceptis quod sine culpa recipientis deperditum sit. cum dicta aialia fuerint tradita nec appareat quod eorum dominum in alium transfulerit. ar. l. fructus. ff. de rei ven. S. receptum aialium fiat congrua recompensatio inter exigentiam sumptuum et laboris sui. et hoc actioe mandati. et quod mandatum siue impositione domini aialia gubernanda suscipit. ff. man. l. i. uel saltem actioe facti siue prescriptis uerbis. ff. de prescrip. v. l. iij.

USURA. iiii. scilicet de restitoe usurarum. Qualiter usurari appellatur restituere. Rubrica. fm. Ray. si est publicus appellatur per diuersas penas iuris: quod habet se. Restitoe. et. Item ois usurarius potest cogi ad restitutionem per excoicationem. et eo. quoniam. Item scio modo appellatur. quod si usurarius sperat ab aliquo usuras repellit per exceptioem donec et ipse restituerit usuras. uel fecerit posse suum. et eo. quod frustra. et eisdem modis compellunt heredes. et eo. ma. et c. Michael. Quid si quis repetat usuras et excipiat per eum quod ipse non restituit usuras quod extorsit. et ille mittet se esse paratum restituere si sit qui petat: quomodo. procedet iudex ecclesiasticus. Rubrica. fm. Hof. faciet preconizari quod quicquid soluit tali usuras ueniat et offidat et satisfaciat ei. et si non ueniat aliquid. procedet pro: petito. si ueniant et presentet fieri eis restitoe. Nec sufficit in hoc casu dari pignora uel cautiones. et de re indi. cum aliquibus. Et intellige nisi magna causa forsan infueniat. ut

Usura. iij.

dicat Hosti. et Inno. in. c. q. frustra. et eo. q. si is a quo accepit usuras nō sit supstes nec eius heres: mādabit iudex pauperibz erogari. et eo. cū tu. Et postq̄ hoc factū fuerit petitio. pcedet. als nō. Et idē dicendū si uiuat. h. nescit ubi sit. vel si scit et ad eū mitti non pōt. tūc sibi det pauperibz nisi speret de ipsi? aduētū. tūc eius pecunia cōsignabit et depo netur. et pcedet pōr. petitio. et hoc intelligēda sunt fm̄ llo. de usurario notorio.

¶ Quid si debitor iuravit soluere usuras. Rñ. fm̄ Ray. pōt denūciare ecclesie monitione pmissa. vt ppetat illū ad relaxandū iuramentū. vel si uult soluere vt satisfaciat deo de iuramento et postea poterit repetē. et de iureiur. ex administratōis. et c. debito res q. si iurauit nō repetē dico q. non repetet dire cte. pp̄ iuramentū. h. indirecte bene repetet. l. denū ciando ecclesie crimē illi? vt sic ad satisfaciendū cō ppetat eū. Si vō iurauit q. nō denūciaret. n̄ tenet iuramentū euz sit illicitū. vt pote p̄ pximi salutē. vñ hoc nō obstante poterit denūciare. et eo. c. tuas. et de iureiur. quēadmodū. Idē llo. addēs q. si etiā iurauit debitor: nō repetē nec recipere usuras. ni hilomin? debet cogi ad restōnē. et erit pecunia pau peribus eroganda.

¶ Quero de. q. notabili. vtz bona usurarioz sint tacite obligata p̄ usuris restituēdis. Rñ. glo. in. c. tua. et eo. vt uelle q. sic. h. Jo. an. in. c. ij. et eo. li. vj. et llo. in. d. c. tua. dicūt hoc nullo iure pbari. Idē f. ed. Nec in aliq̄ facit ter. cū tu. et eo. sup. q. se fun dant tenētes aliā opi. Mā ibi nō d̄r q. agat hypo thecaria seu reali actōe sup illis possessionibz. h. tñ dicit q. possessiones debēt vendi. Et idō dicit Pa nor. in. d. c. cū tu. q. ubi bona usurarioz puenērūt ad aliquē ex titulo oneroso: nō p̄nt vendicari per debentē recipere usuras. Sed si possessiones empte ex pecunia fenebra puenērūt ad terciū ex cā lucra tiua: tñ p̄ officiū iudicis poterūt vendi. nō autē eo respectu q. possessiones sint obligate. h. ex qdā eq̄ tate. q. ex q̄ res mea vel mihi debita puenit ad te ex cā lucratua: tu teneris restituē. l. si et me et terciū ff. si cer. pe. et sic pōt saluari glo. in. d. c. cū tu. in q̄tū distinguit int̄ cām lucratua et onerosam. Et Pa nor. in. d. ca. tua. dicit q. cōis opi. antiquoz sunt q. bona usurarioz sint tacite obligata. h. modernio res cōiter tenuerūt oppositū. Et idō llo. in. d. c. tua. cōcludit nōbilit q. ille ad quē bona usurarioz puenērūt titulo singulari. siue ex cā lucratua siue onerosa. nō pōt molestari sup illis bonis etiāz pro usuris restituēdis. als multi illaquearent. h. in bo nis emptis ex pecunia usuraria pōt. pcedē illa di stinctio. an ex cā lucratua vel ne. Et bec opi. vt re fert. d. an. fuit als in facto seruata. nec curandū de cōi opi. antiq̄z. ex q̄ iure nō pbat. Et dicit panor. hoc dictū esse notādū q. licite iudicat p̄ cōem opi. doc. et etiam glosaz quādo illa opi. cōmuniter nō pbat iure. Et hodie pōt dici q. ista sit p̄munis opinio.

¶ Et p̄dicta soluit alia. q. Quid si hereditas nō sufficit ad oēs usuras. An debeat satisfieri p̄ here des p̄mo ueniētibz. An fiet satisfactio p̄ rata vñū quēq̄ tangente. Glo. in. d. c. ij. recitat opinionem

Suil. qui tenuit q. fiet p̄ rata. Ipsa tñ sentit q. h̄i debet t̄pis p̄sideratio. vt sic q. p̄us soluit usuras: re cipiat qd̄ suū est integralit. et sic de singulis successi ue fm̄ regulā. Qui pōr. rē. S. Lau. de ridol. dicit q. tota vis hui? q. pendet: an bona usurarioz sint tacite obligata vel ne. Mā tenēdo q. sint tacite ob ligata vt uoluit dicta glo. d. h̄i t̄pis p̄sideratio vt sic q. pōr. p̄us satisfiat. Si autē tenet q. bona nō sūt tacite obligata. tunc fiet satisfactio p̄ rata. Idē dic in similibus.

¶ Et ex p̄dictis inferunt quedā cōclusiones. Pri ma q. heredes usurarij tenent ad restituēdū usuras nō insolidū. h. fm̄ hereditarias portiones. vt si vnus hz duas p̄tes hereditatis: tenet ad duas p̄tes usurar. et si tres. tenet ad terciā p̄tē. Et hoc nō est sp̄ale in heredibz usurarij. h. idē est regularit de q̄buseq̄ heredibz. qz actōes cōpetentes p̄ de functū diuise sūt in heredes p̄ portionibz heredita rijs. l. j. et ij. L. de ac. here. Sēda p̄clusio fm̄ glo. in d. c. tua. q. altero heredū effecto nō soluēdo. alter pōt cōueniri in totū. S. panor. dicit q. ista cōclu sio ē falsa. qz fundata sup opi. dānata. Si etiā bona usurarij nō sūt obligata vt dictū est. g. ali? heres nō tenet insolidū. altero effecto nō soluēdo. Doc. tñ cōiter illam p̄clusionē tenet. Et dicit. d. An. q. ista p̄clusio p̄t practicari fauore aie. vt sic libere facti? aia defuncti ex integra satisfactōe. tñ de rigore iur? nō vt conclusio vera. Et Jo. cal. dicit q. si diuisio fuisset facta int̄ heredes: tunc alter nō cōueniret in solidū. puta qz creditores receperūt portionē vni? ex iudiciū vel cōuenērūt eū sup p̄te sua tñ. qd̄ est notandū. Et tenēdo opi. glo. et scōdam p̄clusionē s̄ positā: posset inferri fca p̄clusio. q. etiā si alter he redū esset soluēdo: posset vn? cōueniri insolidū in q̄tū sufficiūt bona ad eū deuoluta si agēt hypo thecaria. Et vt dictū ē opinio glo. esset practicāda tñ non esset absolutio denegāda si heres nollit sa tisfacere nisi p̄ parte sua.

¶ An qd̄ aut si bona defuncti nō sufficiunt ad usuras restituēdas heres teneatur de suo. Rñ dicit panor. in. d. c. tua. de mēte llo. q. hz heres in foro p̄tentioso teneat si nō fecit inuētariū in foro aie nō tenet ultra vires hereditarias. Et panor. facit regulā generalē q. nullo casu i foro aie tenet heres ultra vires hēditarias. qz talis lex ē fundata super p̄sumptōe. h. in foro aie de oibz credit̄ cōstitē. Itē qz in foro aie non hz locū solutio pene. vt dicit glo. singulari. xij. q. ij. fratinitas. Nec ob. dictū doc. q. lex cōdita ab h̄ite p̄tātē nō p̄rines manifestā iniq̄ tate d. z suari etiā in foro aie. qz d. z intelligi q̄n̄ non cessat rō legi in foro aie: seu q̄n̄ est eadē rō i vtroq̄ foro. Als secus.

¶ An autēz heres teneat ex delicto defuncti. et an heres in aliquo casu teneat insolidum. vide supra Hereditas.

¶ Quid de illo q. sponte se obligauit ad restōnens usurar. credēs bona usurarij ad hoc sufficē eū nō sufficiāt. Rñ dicit. S. Ber. q. tenet ad oia: si se in distincte obligauit. qz forte ali? obligasset se p̄ toto nisi ipse fuisset. et sic. qz dedit dānū creditoribz qd̄ nō incurrisent sine suo facto idō tenet etiā i p̄scia

tenet aut si
in q̄tū de b
sufficit q. b
Lau. an. de
sicut dicit
si se p̄ncipal
habita erat d
p̄tate erat d
facultates p
usurarij tñ
tuo ad oia.
nō m̄ h̄itua
erat solū d
cipalis. Et n
int̄ si dēbū
tutionē vñ
enadate can
te seu se obli
vt p̄nto calū
nec vñā vñ
palis. vt. d. c.
palis obligat
in opie vel lū
nō p̄nt qd̄ ad
tū. q. redūc
cōdantiam.
¶ An in vñ
sicut et ois v
minū. Mā v
qz p̄nto vñ
accipere. et b
ra. Idē tenet
Idē S. Ber.
bz cōsentim
cōtractus. n̄
L. q. al. vel si
pac. et h. trad
et sufficē ad tr
repetitio. l. si mul
hoc d̄būm q̄nt
q̄ntē p̄ p̄nt legi
tum infra certū
casu nō transfer
in p̄gnore. L. d
transferri d̄būm
qd̄ venit ex co.
accipiens res b
alienū accipiat.
nentū q. in vñ
q̄n̄ res nō sunt q
usurari? est soluē
ad eo rem accep
ad p̄dicta q. nota
vñ ex illa. l. cōclu
libi sūt. Et post
ante sic. Rñ est q.
vt quicqd̄ credito
nū dōlet voluit
biam soluit p̄ del
restituēdo: ta
et d. Bar. in. d. l.

secus aut si explicasset verbis nolle se obligari: nisi in quantum de bonis usurarij ad eum deuenierint. nec sufficit qd hoc tñ aio intelligat nisi expm̄at verbis Lau. aut de ridol. dicit fm̄ Lap. et quosdā alios: fideiussorē vltra vires hereditarias nō teneri etiā si se p̄ncipalē p̄stituisset. Idē Pau. de elec. Et hoc habita rōne a tpe cautōis p̄stite. qz si tpe cautōis p̄stite erat debitor: p̄ncipalis soluēdo. dato qd eius facultates postea sint: et hauste aliē q̄ p̄ restōnem usurarij: nihilomin⁹ remanebit fideiussor obligatus ad oia. Licet enī exceptio inopie p̄sit p̄ncipali nō tñ fideiussori. qz si tpe cautōis p̄ncipalis non erat soluēdo: fideiussor nō obligat vltra vires p̄ncipalis. Tñ idem Lau. fm̄ dicit Pau. distinguit inf̄ fideiubentē p̄ cauente seu se obligate ad restitutionē vsuraz fm̄ formā. c. q̄q̄. de vsur. li. vj. vt euadat canonicas penas. et fideiubentē p̄ cauente seu se obligante ad restōnē vsuraz ex alia causa vt p̄mo casu nō teneat fideiussor vltra vires. quia nec vltra vires restituere vel cauere tenebat p̄ncipalis. vt. d. c. q̄q̄. In secōdo vō casu secus. qz p̄ncipalis obligatus ē insolidū. licet habeat exceptiōnē inopie vel similit. q̄ quidē exceptio vtpote. p̄sonal nō potest ad fideiussorē. Et hoc ē optima distinctio. q̄ reducit opiniones q̄ vident cōtrarie ad cōcordantiam.

¶ Quid in vsura transferat dñum. Rñ. fm̄ Vl. sicū et ois voluntaria datio faciat transferre dominium. Nā vsure danē voluntate cōditionata. s. qz potius vult aliq̄s vltra solutē dare q̄ mutū nō accipere. et hanc p̄tē tenet glo. xiiij. q. iij. si q̄s vsuraz. Idē tenet glo. in. c. michael. et eo. Idē Immo. Idē. S. Ber. Et p̄ hac opi. facit. quia qñ traditio hz cōsentium dñi tradentis transferat dñum. vt. l. cōtractus. iuncta glo. L. de si. instru. et in. l. multū. L. si q̄s al. vel sibi. et notat in. l. traditionibz. L. de pac. Et hz tradat voluntate coacta: pura voluntas est sufficiens ad trāslationē dominij. Licet cōperat repetitio. l. si mulier. ff. qd me. cā. Aliq̄ tamē circa hoc distinguunt. qz aut res habite ex vsuris sunt q̄site p̄ pactū legis cōmissiōe. i. qz nisi soluat debitum infra certū tps. pignus pdat: aut nō. P̄mo casu nō transferat dñum. qz hoc pactū reprobatur in pignore. L. de pac. pig. l. si. Et ido ex eo nō pōt transferri dñum. qz qñ aliq̄d. phibet et omne illud qd venit ex eo. vel ob id. l. nō dubiū. L. de legi. vii. accipiens res hmōi semp ad restōnē tenet. cū rem alienā accipiat. Et hoc casu pōt. pcedere opinio tenentū qz in vsura nō trāsferat dñum. Secōdo casu qñ res nō sunt quesite p̄ pactū legis cōmissiōe. si vsurari est soluēdo: nullaten⁹ ad restōnē tenet. qz ab eo rem accepit etiam titulo lucratiuo. Vide tñ ad p̄dicta qz notat Bar. in. l. si fundi. L. de pig. ac. vbi ex illa. l. cōcludit qz pactū legis cōmissiōe vel sibi sile. Et postfacto in pignorbz nō reprobaf. h̄ ante sic. Rñ est qz tpe q̄ phibit debitū: debitor faceret quicqd̄ creditor vellet in mundo vt h̄iet pecuniā. ido lex voluit vt nō valēt tale pactū vt pign⁹ h̄iet in solutū. p̄ debito. Sed qñ ex postfacto debitor: facit creditor tale pactū. tñ cessat rō. ido valet Et idē Bar. in. d. l. si. dicit qz aut apponit pactū

qz debito nō soluto ad tps pign⁹ sit tñ p̄ debito. et istud ē pactū legis cōmissiōe. qd reprobaf in. d. l. si. Aut apponit qz pign⁹ sit tibi emptū iusto p̄cio. et istud nō est pactū legis cōmissiōe. et in eo cessat ois captatio et deceptio. et valet. vt. l. si fundus. S. si. ff. de pig. Quidā tñ cauti feneratorēs bonū. ex consilio ipsoꝝ antiquoꝝ doctoꝝ et aduocatoꝝ faciebant fieri instrumenta isto modo. Si pecuniā ad tempus nō solues. sit fundus mihi emptus iusto p̄cio. declarando arbitrio talis et talis. quos ex nunc eligimus in arbitratōres et bonos viros. Et tene menti. qz est pulerū p̄siliū. Et p̄cludit Bar. qz pactū legis cōmissiōe non valet ab initio. Secus ex postfacto. Et dicit. p̄ter hoc se reprobasse qd dā consiliū. hec Bar.

¶ Et per p̄dicta potest solui questio quotidiana. An liceat emere huiusmodi pignora a p̄dictis vsurarijs. Et tenendo p̄mā opinionē. qz trāsferatur dominij. tunc liceret. Tenendo vō aliam opinionem tunc nō liceret. Et Archi. flo. dicit qz quia ista materia non est vsq̄quaq̄ clara: nemini consulendum est vt faciat. postfactum vō non est condemnandus. Et hoc nisi pignora essent res furtive vel rapte vel sacre. que pignoriari non possunt.

Usura. v. scilicet in cōtractu pignoris.

¶ P̄mo querit. vtrū tenens aliqua rem pignoratam teneat eam restituere cum fructibus si soluit capitale p̄ quo res fuit pignoratata. Rñ. fm̄ Ri. in. iij. di. xv. qz sic. Si autē de fructibz sortē recepit: tenet pign⁹ restituē sine solutōe aliaz recepto hoc qd sibi debet. p̄ laboribz et expensis. Lon. Donal.

¶ Secōdo q̄ro. Pone qz q̄s pignorat equum. p̄ mutuo et soluit cibaria eius: et ille cui pignorat est vn̄ equo et equitat ad negocia sua vel dat ad vecturā an sit vsura. Rñ dicit Donal. qz sic. Idē de veste et similibz quibz vitur ad vtilitatē suam et alterius damnum.

¶ Tercio q̄ro. qd si quis hz equū ociosum quē lo care nō velit. et pignorat eū alicui a quo mutū accepit: ac ea p̄ditōne vt pascat equū et eq̄tet. tñ sine grauamine et piculo eq̄. an sit vsura. Rñ dicit Donal. qz nō. hz aliq̄d accipiat vltra sortē. qz non gnat. p̄mū. imo iuuat eū pascēdo. Itē in hmōi casibz p̄siderandū est vtz p̄ter mutū pares sint vtilitates hinc inde. et si pares inueniant circūscripto mutuo. nō est vsura. Idē de eo qz pignorat domū mutuantī q̄ inutilis est sibi. qz nō vult eā locare et mutans custodit domū a ruina ne destruat et nō valet argumētū. Itē hz vsium eq̄ p̄ter sortē. q̄ est vlt rarius. dz enī addi. et p̄ vsura nō facit cōpensationē et hoc est fallum. qz pascit.

¶ Quarto quero. Vtz recipiens domū in pign⁹ p̄ qua mutuat. L. vsq̄ ad annum: licite possit pascit qz si ille non reddat sua. L. in termino p̄dicto: dom⁹ illa intelligat vendita p̄ dictis. c. Rñ dicit S. Ber. qz pensari debet valor domus et quantum excedit p̄cū. Debet etiā p̄putari si creditor: recepit

Usura. vi.

vsu fructu de dicta domo: quē si accepit iudicari nō dz in aliq dānificat. imo fm aliq nō tñi domū restituē tenet. h etiā dictos fructu pceptos reddere vel in sortē cōputare. si tñ dānificaret de pecunia sua posset perē inesse. si vō creditor siue ille q mutuauit n recipit fructu de domo illa cū supfluitas valor domū cedat i penā debitorū sine ei q mutuū accepit. p supposito q bona fides in pctu intenerit. q videlicet creditor dū mutuaasset credebatur illū esse solutū. q pfecto si hac intēōne mutuaasset credēdo. videlicet illū nō esse solutū. vsurarius est. si aut credebatur illū eē solutū. tūc possz lucrifacē domū. Mā hec pena in pctu apponit. vt metu pene debitū certo die soluat. qd quidē licet. extra de arbi. dilecti. Con. l. do.

Usura. vi. In pctu pmutatōis. Primo qrit. Vtrū ars cāpsoia sit licita. Rū. fm Ale. de alexan. q hec ars necessaria est ad vtilitatē pegrinātū. r alioz q circumnt diuersas regiones r ad cōmutionē rerū: sine q nō est vita humana. Rex enī cōmunitio necessaria ē q comode fieri nō pōt sine numismate. Non enī in diuersa loca r remota portari pnt res comode ad pmutatōnē faciendā. Et tdo necessaria fuit numisma r ars cāpsoia ppter diuersitatez numismatū. hec aut cōmunitio artis cāpsoie nō bz rōnē mutuū. q nō spāt lucz. p dilatatōnē tps nec itēz cāpsoi reddēt res eadez spē vel numero. q dat monetā vni generis r recipit alteri. puta. dat turonēses r recipit bononiēses vel conuerso. nec potest dici emptio vel venditio proprie: quia emptio vel venditio consistit in rebus appreciabilibus. q rū pta mēsurant r determinant numisma re. hoc aut gen⁹ fit in cōmunitōe sola numismatū diuersoz genēz. r tdo nō ē emptio r veditio. h simpliciter pōt dici pmutatio. pmutatio enī dī vno mō generalit^r qū aliqd dat loco alteri r sic cōpēndit oēm cōmunitatōnē. Secdo mō dī qū res determinata ad vtilitatē vite datur. p alia re determinata. Et hoc mō dī pmutatio magis determinate numismatū pmutatio. Et hoc mō ars cāpsoia dī pmutatō Con. p dictis. ff. de may. in. iij. dicens q sicut ars mercationū facta legitime ē vtilis r sicut mercatores sē valde vtilēs. q aliq habent i vna regione q nō in alia ita pecunie pmutatores seu cāpsores. q vna moneta currit i vna regione r nō i alia. vnde p suo labore aliqd pnt lucrari licite.

Secdo qro. qre cāpsoi pōt recipere lucz pmutatōe vbiq. r in lēgus i anglia valz q tūo: turonēses r nō plus. Pone q cāpsoi p cōmunitatōe strinlēgoz ad turonēsi. aliqd accipit vel conuerso. an liceat cū nō laboret plus q vsurarius. Rūdit idē Alex. q numisma bz duplicē cōmunitatōnē. Vnā ex nā rei siue pondēz mā. Aliā ex determinatōe legi positue ex q accidit q frequē aliqd numismatū gen⁹ in aliq loco nō tātū valet qntū valorē dedit illis lex positua. r tō qū cāpsoi aliqd gen⁹ numismatū accipit nō fm determinatōnē r ipositōnē legis. h fm estimatōnē ponderis r materie. r aliud gen⁹ dat fm estimationē r ipositōnē legis r fit itā recōpensatione et equitas int datū r acceptū. cōpando valorē numismatis dati. qd valet fm estimationē legi ad valorē numismatis accepti. qd valz tātū fm naturā rei ad pond⁹ suat ibi iusticia silis illi q est in emptioibz r veditōibz. q recōpensatione fit h p maiorē r apriorē vtilitatē dati apd accipiētē a cāpsoe q pcepti ab eo

Tercio qro. Pone qd dat marcā argēti. p alia marca argēti solueda r recipiēda certo timino. vtz iste cōmittat vsurā. Rūdit Alexan. de alex. q aut verisit scit q marca sit plus valitura tpe solutōis vtputa. si qd det marcā argēti. p alia recipiēda tali tpe q magis requirit: multū psumit h sic mutuantē q qrat lucz rōe tps. Pōt etiā in hoc casu r silibz fieri distinctio s. posita. Usura. j. v. Venditio fructus. An. l. mutuaat soluz ob seruiciū. An. l. erat suatur⁹ vel nō rē. r an auferat libertatē debitorū se liberādi vel ne. r an verisit dubitet vtz res plus vel minus valeat tpe solutōis. nā tūc possz excusari rōne dubij. Idē iudiciū ē qū spēs. p spē. puta qū p grano. vinū. p vino. oleū. p oleo ad certā mensurā datur. Con. Adonal.

Quarto qro. Aliq hūs spālē pecuniā: quā tmet futuro tpe miorādā suo p cōio fm statuta legi positue vel dñi terre. an liceat sine vicio vsure mutuo dare dictā pecuniā. hoc pacto vt sibi reddatur in eqū p cōio q ē cū ab eo dat. Rūdit Ale. de ale. v. mult⁹ q nō. Alijs at q sic. q aliqd ē in mutuo spere lucz. aliqd ē vitare dānū. p mū nō pōt fieri sine iurā dei: nec sine iurā pxi. Qui at enitit dānū deo iurā nō facit cū hoc nulla lege. p bibeat nec p rō fit iurā. q nō ledit. primū sūū q euitat dānū sūū In pposito aut si mutuas magi qrit vitare dānū sūū q hie lucz: debitor aut nihil min⁹ accipit tpe mutuatōis q reddē tenet nec erit verisile pecuniā esse min⁹ valiturā q valebat tpe mutui. q vilitatio hui⁹ pecunie nō accidit rōe dilatōis tps. h ex vilitate legislatoris. vide s. Rest. v. vbi hēs multa singularia de hac materia. vide tñ. q. quam format Lu. ro. in suis singularibz de magno mercatore q scit de ordine dato i p slio q cras min⁹ valebit frumētū r ille veditit: nō notificādo emptoribus de ordinatōe p dicta. Et dicit q p bētes pnt agē h mercatorē illū ad inesse fm Sui. p. l. fraus r. l. p legē. ff. de legi. Placet Bar. in. l. qro. ff. de ac. emp. r Bal. in. l. ij. de pi. r co. rei ven. p hoc ter. in l. si vna. v. plane. ff. de pi. r co. rei ven. r ibi sic dī. Plane si intelligēt veditō: nō duraturā bonitatē vsq ad diē q tolli debēt: nec amonuit emptorē. tenet. hec ibi. Nec tñ lex iudicō meo par facit ad ppositū. nā loqēt de vino disposito ad corruptōem r sic nō hz suā bonitatē intrinsecā. r tdo vendens tale vinū ac si biet bonitatē intrinsecā. tenetur ad restōnē. sec⁹ de mercatore vendēte granū: scitē q cras debeat mutari p cū ex dispōe statuti. co q qū tale qnū veditū tātū valeat r etiā habeat suā bonitatē intrinsecā. Et in hoc nō qrit lucrū pncipalē. h solū euitare dānū. qd nota.

Quinto. Pone q deposui pecuniā apd cāpsoiē sine aliq pacto. q cāpsoi cū dicta pecuniā multū

Aut licet
Dodo q
q aut dep
vsura. l. c
est qd d p
talis depol
cuma dep
restituere
ne. gel. q
liqua b
ro pite nō
ca. fratura
ant salē
ret p ius po
pica est dan
suam r bē
nam nūc d
ere. q depol
di r scēnō le
ponō a pma
lud venere
dat et qdam
munerā. r id
necessitas: cū
pōt nō habu
Nam obligat
p erode soluti
erode fact: vt
missam cum r
pcentualē ret
Secdo qro.
recipit vnu m
at pecuniā m
Numero cam
Quid iud. Rū
cum de pecun
mutui: h pmut
nōberan facit
de l. in. c. fi. de v
bene excusabilis
cro pecunie et m
est. ff. de fiduciā
recipiat: nō est h
hōmō cambia n
io ego puto licit
hoc est q mode
infuente mutui
nō aliqd q p
casu. si nbi cādic
r in vtroq casu
tāz nō illud volo.
tubilis. nec ad po
mō respectu labo
no: factoz r exp
do. Insup picala r
solentio ex his cā
rōne intēte. l. c
com. nec p hōc q
vide labores. nec ex
in bēte lucz. r fm
q d pmet Bal. di

fuit lucratus & soluit mihi pecuniaz. puta. xx. p.c. Quidam querit vtr ista sit usura. Quidam dicunt qd aut deposui sub spe ista remuneratois. & tunc est usura. secus si simplr. Et in hoc stat dicto meo. qd est qd d pscia. Bal. vo in l. j. l. p. socio. dicit qd aut talis depositus in spe. & tunc qd ipse illicite usus est pecunia deposita. omne lucy inde puenies dz mibi restituere. qd locupletior ex re mea factus est. ff. de ne. ge. l. q sine usuris. h hoc intelligit in foro iudiciali qd iura hoc illi infligunt in pena. Pena at in foro pscie no est solueda de necessitate. vt dicit glo. i ca. fratinitas. xij. q. ij. nisi seqt pcedematio p iudice aut saltē snia declaratiua. vbi snia dispositiua fiet p ius positiuū. vt dictū est sepi. vel vbi deponeas eēt damnū passus. qd forte reperisset pecuniaz suam & hie nō potuisset. & p hoc damnū passus. nam tūc depositari? ad interesse tenet. aut vsus est licite. qd deposueram ad numer. & tūc si aio donandi & sciens se nō teneri liberalit dat. maxime si deponeas a principio nō hūit intentōz depuataz. p il lud retinere cū bona pscia. qd mera donatio. aut dat ex qdam eqtate. qd sepe mouet debitores ad remuneraū. & idē est. Aut dat credēs se teneri ex inre necessitatis. cū nō teneret. & tūc fm Bal. licite recipi pscia nō habuit a principio aim feneradi. als secus Nam obligatio antidoris iustam part retentōez p erroze soluit. vt ff. de fideius. l. si testō. §. j. nisi eēt error facti. vt qd putabat p suum. pcuratoze esse. pmissum cum nō esset. tūc nec de iure iudiciali nec pscientiā retinere pōt.

Sexto qro. Campsor cabiendo. vel pmutando recipit vnum denariū p flor. vel in distati loco facit pecuniā numerari. & ego h do. an sit usura. v. g. Numero campsor pscia? c. p. x. q. c. pscia? dari facit. Quid iur. ff. d. Lau. vi. qd sit usura. qd qrit fructum de pecunia q nō pit. In pnam facit. qd nō ē mutui. h pmutatio. Itē q in loco distati pecuniā nūerari facit. suscipit in se piculū. hāc. q. format Jo. deli. in. c. si. de vsur. & ibi post multa dicit qd nō vō bene excusabilis nisi attēto interesse. qd attēto subiecto pecunie est inuendibilis. qd oim rez estimatio est. ff. de fideius. l. si ita. Concludit finalr qd vbi pl? recipiat. nō est bene tutus in pscia. h si vey foret. hmoi cambia non fore. licita multi damnarent & id ego puto licita fore. dum tū debito mō celebret hoc est qd moderatū lucy recipiat. Et dico qd h nō infuenit mutui. vnde vsura nō pōt dici. nec infuenit aliqd qd psciam edificet. Vñ dico qd in pmo casu. si tibi cambio flor. aureū. p moneta. vel ecōtra & in vtroqz casu volo vnum denariū veri valoris itaz nō illud volo. qd tibi vendā pecuniaz q est innētibilis. nec ad pecuniaz respectū hēo. h ad interesse meū respectu laboris opaz. pensionū. fictoz. salarior. factor. & expensaz q subco hmoi artē exercēdo. insup picula & labores plerūqz talibz cōtingere solent. is ex his cambijs pōt sumere moderatū lucy rōne interesse. secus aut de eo q hanc nō exercet artem. nec p hoc opus iminet sibi pericula. nec hz inde labores. nec expēsas. ex q rōne interesse possit inde hie lucy. & fm hoc pscitenduz est pme opi. Idēz tenet Bal. dices qd talis pscus est licit? iure

gentiū & necessari? & munit? rōe naturali. eo qd cā pso: pericula viaz & damna nuncioz subit. vt ff. de nau. se. l. periculi. & ff. de ac. & ob. l. traicitie. §. de illo. Et si aliqd plus lucrat iste campso: licite lucrum sumit. qd industria accedit rei licite. vt no. ff. ad. l. fal. l. si heres. Pcterea numeranti. & licitū est pacisci qd ei reddant. ix. tñ. quia minuere solent non est peccatum. augere autem sic. vt est tex. notabilis. ff. si cer. pe. l. rogasti. §. si tibi. Adhuc tū de non exercente hmoi artem. f. cambiente minutim pōt non irrōnabiliter dici. qd vbi talis recipit aliqd lucrum moderatum minus tñ qd pscitum sit accipe ab alijs tenentibz factores &c. non esset condemnandus. Cum hic etiam concernat aliquod interesse. puta amissionem temporis in numerando & huiusmodi. & debitor minus soluit huic qd si accederet ad deputatum ad hoc. Et sic hoc fit ad vtilitatē vtriusqz partis. ergo videtur licitum.

Et ex pdict? habes an licitum sit cambium qd fit p lrās. vt fit quotidie. Et concludendum est qd licitum qd ibi non est mutui. h pmutatio numismatis ad numisma. tum qd est ad vtilitatem vtriusqz ptis. nec enī sine tali cambio mercantie exerceri possent. tum rōne interesse vt dictū est. Nota tñ fm quosdam qd duplicia sunt cambia. f. realia. qd vt plurimū realitē deducunt. Quedam vō causalia q a qbusdam appellant cambia grossoz. & qbusdā cambia sicca. Et in pms cambijs. f. realibz tripl? pōt infuenire lucy. pmo rōne custodie. & de hoc dictum est s. scdo pōt infuenire lucy rōne pūe. v. b. g. plus valet floren? senēsis semis qd alibi. Et silt florentie florentin?. silt ducat? venet?. & sic de alijs. Proptea si pura & sola rōne cabij pōt monetā pl? valentē in ppia patria qd in aliena infueniat lucy nō cadit ibi usura. v. b. g. si qd vltra montan?. Ad ducatos venetos venecias itēdebat ferret ibi eos expendere. & inueniens camplorem in patria sua hntem tabulaz cabij in ciuitate veneciaz. sibi tradit eos ad for? cabij veneciaz. si nihil aliud hic intendit. nō est ibi usura. h plus pdicti duc. veneti valcant in venecijs qd vbi tradit eos. Verūtamē si ex hoc qd ducatos pdictos pūz tradit vltra montes qd recipiat in venecijs cambium eoz. intendat aliquod lucrum acquirere. tunc prior traditio indit mutui rationem. Et est ibi usura. d. autem Lau. dicit pdictum casum esse licitum. quia curus monete operat excessum in valore fm locoz diuersitatem. Plus enim valet hic florentie florentinus qd alibi. & sic de singulis. Et est alia ratio. scz. periculi. Non enī vendit pecunia q est inuendibilis. h tantum hic soluit quantum ibi numerat. Nam tantum valet hic flor. cū vno denario. qntum ibi florenus sine denario. Hoc etiam operat monetaz diuersitas. Quāqz enī tātu valēt venecijs c. duc. qntū florentie. cv j. floren. aliqñ plus. aliqñ minus. non ergo plus soluit. h tantūdem. Item si aliquid plus valent. illud plus cōputabit rōne periculi. & vt subueniat salarijs ministroz & pensionum. & ne frustra operas ponat & sudorem in aliqz vtilitatē. Tercio in pdictis cambijs lucy pōt infuenire rōne monete. Sunt enī monete qdam q

Ufus clauium

nō tū in pnia patrie h q̄li vbiq̄ maiorem cursum
maiozemq̄ valore m hnt q̄ alie monere: sicut patz
de ducatis venet. bononis antiq̄s z sibi. In sup
p̄dicte monete q̄ i tali p̄cio maiou sunt. adhuc ma
gis in vna p̄cia q̄ in alia currūt z carū estimāf. De
hac materia vide s. *Ufura*. j. circa fi. Itē aliū casū
de hac materia vide s. *Ufura*. ij. q. xiiij. Circa autē
cābia casualia siue grossoz q̄ celebrant hoc mō. Et
ponat casus in forma. *Itaz cū ego indiges i flore
tia*. x. lib. grossoz. z ibi recipio p̄ illis a cāpsore. cvj.
flo. aut plus vel min⁹ fm q̄ tūc florētē talia cābia
currūt z fm q̄ ibi valent. x. lib. grossoz. demū ad
vnū mēsem teneo: sibi restitūere tantū q̄ntū. j. x.
dies p̄putandos a die celebrati dēt valebūt. x. lib.
grossoz in ciuitate venetiarū: q̄ h̄dem aliq̄n pl⁹ va
lent q̄ receptū sit a me. aliq̄n etiāz min⁹. p̄p̄ea cā
psor: aliq̄n p̄dit aliq̄n lucraf. lz cōiter inde suscipiat
lucraf: q̄nt an liceat. *Rñ. san. Ber. q̄ talis dēt oī
no est illicit⁹. Nūmo q̄z ibi ē dētus mutui cū inten
tōe recipiēdi vlt̄ fore hunc ad mēsem. qd̄ ē. p̄bitū.
Secdō. q̄ sp̄at lucraf nūm: qd̄ nō licet. lxxviiij. di.
eijciens. Tercio ē illicit⁹. q̄ cū damno p̄ximi. s. re
cipientis pecuniā ad cābium. cū exp̄ientia teste. q̄
mḡra est oīm: talia cābia sunt bodiernis t̄p̄ibz s̄m
mersio z destructio oīm ciuitatū. Idē tenet archi.
flo. in suo tractatu de cābijs. lz q̄daz teneant talia
cābia licita fore. z q̄ ibi nō est dēt mutui: h̄ p̄mu
tatis. z hanc opi. seq̄t. d. f. de truisio. j. v. doct.
aduocat. p̄stionalm̄ q̄dam p̄silio sup̄ dicit cābijs
edito. Nūma tū opi. v. tutor. Idē dōm f̄z archi.
flo. de cābijs q̄ celebrant in̄ cōem modū loq̄ndi p̄
lōdres. aut bzuges z hmōi.*

Ufus clauium. Quo ad
absolutōis formā. z sp̄alez z cōem. Quo
ad sp̄alē. s. sup̄ excoīcatōe maiou. scidū
q̄. v. req̄runt. Nūmo q̄ absolūēs p̄tātē absoluen
di hēat ordinariā siue delatā. al̄ absolūtio ē nulla
ēf de pe. z re. ois. imo sepe ip̄e absolūens remanet
ligat⁹ cū singularit̄ absoluto. vt in de. religiosi. de
p̄nū. Alia q̄tuor vide s. Absolutio. v.

Quis autē modus fuerit in absolūōe ab excoīca
tōe maiou. Dic q̄ expoliat⁹ excoīcat⁹ vestibz. z po
net se ante ianuaz ecclie p̄stratū. vel flexis genibz
corā illo q̄ dz eū absolūē. q̄ absolūēs tenebit v̄gas
vel corrigiā in manibz dōo p̄sal. *Miserē mei de⁹.*
vel aliū p̄sal. p̄nialē v̄herādo eū sel̄ in q̄libet v̄. vel
magis vel min⁹ vel acit⁹ fm q̄ntitatē p̄umacie. z
post p̄sal. dicat gl̄ia p̄i zē. postea. kl. xp̄el. kl. p̄i n̄.
Et ne nos. postea dicat v̄. Salū fac suū tūū. vel
ancillā tuā. vel suos tuos. v̄ ancillas tuas si p̄les
sunt. nihil p̄ficiat inimic⁹ in eo vel in ea vel in eis.
Esto ei vel eis dñe turris fortitudinis. A facie ini
mici. Dñe erau. zē. Dñs vobis. zē. oio. De⁹ cui p̄
p̄nū est misereri sp̄ z p̄cere suscipe dēp̄catōz n̄ram.
z hūc famulū tuū: quē excoīcatōis cathena p̄strin
git: miseratio tue pietatis absoluat p̄. x. d. n. Amē.
Postea dicat. Auēte dei oīpotētis acbtōz aploz
Petri z Pauli z ecclie sancte romane z n̄ra: absol
uim⁹ te a tali s̄nā z restitūim⁹ te cōiōni z p̄cipatōi
ecclie z oīm fidelium. z eccl̄iasticis sacris. *Mō tū*

fm glo. Ray. q̄ si papa mādāt vel legat⁹ aliquem
absolui i forma ecclie. et illa omīssa tenet absolutō.
Nec enī sic mādāt absolutio sub p̄ditōe vt sic de
mū hēat p̄tātē absolūēdi si fuauerit formā: h̄ duo
mādant. s. q̄ absoluat z q̄ formā ecclie fuerit. Secd̄
tū v̄ dōm si papa mādāt aliquē absolui in forma
p̄fessionalis. vt in indulgentijs plenarijs. naz illa
forma nō fuata nihil sit. forma autē p̄fessional⁹ pa
pe s̄xti q̄rti talis est. *Dilecte fili. z. j. Nos tuis sup
plicatōibz inclināt: p̄cedim⁹ tibi vt aliq̄n idone
um p̄fessor: ē p̄ s̄bz. secularē vel religiosum in tuum
possis eligere p̄fessor: q̄ vita tibi comite in casibz
aplice se. refuatis: sel̄ d̄taxat. In alijs v̄o q̄tiens
fuerit opportunū. p̄fessione tua diligēt audita. p̄
p̄missis tibi debitā absolutōz impendat. z iniun
gat p̄nīaz salutarē. Qz p̄fessor: quē duxeris elige
dum oīm p̄ctōz tūoz de q̄bz eode p̄mueris z ore
p̄fessus fueris. etiam semel d̄taxat in mortis az
ticulo plenariāz remissionē tibi in sinceritate fidei
z vnitare sancte ro. ecclie. z obedientia ac deuotōe
n̄ra. vel successoz n̄roz ro. po. canonice intranti
um p̄sistenti: auēte aplica p̄cedere valeat deuotio
ni tue tenore p̄nitium indulgem⁹. Sic tū q̄ idone
us p̄fessor: de bis de q̄bz fuerit alteri satisfactō im
pendēda. eam tibi p̄ te si sup̄uixeris vel heredes tu
os: si forte tūc tranlieris faciēdam iniungat. quā tu
vel illi facere teneam⁹ vt p̄ferē. Et ne qd̄ ablit. p̄f
hmōi grām vel p̄cessionē reddaris. p̄cluior: ad illi
cita impostoz p̄mittēda: volum⁹ q̄ si a sinceritate
fidei. vnitare ro. ecclie. ac obedientia z deuotione
n̄ra vlt̄ successoz n̄roz ro. po. canonice intranti de
sisteres. aut ex p̄s̄d̄tia eiusdē p̄cessionis vel remis
sionis aliq̄ forsā p̄mitteres. p̄cessio ac remissio ac
p̄ntes s̄re nullaten⁹ suffragent. Et insup̄ p̄ vnum
annū a tpe q̄ p̄ns grā ad eoz puenerit noticiā cō.
putando: singulis. vj. ferijs ip̄edimēto l̄tmo cessā
te ieiunent. z si p̄dictis ferijs ex p̄cepto ecclie. regu
lari obfuantia: iniuncta p̄nā. voto. vel al̄s ieiuna
re teneant. vna alia die singulari septimana: eius
dem anni. q̄ vt p̄mittit̄ astricti nō sint: ieiunent. z
si in dicto anno vel aliq̄ eius pte eēt impediti. an
no seq̄nti. vel al̄s q̄p̄ximū poterint mō sili supplē
hmōi ieiunū teneant. Porro si forsitan al̄s p̄liba
tū ieiunū in toto vel in pte q̄modocūq̄ adimplē
queat comode. eo casu p̄fessor: p̄dict⁹ ieiunū ip̄m
in alia p̄ieratis opa p̄mutare valeat. put aīaz sua
rū saluti expedire videbit. q̄ ipsi oratores pari mō
debeant adimplē. Alioq̄n p̄ns p̄cessio. quo ad ple
nam remissionem hmōi d̄taxat. null⁹ sit roboz
vel momētū. hec ibi. Nota tū q̄ lz in hmōi plena
rijs indulgentijs dicat q̄ q̄s possit eligere p̄fesso
rem zē. q̄ possit absolūere illū ab omnibz peccatis
criminibz. excessibz z in casibz etiam sedi aplice re
fuatis. z in q̄bz se. aplica cēt p̄s̄lenda. q̄ nihilomi
nus talis p̄fessor: nō pōt se intrmittere de casibz
refuatis p̄. p̄cessum curie. nec etiā p̄ s̄xtinam. quā
hēs in sine huius opis. in qua p̄ntet summarie se
re totus p̄cessus curie. Et hoc nisi de p̄dict⁹ casibz
sp̄aliter z exp̄sse in huiusmodi indulgentijs mētio
babeat.*

¶ Forma autē p̄munis absolūēdi a p̄ctis bec est:

Miserat
Dñs n̄r
qua fun go
oi vin culio
te lanctis sa
te ab oībz p̄
er venialibz
tercūz offer
rim⁹ tū. z
sustinuit: z
onē peccato
no. p. zē. Et
suis p̄sentis
Itē nota q̄
nōne maiou
excoīcatōe n̄
si esset notō
licet peccaret.
¶ Forma autē
tur zē. In d̄
ego auēte r̄pi
eus. n̄ hac pte
te ab oībz p̄
sonis: z inter d̄
delū: sacris ecc
no ab oībz pecca
circūstantijs co
De. z Pau. z au
p̄tibus peccā: z
ro. ecclie: te exp̄
no ab oībz p̄nū
culpas z offēn
tūā p̄mittit. Et
te illi in nocētē
nissimā tibi. con
p̄ctōz tuoz. In
regularitate z iu
¶ Dñe d̄
vidarij
barij poteris iu
videre nec dare. h̄
potes videre z d̄
¶ Quid autē sit v
ms alienis rebz v
uo in corp̄ q̄ in
ij. z in s̄. in p̄nū
ad d̄iam nudi v
ctu. Itā is q̄ sum
religē q̄ vt oleri
hmōi ad vīum q̄
eaten⁹ ei mosari i
sit neq̄ bis p̄ q̄s o
vū alijs qd̄ bz: z
p̄cedere p̄. cui is q̄
In s̄. de vīu z ha
cōm p̄us h̄ie intell
ad aliū trāsferre p̄
noze liceat z bitat
¶ Notat: nec nō a

Miserere tui etc. Indulgentiam etc. Postea dicat... Misereatur tui etc. Indulgentiam etc. Postea dicat... Misereatur tui etc. Indulgentiam etc. Postea dicat...

Forma autem absolutio plenarie becess. Misereatur tui etc. Indulgentiam etc. Postea dicat... Misereatur tui etc. Indulgentiam etc. Postea dicat...

Ufus et usufructus.

Que dicitur sit inter eos? Dic qd si usus vidarij e tibi relictus. rosas et fructus viri darij poteris sumere ad usum tuum. h alij no poteris vedere nec dare. h si usufructus sit tibi relictus. tunc potes vedere et dare: et ad usum tuum hie poteris.

Quid autem sit usufructus? Dic qd usufructus est usus alienis rebus utendi et fructus: salua rebus: qd est usus in corpore: qd sublato. et ipm tolli necesse est. ff. e. l. ij. et in sti. e. in prin. vbi p dicta habent. Dicitur fructus ad dnam nudi usus. qd min e in usu qd in usufructu. Ita is q fundi nudus usus hz. nihil vlti? hie intelligit qd vt oleribus: pomis: floribus: feno: lignis et hmoi ad usum quotidianu vtaf. In eo qz fundo eaten? ei morari liceat vt tñ dno fundi molest? no sit neq: his p qd opa rustica sunt impedimeto sit. nec vlli alij ius qd hz: aut vedere aut locare: aut gratis pcedere pte. cu is q usufructu hz possit hec oia face. In sti. de usu et ha. et ibi etia dñi qd ediu vsu hz hacten? ius hie intelligit. vt ipse tñ hiet. nec hoc ius ad aliu trāsferre pte et vix receptu vñ vt hospites ei recipere liceat et hieare cu vxore sua liberisq suis. Itē q libertis: nec no alijs liberis psonis. quibz no mi

nus qd seruis vñ hietandi ius hieat. Itē is ad que serui vñ pnter. Ipse tñ opa et misterio ei? vñ pte Ad aliu vo nullo mo ius suu trāsferre ei pcessus e. Itē iuris e in iureto. h si pecoris vel ouiu vsus legat? fuerit: nec lacte: nec agnis. nec lana vñ vsuarius. qd ea in fructu sunt. Plane ad stercoz adu agru suu pecoibus vñ pte. Sz si cui hietatio legata fuerit si ue aliq mo pstituta sit. nec vsus vñ nec usufructus pcessus. h qd pntu aliqd ius. qd hietat hntu pprez vñ vtilitate fm Marcelli iniam. nra de cessione p mulgata pmisim? n solū i ea degere. h et alij locare

Quid si testator dixit. Relinq vxore meā dnam et usufructuaria? Bar. in l. ticia. §. ticia. de le. ij. dicit qd illa vba vident pnter repugnantiā. qd no pte qd esse dñs et fructuarius? vt. l. vñ frui. ff. si usufr. pe. Tū dicit qd illud vñ dñs. positū in hac dispoe: no iporat qd videat reliq dñi bonoz. h peminētia qd dñs in domo. sic erat peminēs an morte viri: vt. l. j. ff. re. amo. et. l. j. §. si vir. ff. ad sil. Et hoc tñ Spec. in ti. qd si. sint le. Et hoc colligit ex cōi vñ loquēdi. qd boies appellat vxores dñas dem? vt. ff. de an. le. l. ticia. Et et lex eas appellat dñas: vt. d. l. j. et. d. §. si vir. Hoc etia pz: qd testator aliu heredē fecit. vñ n est venile qd voluerit vxore hie dñm re. et aliu fecerit heredē inuacū. Et ista interpretatio e cōis et bona. siue sint instituti filij. siue eñei. Secō notat Bar. qd in hac dispoe ponit vñ. et usufructuaria Et istud fauore filioz interpretatū e cōsuetudine: qd ad sola alimēta ptingat. vt no. glo. in. l. j. §. l. si scōo nup. mulier. als in eñeo de iure dz hie vsufructus oim bonoz deducta falcidia: vt. l. vxor mee. ff. de usufr. le. et. ff. de usufr. l. oim. Et eodē mo puto dicta vba debere intelligi. si simplr pferant: vt relinq vxore meā dnam. vel relinq vxore meā usufructuaria bonoz meoz. Sz si relinqvat usufructuaria vnus fundi: tunc cessat dicta puetudo et debz hie vsufructu. Et ita sentit Ddo.

Quero ponamus qd testator instituit extraneuz et filiu. et vxore reliq dnam et usufructuaria. Bar. in. d. §. ticia. dicit qd qntū ad filiu vba illa importat alimēta tñ. h p pre extranei hēbit vsufructu sue pns. Cum em fauore filioz sit introductū qd hieat alimēta tñ. no extendet ad extraneū.

Quero. Pone qd filius est institutus: et eñens sibi substitutus. et vxore reliq dnam et usufructuaria. et hereditas deuenit ad substitutū. qd dz hie mulier Rū. Bar. vbi s. qd si loqmur i substōe vulgari. dicit qd dz hie vsufructu. Tū a substituto cepit hie vires vt. l. q fundū. §. qd filiu. ff. ad. l. fal. Et in psona substituti qd est extraneus cessat interpretatio puetudis. Et vñ casus in. l. et si p. ff. de vul. et pu. Sz in substituto pupillariter ad que hereditas deuenit qd dz hie ista vxor: Pōt dubitari. tñ vñ qd debeat hie alimēta. qd filius fuit beres pns. et sic iam legatus ex psona filij cepit vires hie. ergo substitutus no pōt tenere in plus qd pupillus. d. §. qui filiu. Itē videt tenere Imola in. d. l. et si contra.

Sed quero an possit inueniri modus vt etiam extraneus filius maritus possit relinquere vxori. no tñ alimēta. sed etia vsufructum oim bonoz suoz? Dic qd sic. si marit? in testamēto diceret. Et

Uſus ⁊ uſufructus

q̄ illa uerba relinquo uxore meā dñam et uſufructuariā p̄nt h̄ie aliquam dubitationē in iure. de dō mee uolūtatis eſſe. ut h̄eat nō ſolū alimēta etiā extantibz filiis. uerz etiā uſufructū bonoz meoz tunc ei deducto uſufructu legitime filioz. h̄ebit integritū uſufructū alioz bonoz. Et p̄ hoc v̄r ter. in aut. de tri. ⁊ le. §. phibem⁹. et in l. uxori mee. ff. de uſufr. l. e. Et hec eſt optia cautela p̄o uxori. Et p̄dictis etiā collige q̄ ſi teſtōr dicit. Relinq̄ uxorez meā ⁊c. extantibz filiis. q̄ ſi poſtea filij moriantur uina m̄re. q̄ tunc m̄ h̄ebit uſufructū oim bonoz imo ſm Bar. cep. ē. p̄uictaria. allegat ad b⁹ Bar. in l. ſicut in annos. quibz mo. uſufr. amit.

¶ Quid autē ſi dicit relinq̄ ticio ſūdū ad uſufructu andū? Rñ. Bar. apola in tractatu ſuo de ſeruitutibz. q̄ ē relicta. p̄uictas. Silr qñ dī relinq̄ funduz ad gaudimentū. p. l. pculus. ff. de uſufr. Et ibi. d. floz. qui hoc dicit uerz. ſi extranei ſunt inſtituti. ſecus ſi filij. Et placet i p̄ſcia. lz alij in diſtincte uelint q̄ p̄uictas ſit relicta non uſufructus.

¶ Dicit legās habitatoz. ſeu uſufructū hitatoz dom⁹ ſue. qd̄ idē eſt. l. cū antiq̄tas. L. de uſufr. vxo r̄ ſue. Et in eodē teſtō legās dictā domū alteri ad merit dictū legatū uxoris? Rñ. Bar. in l. Sēp̄no. ff. de uſufr. l. e. q̄ nō. p̄ text. illū. vbi h̄i q̄ legato generali habitatoz uel uſufruct⁹ nō derogat p̄ legatū p̄uictatis. Et addit q̄ in legato habitatoz p̄currēt ambo. v̄r. l. ſi alij. ff. e. qd̄ tene mēti. q̄ quotidiē relinquit p̄dia pluribz. ⁊ poſtea dicit teſtōr uxori lego uſufructuz. q̄ in uſufructu oēs p̄currunt. hec Bart. Et p̄ dictā. l. ſi alij. p̄cludit Lu. ro. q̄ ſi teſtator legauit vni fundū. alteri uſufructuz fundi. intelligit legasſe vnicuiq̄ ipſoz dimidium uſufruct⁹ dicti fundi. ſecus tū dicit in iudiciis ſm̄a vt. l. ⁊ puto. ff. famit. her. qd̄ uerū eſt ſi aliud de mēte non conſtet.

¶ An autē uſufructus extinguit p̄ ingreſſum reli gionis? Rñ. Ly. in l. pc. L. e. dicit q̄ non. vt in auten. ingreſſi. L. de ſa. ſan. ec.

¶ An at̄ erbānit⁹ p̄dat uſufructū? uide s. fil. i. fi.

¶ Querit de. q. q̄ndiana. Donec legatarius p̄miſit aliqd̄ q̄ ſi teſtator ſciuiſſet ſibi nō legasſet. tū i ḡrat. vt q̄ uxore ei⁹ adulterauit. An legatarius repellaē exceptōe? Glo. in l. fideicommiſſuz. L. d̄ fideicommiſ. uideē dicere q̄ ſic. S̄z Bar. Dicit q̄ ſi nos ponim⁹ legatariū hoc p̄miſiſſe. uiuo teſtatore. tūc dicta glo. p̄cedit ſm̄ ſculpō. ſi ſi ponim⁹ b⁹ p̄miſiſſe p̄ mortē ei⁹. tūc h̄z ma⁹ dubiū. q̄ non p̄t dici q̄ teſtator reuocauerit tacite. cū cā non fuerit p̄miſſa eo uiuo. ⁊ iō tunc puto ddm̄ q̄ legatū nō extinguit h̄a legatario auferet tanq̄ ab indigno. vt notaē in l. ſoioz. L. de his q̄. vt indi. hec Bart. Et ſic ex p̄dictis v̄r ddm̄ q̄ talis legatarius poſſit tenere cū bona p̄ſcia dictū legatū donec p̄ iudicē alit̄ indicatū fuerit. ſecus tū v̄r ddm̄ ſi teſtator dicit. Relinq̄ uxori mee. L. ſi caſte. uixerit. Mā ſi poſtmodū fornicet nō poterit et̄ in p̄ſcia h̄ie illa. L. ſeu uſufructū. Et b⁹ nō.

¶ Quid ſi relinquat̄ alicui uſufruct⁹ oim bonoz nunq̄d̄ tenet ſoluere es alienū de ipſis bonis? R. Dir. de mēte l̄do. q̄ ſic. ſecus ſi certaz rez ſit ei relictus uſufructus. ff. de uſufr. l. e. l. ſi. Itē ſm Lu.

ro. in ſuis ſingularibz uſufructuariis tenet ad col lectam fundi. vt. l. q̄ro. ff. de uſufr. l. e. S̄z hoc limitū niſi tanta eēt ſolūo collectaz q̄ equaret p̄p̄tōi fructū. tunc em̄ tenet p̄uictari⁹. In mundo h̄es glo. in l. q̄ p̄cubinā. §. q̄ ortos. de le. iij. Et illā glo. exclamat Dy. ⁊ Bar. in l. his uerbis. de le. iij. Sic ē uſufructuari⁹ tenet ad exp̄ſas p̄uas. ⁊ ad colle ctas. ⁊ ad reſectōz. Et Bar. in d. l. ſi. exp̄ſe t̄z q̄ ad uſufructuariū oim bonoz p̄inet onus eris alieni Sed Pau. de caſtro in p̄ſcio. cclxxxv. dicit q̄ p̄ncipalr̄ p̄inet ad herede. nō uendet bona uel p̄tem bonoz defuncti p̄ ſatisfactōe eris alieni. ⁊ ſic uſufructuari⁹ ſedario etiā p̄ncipabit in ſolutōe eris ali eni. ⁊ ſic tanto minorē uſufructū legatari⁹ h̄ebit Et dicit Pau. q̄ iura allegata p̄ Bar. non ualent. Mā ſm̄ cū loquunt̄ in eo cui relinquit̄ bona ple no iure. ſ. p̄uictatis ⁊ uſufruct⁹. q̄ caſus longe di ſtat a n̄o. Et ſic p̄cludit q̄ v̄terq̄. ſ. tam p̄uictari⁹ q̄ uſufructuari⁹ p̄ncipabit in ſolutōe eris alieni. n̄ aut̄ totū onus ē uſufructuarij vt ſentit Bar. Et d̄ hoc ē ter. exp̄ſus in l. ſi. §. ſi aut̄ eſp̄alienū. L. d̄ bo. q̄ li. Et p̄cludit Pau. q̄ dictū Bar. ſcit multos er rare. Itē tenet Marbaſelanus in ſuis ſingularibz et̄ dicit̄ fuiſſe obſeruatū bononie.

¶ Quid autē de onere legatoz. an ſequat̄ uſufructuariū oim bonoz? Bar. in d. l. ſi. dicit q̄ nō. ⁊ ſi non ad uſufructuariū. §. ad p̄uictariū. Mōctū in tellige. p̄t dictū eſt s. de onere eris alieni. i.

¶ Sed qd̄ in uſurario? Dic ſm Lu. ro. q̄ aut i co modo rei cui⁹ mihi legat̄ uſus p̄ncipat dñs. vt qz eſt dom⁹ ampla. ⁊ tunc tenet dñs tm̄ ad exp̄ſas aut p̄ncipat ſolus uſurarius. et ipſe tenet. Caſus ē vnic⁹ in l. ſi domus. ff. de uſu. ⁊ ha. Itē ſi lego uſu fructū ancille infantis. ualeat in caput ualere cū ip̄a adoleuerit. al̄s eſſet fruſtratorū. ter. ē ſingularis in l. ſi infantis. de uſufr.

¶ Legat⁹ ē mihi uſus magni pallaci. elegi. p̄ meo uſu certā p̄tē de eodē. an̄ deinde poſſim uariare et alia h̄ie? Caſus ē ſingularis q̄ nō. in l. diuus. §. lz ff. de uſu. ⁊ ha. hec Ludo.

¶ Quid ſi plures ſint uſufructuarij. ⁊ unus moriē Rñ. ſm Dir. acquir̄ alij ps ſua iure accreſcendi. ff. de uſufr. accre. p̄ totū. Ideo d̄ q̄ qñ totus uſufructus amiſſus eſt redit ad p̄uictatez. In ſti. eo. §. ſi p̄ p̄te tantū amitteret. nō rediret ad p̄uictatem ff. qui. mo. uſufr. amit. l. exceptis.

¶ Quid ſi uſufructus relinquat̄ alicui quſq̄ pu pillus puenerit ad pubertatē. ⁊ infra annos puber tatis moriē pupillus. Itē qd̄ ſi donauit tali ſi a fu rore reliquerit. ⁊ ſtatim moriē? Rñ. ſm Dir. nō ex tinguit uſufructus. L. eo. ambiguitatē. Itē q̄ tpe amittit nō v̄redo? Rñ. ſm Dir. Spacio. x. annoz inter p̄ntes. ⁊ xx. inter abūtes. L. eo. l. pe. Sufficit tū q̄ p̄ alij v̄taē. ff. eo. arboribz. §. uſufructuarius Uſufructus aut̄ uel uſus legatus durat vſq̄ ad L. annos. ſm glo. in c. poſſeſſiones. xvj. q. j. q̄ iſta eſt uita longeuū boiſ.

¶ Uxor. Vtrum vxor in ſecdo m̄imo nio poſſit de rebz cōibz uide re filijs ex p̄mo matrimonio? Rñ. ſm S̄mil. ſi filij p̄dicti nō h̄nt aliquā actōez

contra matr
eis dare. Ser
erat eos alere
poſſidet bon
tenet eos alere
ſuit ſm̄ aliq̄
uſufruct⁹. v̄r
ſi in extrema
ad hoc p̄ iudicē
p̄ matre. nō h̄
eius aliqd̄ eis
gam p̄ſciam.
ſuetudo q̄ m̄
vxor. v̄r v̄o
⁊ marit⁹. cum
ſocio. p̄ totū. r̄
re p̄ra eius v̄
m̄i ſm̄ modo
¶ Quid ſi v̄r
bus cōibz uſu
ſibi ⁊ vxori loco
ret. non peccat
aut ſibi tradi p̄
peccandum.
¶ V̄r vxor ten
ſm̄ S̄mil. v̄r ten
ria cū ab eſt. h̄ vxor
dar. l. domiliū n̄
p̄ctū. extra de di
dus. c. xxiij. q. ij.
Et addit. Poſt
p̄tē q̄ v̄r uel re
re uolūtatis cū
m̄iū p̄ſe. ten
tu. l. p̄o. q̄ dicit n̄
uagabundū. Et
ctus m̄i monij ſm̄
ſe tunc mores ſuo
q̄. xij. q. ij. Qd̄ n̄ i
qua cū bona. ⁊ n̄
neceſſitate. q̄ cū v̄
plenitudo. Et dicit
eo uel p̄dicatione
debeat morari ⁊ in
rū ipſi⁹ mulieris. p̄
eti rei ſue p̄t q̄libet
hoc eſt contra legē.
debet. d. c. ſi q̄s. iē
qua neceſſitas ſup̄
marit⁹. comode rei
capitales. in ſt̄m̄
iudicis p̄mittit. n̄
adulteriū cōmittat.
poret eſſe. ar. d. c. v̄n
¶ V̄r marit⁹ h̄a
tm̄ p̄uictari⁹. v̄n
no. in. c. cū p̄n̄gat.
v̄r p̄tem ordina
ſm̄ vt in l. i. vxor. L.
q̄ v̄r uerberare mod
d̄ d̄ uicini. Nec q̄

contra matrē: nō p̄t illa p̄ pb̄hibitionē mariti aliq̄d eis dare. Sed si h̄nt actōes p̄ matrē. vt q̄ obligata erat eos alere cū sint impuberes: vel ambo p̄iuges possidēt bona eoz. vel ex alia iusta cā. marit̄ q̄des tenet eos alere. q̄ m̄t cū suis oneribz ad maritū trāsiuit fm̄ aliq̄ p̄suetudinē. h̄ t̄m q̄ marit̄ h̄z adm̄nistratōz: vxor̄ p̄ illi p̄ pb̄hibitionē nō dz eos alere nisi in extrema necessitate. P̄d̄t t̄m p̄curare q̄ marit̄ ad hoc p̄ iudicē p̄pellat. Si aut̄ filij nullā h̄nt actōz p̄ matrē. nō tenet marit̄. nec illa dz p̄ pb̄hibitionē eius aliq̄d eis dare. fo: marit̄ t̄m p̄t sibi indubio largam p̄siam. hec ille. Et hec de rebz cōibz vbi est cōiuetudo q̄ marit̄ h̄at illaz adm̄nistratōz z non vxor̄. vbi vō nō est talis p̄suetudo. possz vxor̄ sicut z marit̄. cum in re cōi q̄libet habeat ius eq̄le. ff. p̄ socio. p̄ totū. de rebz vō mariti clar̄ est q̄ nō p̄t dare p̄tra eius voluntatē nisi in necessitate extrema: nisi fm̄ modos p̄dictos s̄. Elemosyna. ij.

Quid si vxor̄ h̄ns virū pd̄igū celat aliq̄d de rebz cōibz cuz viro: R̄n̄. si bona fide hoc faciat: vt sibi z viro loco z tpe p̄uiderat q̄ eas male cōsumeret. non peccat: nec tenet obedire viro si prohibeat aut sibi tradi petat. cum in tradēdo eū iuuaret ad peccandum.

Utrū vxor̄ teneat sequi virū q̄cumq̄ ierit: R̄n̄. fm̄ h̄uil. vir tenet tunc vxorē sequi q̄n̄ et necessaria cā abest. h̄ vxor̄ tenet seq̄ virū ex q̄cumq̄ cā rece dat. l. domiciliū trāsserēs. nisi vellet eaz trahere ad pctm̄. extra de diuor. q̄siuit. secus si esset vagabundus. xxxiij. q. ij. si q̄s necessitate. Idē Ber. z Ho. Et addit Host. q̄ sicut in voto vltimario vxor̄ p̄t seq̄ virū vel remanere si voluerit. sic z in oī t̄iue re voluntatis eū p̄posito reuertēdi. h̄ vbi trāssert domiciliū p̄se. tenet eū seq̄. Et vide glo. in. c. j. de cōi. lepro. q̄ dicit mulierē nō teneri ad seq̄ndū virū vagabundū. Dicit Panoz. hoc p̄cedere. nisi tpe p̄ctus m̄timonij fuisset vagabundus. q̄ vt approbas se tunc mores suos. de q̄ vide bonā glo. in. c. vna q̄. xij. q. ij. Qd̄ t̄m intelligendū est q̄n̄ vagat ex aliqua cā honesta. z nō alis: vt sentit glo. in. d. e. si q̄s. necessitate. q̄ cū vagās peccaret. non eēt ei in pctō p̄sentēdū. Addit t̄m Ho. q̄ si aliq̄ mulier hoc pacto vel p̄ditione: vel mō det̄ alicui in vxorē q̄ sp̄ sil̄ debeāt morari z in certo loco. forte in domo amico r̄ū ipsi mulieris. pactū seruandū est. In traditōe eū rei sue p̄t q̄libet qd̄ vult pactū apponere. Nec hoc est contra legē. imo pot̄ fm̄ legē. q̄ sil̄ morari debēt. d. c. si q̄s. Et sic dico pactū seruandū. nisi aliqua necessitas supueniat. q̄ impediēt. non posset marit̄ comode remanere: puta. p̄pter inimicias capitales. infirmitates aeris vel h̄mōi: qd̄ arbitrio iudicis p̄mittit̄. tunc eū vxor̄ tenet sequi virū ne adulteriū cōmittat. q̄ tunc pactū contra legē inciperet esse. ar. d. c. vnaqueq̄.

Utrū marit̄ h̄at in vxorē p̄tatem ordinariāz eam puniēdi: vinculādi: z verberādi: R̄n̄. fm̄ Panoz. in. c. cū p̄tingat. de fo. cōpe. q̄ marit̄ nō h̄z in vxorē p̄tatem ordinariā. nec h̄z eā in p̄tate sicut p̄t filij: vt in. l. si vxor. l. de p̄di. inser. P̄d̄t t̄m eā castigare z verberare moderate fm̄ doc. in. c. quēadmodū. de iureiur. Nec ob. l. cōsensu. l. de repu. q̄ dz

intelligi q̄n̄ verberat sine cā vel enormiter.

An aut̄ possit eā ex cā vinculare vel eā recludere: vide text. cū glo. in. c. placuit. xxxij. q. ij. q̄ dicit q̄ laic̄ nō p̄t vxorē suā ligare. q̄ nō inuenit exp̄ssū Sec̄ de vxore clerici p̄ text. ibi. vbi d̄t placuit. vt si q̄z clericoz vxores peccauerūt: ne forte l̄tiam peccandi plus h̄ant. accipiāt mariti eaz h̄ac p̄tatem p̄ter necē: custodiēdi: z ligādi in domo sua. ad ieiunia salutaria nō mortifera cas cogētes zc. Idē dic de p̄e respectu filij. nō eū h̄z in eū iurisdictōz ordinariā. P̄d̄t t̄m leuiter corrigere eā delicta. z etiā ip̄m tradere iudici: vt eū iuste puniat vt ē tex. notabilis in. l. iij. l. de pa. po. Idē dic de d̄no respectu suoz mercenarior̄: vt rōne seruicij nō h̄at in eos iurisdictōz ordinariā. P̄d̄t t̄m eos leuiter castigare. vide glo. notabilē. in. c. sicut alter. vij. q. j. Idem dic in d̄no respectu serui. h̄z eū eū possit castigare z vinculare: non p̄t t̄m in eū scire. nec iudicialiter cognoscere. l. de emē. ser. l. vnica.

An aut̄ vxor̄ teneat ad oīa obseq̄a mariti: Job. an. dicit q̄ sic: puta. custodiēdo res mariti. lauare pedes z caput. comestione p̄parare z his similia. Dz Panoz. in. c. l̄ras. de resti. spo. dicit q̄ quo ad opas marito d̄t subdita. q̄ cedūt luero mariti: vt in. l. sic p̄ionus. ff. de op. li. Non est t̄m subdita marito. sic filius p̄i. imo mulier maritata nisi fuerit a p̄e emācipata remanet sub p̄is p̄tate q̄ ad alia. Itē in q̄tū dicit Jo. an. q̄ dz lauare zc. Dico hoc p̄cedere in respectu p̄ditione mulieris. Quid eū si ē ita nobilis vt nō deceat hec vilia facere: Certe nō erit ad hoc astricta. tenet eū ad opandū fm̄ cōditionē sue p̄sone. An aut̄ possit p̄cile p̄pelli ad opandū: Dico q̄ nō. Aut q̄rit nunq̄d possit p̄pelli causatiue: puta. subtrahēdo sibi alimēta si nō vult. Et tunc aut pot̄ taut̄ dotē. Aut nō. hoc vltio casu p̄t p̄pelli. Nam hoc etiā p̄cedit in filio q̄ est p̄i magis astrictus q̄ vxor̄. Si vō portauit dotē. z est sufficiens ad alimētandū eā. maritū. z cōes liberos: saltē vbi maritus nō h̄z alia bona. z nō p̄t cōpelli. q̄ dz ali ex dotē. l. si cū dotē. §. si in aut̄. ff. lo. ma. Si vō nō sufficit pot̄ cōpelli mō p̄dicto. Et nota fm̄ Panoz. ibi q̄ casu q̄ mulier recederet a viro. p̄t cogi redire ad domū mariti p̄ censurā ecclesiasticā. z p̄t realiter capi: z dicit ad domū viri: vbi subest cā restōnis. Itē q̄ executio sn̄e fit inuocato b̄rachio seculari.

Iesus. i. saluator. In q̄ vti sp̄sō sancte matris ecclesie fixa sint corda. opatio nescz n̄e. Cuius quidē sp̄sō sancte matris ecclesie opus hoc submitto corrigendū. si quid in eo minus impite incauteue p̄ me dictū existat. Quod quidē opus ad laudē ipsius Iesu: totiusq̄ trinitatis: ac virginis gloriose: z oīm sanctorum fauētē p̄sidio. z p̄cipue beatorū Tiburcij z valeriani martyz: q̄z solēntas hodie agit a xp̄icolis: necnō et simpliciu confessorū vtilitatē vt p̄logo p̄mittit̄: expletū est in Nuremberg impiali ciuitate partis germanie: p̄ Anthoniū Koberger inibi cōticiem. Anno currente. M. ccc. lxxvij.

Sit laus deo.